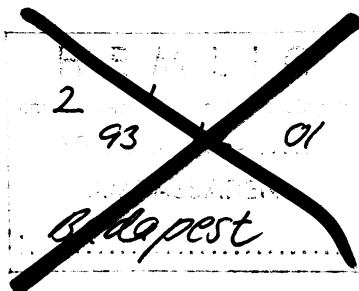

1993-12-01

R 18

Ambassadrådet
Lage Olson

UTRIKESDEPARTEMENTET

1993-12-08

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn
Hbr Magnusson/Håkansson tit

335/001

1993-12-6		
AVD	CH	KAL
F	2	Eu

Samtal om Wallenberg-ärendet

Broder,

Vid ett avskedsbesök nyligen av den avgående chefen för internationella avdelningen vid National Security Office, d v s den ungerska civila säkerhetstjänsten, frågade denne bl.a. om läget i pågående utredning om Wallenbergs öde. Jag nämnde då att vi uppmärksammat den anknytning till Wallenberg-fallet, som återfinns i Maria Embers bok ("De vill skylla på oss") om den anti-judiska skådeprocess, vilken var under förberedande i Budapest 1952-53. Kanske, sade jag vidare, funnes det i ungerska arkiv ledtrådar, som kunde vara oss till hjälp i ansträngningarna att slutgiltigt kartlägga händelseförloppet i anslutning till Wallenbergs och hans ungerske chaufförs försvinnande.

Vederbörande sade sig spontant tro att så kunde vara fallet. Däremot varnade han för överdriven optimism betr. berörda myndigheters beredvillighet att tillmötesgå en eventuell framställan om att få ta del av dokument, som direkt berör det tidigare samarbetet mellan de sovjetiska och ungerska säkerhetsorganen. Enligt vederbörande anses fortfarande innehållet i de speciella arkiv, som det här är fråga om, vara oerhört känsligt och omgärdas av mycket hög sekretess.

Ovanstående är givetvis blott en spontan reflexion av en yngre mellangradshandläggare, som till yttermera visso lämnat sin tjänst i syfte att efter

påbyggnadsstudier "inleda en karriär inom den privata sektorn". Jag vill emellertid redovisa samtalet med hänsyn till våra tidigare diskussioner om en framställning på politisk nivå i utrikesministeriet på basis av Laszlo Benedeks redogörelse (Allards skrivelse 145 av den 22 februari 1957).

Det mesta talar för att man på ungersk sida i dagsläget skulle dra sig för att i onödan agera på ett sätt som kan tänkas generera företrädare för centrala ryska intressen. Även inrikespolitiska skäl kan just nu motivera en restriktiv ungersk hållning i frågor, som berör ett mycket känsligt kapitel i Ungerns förflutna. Frågan om utredning och retroaktiv bestraffning av den tidigare regimens vedergällningsaktioner efter det misslyckade upproret 1956 samt en mera systematisk granskning av personer med ett förflutet inom säkerhetsorganen är för närvarande föremål för hetsig debatt. Från oppositionspartierna hävdas bl.a. att man förnekas reell insyn i det granskningsarbete som bedrivs inom en av regeringen tillsatt kommission och att verksamheten sker selektivt och i former som lämnar vägen öppen för politiskt godtycke.

Under nuvarande omständigheter torde vi därför knappast kunna förvänta oss att en eventuell framställan leder till konkreta resultat. Å andra sidan, behöver ju ett eventuellt negativt besked i dagsläget inte utesluta att vi återkommer i saken efter de val som förestår i maj/juni 1994.

Ulf Håkansson
Ulf Håkansson

Ulf Håkansson

Avsändningsort

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1993-12-03

Avd

Grupp

Mål

P

2

bu I

PM

Adress

Generalkonsulatet Berlin

W

Text

För Lundvik från Magnusson, Pol 1:1
Re Wallenbergärendet

Vid genomgång av intervjuprotokoll från Moskva (1991) framkom att Markus Wolf gått i samma tyska skola i Moskva, som den förhørsledare som förhörde Wallenberg två gånger 1946, Daniel G. Kopeljanskij. Har Du möjlighet (per telefon) fråga Wolf om han har haft någon kontakt med denne efter skoltiden. K. förnekar att han förhört RW.

Har Du möjlighet få kontakt med advokaten Vogel?

Cabinet

97

ARKIVEXEMPLAR

1993-12-06

Dnr 06 gic/cic	Avd 7	Grupp 2	Mål Eu ⁷
----------------------	----------	------------	------------------------

Harald Wigfors
Hamravägen 535
430 40 SÄRÖ

(B)

Broder,

Först och främst en ursäkt för att jag inte tidigare besvarat Ditt brev av den 11 september. Arbetsbördan har varit enorm och tiden har inte räckt till.

Presidentarkivet har nu gått igenom men inget har påträffats om Raoul Wallenberg. Handlingarna från rättegången mot Abakumov förvaras på annan plats, så vitt jag förstått, men inte heller där lär det finnas något om RW. Uppgiften i Molotovs och Serovs PM om att man i Abakumovs arkiv funnit uppgifter om RW:s fångenskap, och död får man ta med en nypa salt. Denna skrivning var bara avsedd som en version (i utkast) för en svarsnote till Sverige. Vi vet mycket väl var material om RW skulle ha funnits - men inte finns längre.

Utredningen går annars så sakteliga framåt och vi får då och då nya pusselbitar, såväl från arkiven som i intervjuerna. Särskilt vad gäller de sistnämnda tillkommer dock alltid behovet av en trovärdighetsbedömning.

Utredningen av Sjinkarenko-vittnesmålet fortsätter också. Det mest sannolika är dock att det rör sig om ett fall av självsuggestion, sedan Sjinkarenko sett RW:s foto i rysk TV:

Hans Magnusson

mjn

Ifylles av postexp

Avsändt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avsändn datum

Sign

13/12/88

(Signature)

UJ
DELGES:
SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1
CH POL 1:2
POL 1:2

Ambassaden Bonn 1993-12-06

UD STOCKHOLM

För Pol 1:1.

Re Wallenbergärendet - Valentin Falin

1993-12-08

Pol 1:1/

Depr H magnusson/mjn

Skr t Falin

exp 931210

Valentin Falin kan nås via det förlag i Hamburg som nyligen givit ut hans "Politische Erinnerungen", nämligen Droemer Knaur Verlag, Postfach 800480, D-81604 Hamburg. Kontaktperson där är Falins lektor frau Zink, som gärna vidarebefordrar post till Falin, men som inte vill uppge hans privatadress el tel och inte heller lämna uppgifter om det institut där han är verksam. Skall vi alltså via fru Zink nu fråga om han är tillgänglig för samtal - och i så fall, är tiden den 8-17.12 alltså aktuell? - eller önskar ni själva göra detta skriftligen direkt från Stockholm med också ev närmare bakgrund till förfrågan?

ÖRN

1993-12-08

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Skr t Falin

exp 931210

Ambassaden Bonn 1993-12-07

1993-12-08⁰⁷

(pr)

P 2 Eu¹

För Pol 1:1.

Kaf
Re Wallenbergärendet - Valentin Falin

Det institut i Hamburg där Falin är verksam är helt enkelt Egon Bahrs "Institut für Friedensforschung und Sicherheitspolitik" vid Hamburgs universitet. Adress: Falkensteinstr 1, 22 587 Hamburg, tel 040-869054.

ÖRN

UJ

DELGES:

SB

UM

UMK

KABS

POLCH

BITR POLCH

CH POL 1

POL 1:1

CH POL 1:2

POL 1:2

ARKIVEXEMPLAR

Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)

Dnr 341/001 1993-12-07	Avd p	Grupp 2	Mål Eu I
------------------------------	----------	------------	-------------

Minister Stefan Noreén

Ambassaden MOSKVA

pa

HEMLIGT

Raoul Wallenberg
(2 bilagor)

Broder,

Jag översänder härmed sammanfattning av mitt samtal med Sergej Kovaljov och Arsenij Roginskij. Det vore värdefullt om ni kunde hålla kontakt med dem om de överenskomna åtgärderna. Därvid är det viktigt att ordförandefrågan i brevet till Kozyrev hanteras på ett ytterst diplomatiskt och delikat sätt. Det får inte framstå som ett misstroendevotum mot Sokolov. Vi är dessutom rätt nöjda med det senaste mötet. Det primära är att få en något kraftfullare politisk injektion.

Frågan om att koppla in åklagarämbetet för att höra våra motsträviga vittnen bör ni också diskutera med Kovaljov och Roginskij samt direkt med åklagarämbetet. Visserligen torde det ev brottet vara preskriberat, men detta hindrar inte utredning och vittnesmålsupptagning.

Dessutom bifogas min ännu preliminära och ofullständiga sammanfattning av RW-ärendet för Örjans, Din och Mats personliga kännedom.

*Bindes
07*

Hans Magnusson

mjn

Ex (a + b1) t: Magnusson, Lyrvall och Olson, Pol 1:1

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

931208

[Signature]

ARKIVEXEMPLAR

Dnr	Avd	Grupp	Mål
342/007	P	2	Eu ¹

Stockholm, den 8.12.1993

(POL)

Herrn

Dr. Valentin Falin ✓

Institut für Friedensforschung
und Sicherheitspolitik

Falkensteinstrasse 1

D-22 587 HAMBURG

Wallenbergärendet - Valentin Falin

Sehr geehrter Herr Dr. Falin,

Der Anlass meines Schreibens ist, dass ich mich mit dem Schicksal des schwedischen Diplomaten Raoul Wallenberg beschäftige. Wie Sie sicher wissen, arbeitet seit ca. 2 Jahren eine gemeinsame schwedisch-russische Arbeitsgruppe mit dieser Frage. Wir sind auf vielerlei interessantes Archivmaterial gestossen und haben mit vielen Menschen, vor allem - aber nicht ausschliesslich - mit älteren Mitarbeitern der Sicherheitsorgane persönliche Gespräche geführt. Ausserdem hatten wir Kontakt mit Behörden und einzelnen Personen in anderen Ländern.

Im Rahmen unserer Arbeit möchte ich Sie gerne treffen. Falls es Ihnen passt, schlage ich Anfang nächsten Jahres die Woche 3 vor (d.h. den 17. oder 18. Januar 1994). Falls Ihnen ein Treffen zu diesem Zeitpunkt nicht möglich ist, wäre ich Ihnen dankbar, wenn Sie mir einen anderen Termin mitteilen könnten.

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

931210

[Signature]

Zu Ihrer Information kann ich Ihnen mitteilen, dass ich von 1988-1992 als Gesandter an der Schwedischen Botschaft in Moskau arbeitete und seit 1992 als Vorsitzender der oben bereits erwähnten schwedisch-russischen Arbeitsgruppe sowie seit 1992 als Leiter der Unterabteilung für Zentral- und Osteuropa im hiesigen Aussenministerium tätig bin.

Hochachtungsvoll

Hans Magnusson
Ministerialdirigent

ARKIVEXEMPLAR

1993-12-08

Dnr	Avd	Grupp	Mål
342/501		P 2	Eu

Ambassadrådet Ulf Håkansson *(POL)*

Ambassaden BUDAPEST

HEMLIGT

Samtal om Wallenberg-ärendet

Hbr Håkansson-Olson 1993-12-01

Broder,

Med anledning av Ditt handbrev till Lage Olson och med hänvisning också till vår tidigare korrespondens tycker jag det finns all anledning att så snart som möjligt (när översättningar av dokument är klara) gå vidare och officiellt begära att ungerska myndigheter försöker lokalisera arkivdokument som kan kasta ljus över Raoul Wallenbergs öde. Det gäller i första hand utrikesministeriet, men direktkontakt med säkerhetsministeriet (eller vad det nu kan heta) bör också övervägas. Dessutom kanske det kan vara värt mödan att ta kontakt med ungerska arkivexperter/historiker och be dem göra efterforskningar (ev mot en mindre ersättning). Det uppslaget kom från ambassadör Deseö här.

Att man på ungersk sida skulle dra sig för att riskera genera ryska företrädare tror jag inte vi behöver bekymra oss för. Vi har dessutom i Moskva begärt att man där söker efter material om "The Hungarian Connection" 1952-53 i säkerhetsministeriets och utlandsunderrättelsetjänstens arkiv. Den tid är förbi när man behöver dra sig för att begära sådant.

Om en framställan besvaras negativt nu kan vi ju, som Du själv skriver, återkomma efter valen.

Hans Magnusson

Ex ink + avg t:

Kabs, H Magnusson, L Olson och B Lyrvall

931209

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

931209

h

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
H Magnusson

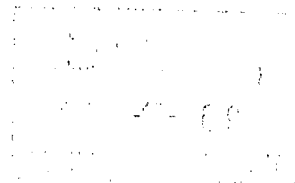
343/602
PROMEMORIA
1993-12-09

P 2 En I

Par

Ex till:

Kabs
Magnusson
Olson
Lyrvall
Carl Persson
Guy von Dardel
Hafström/SB
Moskva (unr)
Kiev (unr)

exp 931209
+ Wallenberg föreningen
931213

HEMLIG

Svensk-ryska arbetsgruppen i Raoul Wallenberg-ärendet-
nionde mötet.

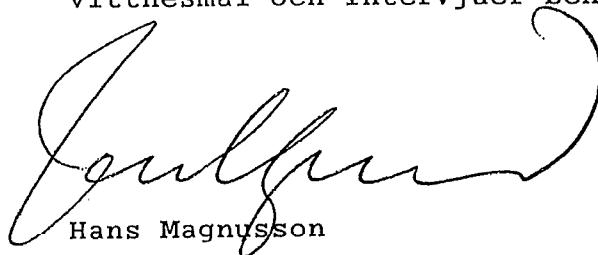
(1 bil. med 2 underbil.)

Den 30 november-1 december hölls det nionde mötet med svensk-ryska arbetsgruppen för att utreda Raoul Wallenbergs öde. Samtalsuppteckning och förteckning över utestående frågor från mötet bifogas.

Inga direkta sensationer framkom vid mötet, men liksom varit fallet vid de närmast föregående mötena har ytterligare några små steg framåt tagits i utredningsarbetet. Några nya uppgifter av intresse framkom särskilt i de intervjuer som ägde rum omedelbart före mötet. En f d medarbetare vid KGB:s arkiv uppgav att han i sitt kassaskåp förvarat en mapp innehållande dokument och tillhörigheter som hänförde sig till RW. En annan påstod att han deltagit som tolk i ett förhör med RW våren 1947 samt att han några månader senare hört att den svenske diplomaten arkebuserats för samröre med utländska underrättelsetjänster.

Vittnesmålen, särskilt det sistnämnda, reser en hel del frågor och måste följas upp ytterligare. I övrigt kan noteras att intressanta arkivfynd, eller snarare frånvaron av förhörsprotokoll, i fallet Loyda, en av RW:s medfångar, föranleder ytterligare samtal med denne. Av allt att döma har han regelbundet lämnat information till fängelseledningen om medfångarna.

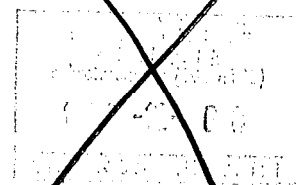
Mötet hölls i god stämning och det var inga som helst svårigheter att komma överens om fortsatta åtgärder och om nästa möte. Sedan det nu konstaterats att inte heller Presidentarkivet innehåller något material om RW ringas det återstående verksamhetsfältet in mer och mer. Fortfarande finns dock flera arkiv där ytterligare material kan finnas och ett antal vittnesmål och intervjuer behöver följas upp.

Hans Magnusson

1993-12-06

(Pal)

HEMLIG SekrL 2:1

Utestående frågor i RW-ärendet efter nionde mötet

Följande utgör en "minneslista" över några av de under det nionde arbetsgruppsmötet nämnda utestående frågorna i RW-ärendet;

- **Lista över förhör** med RW's medfångar. En förteckning hade förberetts över 20 personer. Denna skulle överlämnas till svenska sidan.
- Medarbetare hade uppdragits att utröna var **Loyda** funnits från 1943 - kanske kunde det leda till fånge nr 7. Förnyad intervju med Loyda, ryska sidan beredd ställa bidra med frågor.
- **Listan över dossieer** som den svenska sidan önskade studera - en ny kopia skulle överlämnas. Person som kunde genomföra arbetet.
- **Åldern på bläcket**. Vinogradov skulle höra med rättsinstitutets chef om en oberoende undersökning. Persson hör med SKL.
- Dokument som klargjorde **Krjutjkovs hållning** i RW-ärendet. Det fick kontrolleras igen. (Sokolov)
- **Butyrka**. Nikisjkin undersökte fängelsesjukhuset närmare.
- **Novikovs not till Vetrov**. Sokolov utlovade kopia.
- **Intervjuerna**. Smirnovs vittnesmål - ytterligare arkivmedarbetare i livet som visste vad som hänt med mappen som 1963 överlämnats av Smirnov till Detinin.

Personligt möte med Smirnov, nya samtal med Kondrasjov, Batjurin. Kuzmina.

- En person som nämndes i de handskrivna brev som överlämnades vid förra mötet var **Golub**. I sammanhanget talades också om en "**operation diplomat**". Eftersom kopiorna var dåliga vore det av intresse att se breven i **original**.

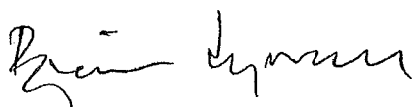
- von Dardel och Vinogradov diskuterar hur en eventuell **belöning till arkivmedarbetare** skulle kunna utformas.

- En rad **vittnesmål från tiden efter 1947** hade överlämnats till Nikisjkin. Preliminära resultat?

- Skriftlig anhållan från Vinogradov till Sokolov att undersöka ett **nummer som noterats på ett dokument**. Förfrågan skulle tillställas RTsSD.

- **Gemensam skrivelse formulerades till GRU** om det i Wennerströmärendets handlingar kunde finnas något om RW.

- **Ungerska uppgifterna 1952-53** följs upp. Dokumentkopior till Vinogradov.

Björn Lyrvall

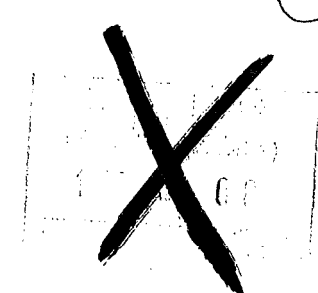
UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
deps Björn Lyrvall

PROMEMORIA

1993-12-06

p 2 k^ut

(Pal)

h

HEMLIG SekrL. 2:1

Svensk-ryska arbetsgruppen i RW-ärendet: nionde mötet
(2 bil.)

Den svensk-ryska arbetsgruppen i Raoul Wallenbergärendet höll sitt nionde möte i Moskva den 30 november - 1 december 1993. Delegationerna enligt bilaga.

Nedan samtalsuppteckningar i sammandrag.

tisdag den 30 november:

Magnusson noterade att fem månader förflutit sedan föregående möte, men att arbetet inte legat nere. Än en gång hade dock dramatiska inrikespolitiska händelser i Ryssland kommit emellan. Ny information, bl a genom intervjuarbetet, fortsatte att komma fram.

Magnusson presenterade och överlämnade en sammanfattande redogörelse för det arbete som hittills lagts ned. Pappret var ett utkast som saknade några kapitel, bl a om vittnesmålen efter 1947.

Sokolov betraktade promemorian som en bra grund för en gemensam redovisning och övergick därefter till att besvara de frågor som ställts i ambassadens brev av den 10 september 1993.

Fråga 1. Uppteckningar från Jerzins samtal med den finske kollegan i Ankara hade överlämnats till den

svenska sidan.

Fråga 2. Samtalet Tarabrin/Lundberg i Wien. Någon uppteckning fanns inte i MID-arkivet, varken som PM eller mïso. Förmodligen var det ett slumpmässigt samtal mellan två personer som känt varandra sedan Tarabrin tjänstgjort i Stockholm.

Magnusson undrade om T. kunde ha rapporterat till någon annan myndighet än MID, varpå Sokolov svarade att även medarbetare från andra myndigheter rapporterade i enlighet med MID's regler.

Fråga 3. Semjonovs memoarer. Det fanns knappast någon möjlighet att få ta del av dessa, eftersom Semjonovs änka alltjämt befann sig i Tyskland och var svår att nå. Från tidigare förfrågningar i annat ärende visste dock Sokolov att Semjonov inte kunnat förfoga över material i så känsliga frågor som denna.

Fråga 4. Presidentarkivet. Sokolov hade än en gång tillskrivit presidentarkivet, och än en gång erhållit negativt svar från dess direktör. Inget mer material än det som redan överlämnats hade påträffats. Det kunde nämnas att riksarkivarien Pichoja på presidentens direkta uppdrag hade ägnat sig denna fråga.

Magnusson tillade att den svenska sidan nyligen talat med Pichoja och fått samma svar. Fanns Molotovfonden exklusivt på presidentarkivet, eller förvarades delar på annat håll?

Sokolov sade att största delen - Molotovs sekretariat - förvarades i MID-arkivet. Det rörde sig om 11 000 akter. Men Molotov var ju också CK-sekreterare och under åren 1930-41 ordförande i Sovnarkom. Material med anknytning till ministerrådet kunde finnas i deras arkiv, men det kunde vara sådant som berörde Molotovs befattnings med militärindustrin under kriget eller folkkontrollen efter kriget.

Magnusson konstaterade att Molotov 1947 varit såväl utrikesminister som vice regeringschef och undrade om detta innebar att utrikesfrågor som M. handlagt i egenskap av vice regeringschef ändå förvarades i MID-arkivet.

Sokolov bekräftade att så var fallet. Dokumenten förvarades oftast där den politiske ledaren hade sitt "huvudkontor" - i Molotovs fall var det MID. Det framgick också av att Abakumov sände sitt brev den 17 juli 1947 till MID och inte till någon högre instans, fastän brevet säkert tillställdes Molotov i egenskap av vice regeringschef och inte utrikesminister.

Sovnarkoms arkiv hade ändå genomsökts efter RW-dokument.

Vinogradov övergick till fråga 5. Lista över förhör med RW's medfångar. En förteckning hade förberetts över 20 personer. Denna skulle överlämnas till svenska sidan.

Listan byggde på en kontroll av registerjournaler i Lubjanka och Lefortovo, fångarnas persondossieer, undersöknings- respektive brottsakter i de fall då sådana fanns. Härvid noterades datum och tidpunkt för inkallelse till förhör, samt namn på förhørsledare. Antalet kallelser stämde inte med antalet protokoll. Förhören föreföll ha protokollförts mer intensivt under perioden 1949-50, troligen beroende på att internationella överenskommelser föreskrev att en krigsfånges öde måste avgöras senast fem år efter krigets slut.

Bland förhørsledarna fanns flera välbekanta namn - Asinkritov, Solovov, Siomontjuk, Kopelanskij, Adamov, Smirnitskij, Weindorf.

Makinen noterade att några namn som tidigare förts fram saknades i uppräknings av de tjugo

krigsfångarna, bl a Krumins och Teodor van Dufving.
von Dardel undrade vad protokollen handlat om.

Vinogradov sade att namnet von Dufving var nytt, men att Krumins var bekant, men att denne hänförde sig till tiden efter 1955. På rysk sida hade genomgången omfattat förhör fram till 1947, samt tagit upp namn som nämnts under samtalen.

Alla protokoll hade givetvis studerats tidigare, men RW nämndes inte i något fall utom i förhör med Grossheim-Krisko.

Loyda nämnde RW i krigsfångeakten, där han skrev om konflikten med Hofstetter. Protokoll med Loyda fanns för övrigt endast från 1950, trots att det var bekant att han suttit med RW och Rödel i samma cell. Loyda förekom ingenstans i förhörsjournalerna. Medarbetare hade nu uppdragits att utröna var Loyda funnits från 1943 - kanske kunde det leda oss till fånge nr 7.

Kozlov menade att det fanns olika förklaringar till detta - antingen talade Loyda inte sanning när han påstod att han suttit i samma cell som RW, eller så satt han i den cellen, men kallades till förhör under nummer eller annat namn. Senast idag bekräftade Solovov att han flera gånger inkallat Loyda till förhör. Kanske kunde den svenska sidan tala med Loyda igen och beröra frågan om bråket med Hofstetter. Från ryskt håll var man beredd att bidra med kompletterande frågor.

Varför kallades Loyda så ofta till förhör - han var ju en enkel soldat som gått över till den sovjetiska sidan 1943 - och saknade intresse för underrättelseorganen?

Det fanns visserligen några förhörskallelser i den personliga krigsfångeakten från 1948, men inga protokoll förrän 1950. Uppgifter saknades helt för perioden 1943-47. Domen 1950 var knappast

straffrättsligt grundad. Det fanns inget formellt skäl att isolera denne man.

Makinen tillade intryck från sitt senaste samtal med Loyda, sommaren 1992. L. sade sig t ex inte minnas Langfelder, trots att de varit cellkamrater, men kom ihåg mycket om RW. Vidare sade Loyda att han lagt ned mycket arbete för att den östtyska regeringen skulle förstå att han gjort sig förtjänt av rehabilitering. Loydas far var kommunist - partisan mot tyska fascister. Kanske hade Loyda i sin ansökan om rehabilitering meddelat att han samarbetat med den sovjetiska sidan? Det kunde vara skäl att söka i Stasiregister.

Kozlov trodde inte att Sovjetunionen haft något att göra med rehabiliteringen, men att det var värt ett försök.

På fråga beskrev Makinen Loydas reaktion när han konfronterats med en kopia av sitt brev rörande bråket med Hofstetter. Loyda hade börjat gråta och förbannat Hofstetter som drivit honom till denna situation.

När internationella gruppen kom till Vladimir 1990 visste ingen att Loyda varit cellkamrat med RW, men det framgick av det handskrivna brevet som påträffades i det särskilda arkivet (krigsfångefonden). Skälet till att han efterfrågades var att Loyda i vitboken omtalas som medfånge till Langfelder.

Vinogradov konstaterade att man inte heller på rysk sida känt till Loyda under efterforskningarna. När det upprepades att uppgiften funnits i vitboken 1956 sade Vinogradov att han inte läst den.

Lyrvall noterade att Loyda vid ett tidigare samtal begärt att befrias från en tysthetslöfte han lämnat till de sovjetiska myndigheterna. Det överenskoms vid ett arbetsgruppsmöte hösten 1991 att skriva ett sådant brev, vilket Makinen sedan medfört till Loyda.

von Dardel ansåg att det borde övervägas att ta med Loyda vid arbetsgruppens nästa möte i Moskva och då låta honom träffa förhørsledarna Kopelanskij och Solovov.

Kozlov tvivlade på om Loyda själv, eller förhørsledarna gick med på det.

Magnusson återkom till listan över dossieer som den svenska sidan önskade studera - en ny kopia kunde överlämnas. Där nämndes von Dufving och Krumins. Problemet var att hitta någon person som kunde genomföra arbetet - i dag hade saken dock diskuterats med Kovaljov och Roginskij.

Makinen tog upp frågan om Schluter - denne hade uppenbarligen varit cellinformatör. Han gavs ju också namnet Scheuer när han satt med Richter och RW.

Vinogradov menade att det inte var säkert. Grossheim-Krisko hade också flera olika namn. Varje person som gavs nummer eller annat namn behövde inte vara informatör. Kanske önskade man bara dölja fångens verkliga identitet från personalen eller andra fångar, jämför t ex med Vasilij Stalin eller Sidney Reilly.

Magnusson frågade var och hur länge uppgifter från informatörer förvarades.

Vinogradov sade att inget sådant material hade bevarats. Om Loyda och Scheuer var informatörer gav det inga nya dokument. De kunde ha lämnat muntlig information i samband med förhör i annat ärende.

Fråga 6. Åldern på bläcket. Frågan togs upp i samband med expertundersökningen 1991, men KGB's tekniska experter hade inte funnit det möjligt att avgöra när överstrykningarna gjorts. Vidare hade det kriminaltekniska institutet övergått till uppdragsbasis, men Vinogradov skulle höra med dess

chef om institutet ändå kunde göra en oberoende undersökning. Också svenska experter kunde få studera materialet - men dessa måste själva ta proverna. Till saken hörde att samma bläck uppenbarligen användes under lång tid.

Magnusson avsåg höra med SKL.

Vinogradov övergick till fråga 7. Intern CK-utredning. Vinogradov trodde det kunde ha förekommit en skriftväxling inför släktingarnas besök 1989 eller i samband med stämningen mot Sovjetunionen i ärendet i USA.

Sokolov noterade att en sådan utredning under alla omständigheter inte kunnat arbeta självständigt, utan skulle ha involverat olika myndigheter. MID skulle ha fått uppdrag utarbeta bakgrunds-PM o dyl.

Magnusson sade att en f d politbyråmedlem nämnt att Krjutjkov föredragit RW-ärendet i politbyrån. Det var oklart precis när detta ägt rum men rapporten hade bl a rört de bevarade personliga ägodelarna. Kanske hade föredragningen grundat sig på någon skriftlig rapport?

Sokolov höll inte det för uteslutet, men menade att alla bakgrunds-PM hade Gromykonoten som underlag. Kanske fanns något dokument som klargjorde Krjutjkovs hållning. Det fick kontrolleras igen.

Vinogradov sade att Krjutjkov tagit emot amb. Berner och givit sin syn på ärendet. Vid mötet beslutades om kontaktperson i KGB och uppgiften föll på Vinogradovs lott.

Magnusson sade att han själv var med på åberopade möte. Det var en god idé att ytterligare undersöka i arkiven om något material fanns från slutet av 80-talet.

Sokolov sade att det också kunde finnas fog för

kompletterande efterforskningar i CK-arkiven - om det gällde specifika frågor.

Vinogradov gick till fråga 8. Inga medicinska journaler hade bevarats i MB-arkivet. Butyrka var dock av intresse, eftersom fångar togs från Lubjanka/Lefortovo till fängelsets sjukhus. Nikisjkin undersökte närmare.

En längre diskussion om behovet av att ta alla vittnesmål på allvar följde därefter med utgångspunkt i ärendet Kaplan mellan von Dardel, Makinen och Vinogradov.

Sokolov bröt in i meningsutbytet och gjorde en utläggning om att man ur förhandenvarande dokument kunde dra slutsatsen att RW ej var i livet. I sammanhanget exemplifierade Sokolov med turerna kring Vetrovs brev till Vysjinskij den 2 april 1947. Utkast till rapporten förelåg redan i februari - då adresserad till Molotov - och innehöll referat av Novikovs samtal med Fedotov i februari 1947, varvid det meddelats MID att RW befann sig hos MGB i Sovjetunionen. Novikov rättade i Vetrovs utkast och bad denne att skriva om brevet i ett exemplar och lämna det personligen till Podtserov. Brevet skulle, framhöll Novikov, inte skrivas ut av maskinskriverska utan i Vysjinskijs sekretariat.

Detta visade, menade Sokolov, att RW-ärendet var känt för ledningen redan i februari 1947 och att frågan länge låg förberedd för avrapportering.

På Magnussons fråga utlovade Sokolov kopia på den handskrivna not från Novikov till Vetrov där nämnda instruktioner getts.

Vinogradov nämnde att SVR svarat direkt till den svenska sidan på fråga 9.

Magnusson noterade SVR's svar och sade att

formuleringarna inte uteslöt att det kunde finnas material i SVR's arkiv. Svaret innehöll en missuppfattning rörande en viss arkivtyp - vi hade frågat efter "delo formuljar" inte "belyj formuljar".

onsdag den 1 december:

Kozlov inledde med en redogörelse för intervjugruppens arbete. Ytterligare NKVD-veteraner eftersöktes.

Smirnov som tillsammans med Batjurin förberett svar om RW och WL hade lokaliserats, men S. ville pga sjukdom inte ställa upp på personlig intervju utan besvarade frågor per telefon. S. hade varit chef för arkivenheten på KGB, mindes inte de aktuella brevsvaren men uteslöt inte att han formulerat breven tillsammans med Batjurin. Såvitt S. kunde minnas fanns ingen operativ dossier rörande RW eller WL, men det fanns en mapp med diverse papper - brevväxling, blanketter och personliga handlingar, däribland pass, pengar och ett cigarettetu i gul metall. Mappen innehöll, såvitt bekant, inga officiella dokument om RW's öde. Smirnov mindes inte om någon anteckning om fånge nr 7 funnits på mappen.

Sannolikt hade Smirnov lämnat material till sin efterträdare Detinen - som avlidit några år senare. Också Detinins efterträdare var död. Om Smirnovs hälsa förbättrades kanske det skulle bli möjligt träffa honom personligen.

Samtalet med pensionerade generallöjtnanten *Kondrasjov* var av visst intresse - till sin pensionering var han rådgivare till KGB-ordföranden. Han hade lokaliserats när KGB-veteraner eftersöktes. Våren 1947 hade K. som ung medarbetare i kontraspionaget som tolk franska/tyska/engelska på order från sin chef kallats att tolka ett förhör från engelska eller möjligen tyska med en icke-namngiven fånge. K. mindes inte heller förhørsledaren. Protokoll fördes inte, och förhöret hade karaktären av kontroll av tidigare avlagt

vittnesmål. Det rörde sig om några listor. Förhöret ägde rum på dagen och varade i ca 1-1,5 h.

Några månader senare träffade K. en person från utredningsavdelningen och frågade vad som hänt med fången. Svaret blev att fången skjutits för kontakter med flera underrättelsetjänster. Senare drog K. slutsatsen att det rört sig om RW.

Kuznetsov hade inget att tillägga till tidigare vittnesmål, men upprepade att Abakumov inte kunnat företa sig något med RW utan Stalins godkännande.

Solovov fick ta del av Birsteins analys och förnekade inte de logiska slutsatserna i artikeln. Han upprepade att det pågått "aktiviteter" kring RW 1947 och att Kulesjov ledde detta arbete. S. uteslöt inte sitt eget deltagande, dvs att han förhört medfångar och sänt dessa till läger, men mindes inget (eller ville inte minnas något) konkret om förhören. S. betonade att han trodde RW likviderats utan att ange några konkreta argument för denna uppfattning.

Solovov avböjde möte med Kopelanskiј av hälsoskäl men kunde besvaras igen om det fanns konkreta frågor.

Sudoplatov - Pitovranov hade tillsammans med Fedosejev träffat denne men Sudoplatov sade sig inte haft något med RW att göra och visste inget om fallet. Pitovranov hade inte sagt sig ha någon anledning att inte tro Sudoplatov.

Magnusson kommenterade Smirnovs vittnesmål och antog att det måste finnas arkivmedarbetare i livet som visste vad som hänt med mappen som 1963 överlämnats av Smirnov till Detinin. Det var för övrigt slående hur vaga vittnesmålen var från de f d KGB-medarbetarna i jämförelse med vittnesmålen från Budapest.

Beträffande Kondrasjov reste intervjun fler frågor än den besvarade. Man fick i det närmaste intrycket att

K. valde denna form för att förmedla information han erhållit på annat sätt. Det i tiden mest näraliggande förhöret var Kuzmisjins samtal med RW den 11 mars 1947, men Kuzmisjin talade själv tyska. Det var för övrigt förvånande att Kondrasjov inte erinrade sig namnet på kollegan i utredningsavdelningen samt att direkt fråga ställts om en fånges öde på redovisat sätt.

Kanske hade Kondrasjov fått mer ingående information i kraft av sin höga ställning i KGB? För övrigt hade Krjutjkov i samtalet med ambassadören 1991 sagt att alla medarbetare ombetts att tala om vad de visste om ärendet.

Enligt krigsfångarnas vittnesmål var det för övrigt sannolikt Kuzmisjin som i förhöret i mars 1947 sagt till RW att hans fall var politiskt och att han aldrig skulle komma att dömas. Det borde Kondrasjov komma ihåg. Det var angeläget att höra honom igen.

Solovov hade sannolikt större kunskap om RW än han var beredd att avslöja, liksom Kopelanskij.

Kozlov sade att genom intervjuerna kunde mappens väg följas från Solovov till Gertsovskij till Smirnovs chef Pletnev och därefter vidare till ytterligare ett par arkivmedarbetare som avlidit. Ytterligare personer som kunde haft med mappen att göra skulle eftersökas, men mappen registrerades ingenstans och förvarades av dem som fick uppdraget. Smirnov kunde kanske veta mer om innehållet än vad han sade.

Uppgifternas vaga karaktär; antingen kunde eller ville inte dessa personer säga mer, men på några punkter var de säkra - Smirnov att mappen förvarades hos honom, Kondrasjov om RW's tragiska öde.

von Dardel ansåg att det kanske kunde vara dags att inkalla en vittnespsykolog, och Kozlov trodde att det kanske skulle vara ännu bättre med en hypnotisör för

att släppa på spärrarna.

Persson ansåg att psykologer alla hade olika uppfattningar och att dessa inte skulle hjälpa här.

Vinogradov fann Magnussons kommentarer logiska, men ansåg att vittnesmålen måste ses från alla håll. Vittnena i Budapest mötte RW under andra omständigheter än de pensionerade medarbetarna som i de flesta fall kanske inte alls sett RW i verkligheten.

Kondrasjov hade redan i våras sagt till Vinogradov i förbifarten att han deltog i förhöret, men varit osäker på om han skulle ställa upp för intervju. V. hade fått övertyga honom om detta, eftersom K. var orolig för att inte tas på allvar bland olika mer eller mindre kuriösa.

Magnusson sade att också den svenska sidan arbetade seriöst och att detta var ganska naturliga preliminära frågor man ställde sig när de nya vittnesmålen kom upp.

von Dardel sade att ett helt år förflutit utan att den ryska sidan knappt nämnt Smoltsovrapporten. Det var ett framsteg, eftersom rapporten i 40 år varit en hörnpelare i den officiella sovjetiska positionen.

Kozlov sade att Smirnov inte mindes att det funnits någon sådan rapport, men att han haft mappen som förvarare, inte som handläggare.

Lyrvall underströk vikten att intervjugruppen inte minst av detta skäl träffade Smirnov personligen för att visa kopia av Smoltsovrapporten.

von Dardel föreslog att han tillsammans med Vinogradov närmare diskuterade hur en eventuell belöning till arkivmedarbetare som påträffade RW-material skulle kunna utformas.

Magnusson noterade att ytterligare samtal borde hållas med Batjurin samt att Kuzmina ännu inte kunnat övertalas att ställa up på ett samtal. En person som nämndes i de handskrivna brev som överlämnades vid förra mötet var Golub. I sammanhanget talades också om en "operation diplomat". Eftersom kopiorna var dåliga vore det av intresse att se breven i original.

Det fanns ytterligare några frågor:

- I ungerska dokument från 1952-53 talades om förberedelser av dels en antisemitisk process, dels en process om mordet på RW. Förberedelserna ägde rum i närvaro av sovjetiska säkerhetsofficerare, dock nämns inte vilka, men avbröts kort efter Stalins död 1953. Fanns spår i ryska arkiv?
- En rad vittnesmål från tiden efter 1947 hade överlämnats till Nikisjkin. Preliminära resultat?
- Informationskommittén - fortfarande fanns osäkerhet om dess roll i slutet av 40- början på 50-talet. Jerzins uppteckning från samtalet i Ankara gick t ex till KI.
- Hade arkivgenomgången avslutats vid RTsSD och GARF?
- Hade arkivkategorin "liternoje delo" undersökts fullständigt?

Sokolov började med de löpande arkivakterna och förklarade att dessa uppkom slumpmässigt i MID-arkivet när något dokument vid arkivering borde komplettera en redan upprättad arkivakt. Då lades det aktuella dokumentet med bokstav (liter) A i anslutning till den gamla arkivakten, trots att den egentligen kanske borde ha placerats längre fram i det kronologiska arkivet.

Magnusson undrade om systemet var detsamma i KGB,

varpå Vinogradov frågade om källan till informationen om "liternoje delo" och "delo formuljar". Magnusson sade att saken tidigare berörts i arbetsgruppen och att han då uppfattat att det rörde sig om löpande arkivakter som förvarades på respektive avdelning, men att han varit osäker på slutförvaringen.

Vad beträffade "delo formuljar" kom uppgiften som tidigare nämnts från en person som påstod sig ha arbetat på första huvudstyrelsens arkiv i slutet av 40-talet.

Vinogradov sade att det rörde sig om gamla benämningar på vissa operativa akter som i den mån de bevarats hade genomsökts.

von Dardel undrade om fond nr 7 undersökts - den skulle enligt vissa uppgifter innehålla namn på de fångar som dömts till döden.

Vinogradov sade att han inte bara undersökt fond 7 om arkebusering och kremering utan också personligen besökt krematoriet och gått igenom journalerna, trots att där egentligen ej borde finnas repressionsoffer. I fond 7 förvarades för övrigt akter rörande de fångar som dömts till döden, men i juli 1947 var dödsstraffet avskaffat.

En del offer likviderades dock utan rannsakan, t ex Oggins. På denna grund byggdes versionen om RW's öde.

Sokolov sade att partiarkivet, RTsSD, sorterade under Pichoja och att denne av presidenten fått direkt uppdrag att leta reda på handlingar med anknytning till RW-fallet. På senare tid hade en skriftlig anhållan inkommit från Vinogradov att undersöka ett nummer som noterats på ett dokument. Förfrågan skulle tillställas arkivet.

Det fanns inte något om rättsprocessen i Ungern i MID-arkivet.

Vinogradov sade att frågan redan diskuterats men att inget material påträffats vare sig i MB- eller SVR-arkiven och V. hade inte läst den handling som överlämnats av ambassaden under hösten.

Magnusson sade att förfrågan tillställts de ungerska myndigheterna om tillgång till originaldokumenten, men att svar inte erhållits ännu.

Nikisjkin tackade för de fem volymerna handlingar med vittnesmålen efter 1947 samt för handlingar från Makinen. Vid dagens möte inskränktes kommentarerna till ett par av vittnesmålen.

✓ Bezrodnyj påstod att han träffat RW i Kolyma 1949-50. B. hade befunnit sig i Ust-Nera i Magadanområdet i lägerpunkten Prijsk-Olga (stavn.). I brevsvaret meddelade B. att RW befunnit sig där under eget namn, var sluten och inte mottog några paket eller försändelser. Också lägerchefen Rudakov, f 1918 och und.avdelningens chef Serebrjakov, f 1907 skulle, enligt B., kunna lämna uppgifter om RW. De båda lägerofficerarna eftersöktes. Personer som arbetat med lägerarkivets kartotek i början på 1950-talet och borde känt till om RW suttit där under eget namn hade inte något minne av RW.

Om Bezrodnyj drogs slutsatsen att denne inte var något sanningsenligt vittne. Bl a påståendet att han utan förnödenheter förflyttat sig 1500 km på en stock på en flod gav upphov till tvivel.

✓ Max Brugger, f 1903 i Schweiz, påstod att han haft knackningskontakt med RW i Vladimir. Brugger satt i fängelset från maj 1954 till februari 1958 och flyttades sedan till Moskva och benådades i augusti 1958, varefter han utlämnades till schweiziska konsulatet i Berlin. Det fanns inga uppgifter om RW i Bruggers akt.

Wilhelm Fersetz, f 1907, tysk, nämndes i Sjinkarenkos vittnesmål. Dömdes genom särskilt möte 1944 till tio års läger. Avsatt straffet i kvinnoläger i Nizjnyj Novgorodområdet, men uppgifter i Sjinkarenkos vittnesmål om dennes död stämde inte. Redan 1949 bedömdes F. som invalid och vid döden 1954 fastslog obduktionsrapporten att F. hade hjärt och hjärn-skeros, njursjukdom mm.

Makinens rapport från arbetet i Vladimirfängelset augusti-september 1990 var välgjord och skulle komma till nytta i arbetet.

Ytterligare besked önskades vad gällde *Klassen* och *de polska krigsfångarna*.

Magnusson sade att mer material inte fanns om *Klassen*. Olson förtydligade att *Klassens* förnamn var Rudolf, ej Martin, som nämnts vid något tillfälle.

Sokolov sade att Informationskommittén inte haft några operativa uppgifter, men att dess funktion varierat sedan tillkomsten 1947. Inledningvis arbetade där även representanter från säkerhetsministeriet, senare bara MID-medarbetare. MID hade KI's material men där fanns inget om RW. Det hade kontrollerats.

Alla från ambassaderna utgående handlingar sändes också i kopia till KI.

Magnusson frågade om någon information påträffats om "Berngard", som nämnts vid föregående möte. Vinogradov förnekade detta.

Magnusson tog upp den amerikanska hjärtspecialistens utlåtande om hur ytterst osannolikt det var att RW avlidit av myokardioinfarkt även under svåra omständigheter.

Vidare önskade Magnusson att en gemensam skrivelse formulerades till GRU om det i Wennerströmärendets

handlingar kunde finnas något om RW.

Överläggningarna avslutades.

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Björn Lyrvall'.

Björn Lyrvall

Bilaga 1.

Svensk-ryskt arbetsgruppsmöte i RW-ärendet 931130-1201

Ryska delegationen:

Vladimir Sokolov, bitr. arkivchef MID, ordförande

Vladimir Vinogradov, bitr. arkivchef säkerhetsministeriet, MB

Aleksandr Kozlov, inspektör MB

Valerij Filippov, försvarsministeriet, MO

Konstantin Nikisjkin, inrikesministeriet, MVD

Arkadij Sovdejev, MID

Michail Skupov, MID

Bilaga 2

Svensk-ryskt arbetsgruppsmöte i RW-ärendet 931130-1201

Svenska delegationen:

Hans Magnusson, ordförande

Guy von Dardel

Carl Persson

Marvin Makinen

Lage Olsson

Mats Foyer

Björn Lyrvall, sekreterare

Magnus Dahnberg, tolk

Ärende

Datum

Avg

Grupp

Mål

Eu⁷

Adress

Ambassaden Helsingfors

Text

Från Pol 1:1. Re Raoul Wallenberg-ärendet

En person vid namn WILHELM OTTO VON DRAUGEL, född i Königsberg den 17 augusti 1933, har för ambassaden i Bonn uppgivit att han varit medfånge till Raoul Wallenberg i ett sovjetisk läger i "PERMSKAJA-området" under tiden augusti 1960 - februari 1961. I en angränsande cell skall enligt DRAUGEL ha funnits en finsk general med namnet ARIKAINEN.

Vi vore tacksamma om ambassaden hos vederbörande myndigheter kunde kontrollera uppgifter om ARIKAINEN.

Cabinet

KOPIA TILL:

SB

UM

UMK

KABS

POLCH

BITR POLCH

CH POL 1

POL 1:1

3.2

AVD.	GR.	MÅL
P	2	Eu I

AMBASSADEN HELSINGFORS

1993-12-15

UD STOCKHOLM

FOER POL 1:1

RE RAOUL WALLENBERG-AERENDET

FORTS.

RE RAOUL WALLENBERG-AERENDET

BRODIN HAR IDAG ONSDAG TALAT MED EKONOMIRAADET TEUVO ALAVA, SOM SJAELV EN TID VARIT KRIGSFAANGE I SOVJETUNIONEN I ANDRA VAERLDSKRIGETS SLUTSKEDE OCH IDAG AER ORDFOERANDE I FINSKA KRIGSFAANGE-FOERENINGEN. ALAVA, SOM NYLIGEN BELOENADES MED FRIHETSKORSET KL. 4 - EN AV DE HOEGSTA UTMAERKELSER MAN HAER KAN FAA - AER NUMERA PENSIONERAD, MEN FORTSATT STARKT ENGAGERAD I ALLT SOM GAELLER DE FINSKA KRIGSFAANGARNAS SAK OCH HAR OCKSAA SOM BEKANT VARIT OSS TILL STOR HJAELP I SAMBAND MED EFTERFORSKNINGARNA ROERANDE BL.A. BENGT STURES BESAETTNING.

ALAVA SAEGER ATT DEN UPPGIFT VON DRAUSEL LAEMNAT AMBASSADEN I BONN HELT SAKNAR GRUND I SAA MAATTO SOM INGEN FINSK GENERAL OEVERHUVUD TAGET SUTTIT FAENGLAD I RYSKT FAANGLAEGER (DEN HOEGSTA FINSKA OFFICEREN SOM FUNNITS I ETT RYSKT LAEGER HAR ENLIGT A. HAFT MAJORS RANG). A. TILLAEGGER ATT MAN NATURLIGTVIS EJ KAN UTESLUTA ATT DET I DET AKTUELLA FALLET KAN ROERA SIG OM T.EX. EN PERSON HEMMAHOERANDE I FORNA SOVJETKARELEN, DAER DET JU FUNNITS PERSONER SOM BURIT FINSKA NAMN OCH SOM KAN VARA AV FINSK HAERSTAMNING.

BERGQUIST

KOPIA TILL:
SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

(pre)

AVD.	GR.	MÅL
p	2	Eu I

insollaz 1221
PM a.a /

AMBASSADEN MOSKVA

1993-12-17

UD STOCKHOLM

FOER HANS MAGNUSSON OCH LAGE OLSON,
POL 1:1.

REF TELSAMTAL OLSON/FOYER 1993-12-14.

RE WALLENBERGAERENDET, DIREKTKONTAKT MED VLADIMIR.

FORTS.

RE WALLENBERGAERENDET, DIREKTKONTAKT MED VLADIMIR.

P R I M O. UNDER VECKAN HAR FOYER HAFT TELEFONKONTAKTER MED SOKOLOV OCH NIKISJKIN ANGAAENDE DE DIREKTKONTAKTER SOM GUY VON DARDEL OENSKADE ETABLERA MED NAAGRA PERSONER I VLADIMIR, NAEMLIGEN FAENGELSETS ARKIVCHEF ALBINA DVOREZKAJA, MAJOREN VID FAENGELSET JURIJ MIROSJIN SAMT MEDARBETAREN VID HISTORISKA MUSEET VLADIMIR, VITALIJ GURINOV. SOKOLOV HADE INGA INVAENDNINGAR.

VID ETT FOERSTA SAMTAL MED NIKISJKIN STAELLDE SIG DENNE DAEREMOT PRELIMINAERT NEGATIV TILL SAADANA KONTAKTER (VILKET FOYER PER TELEFON MEDDELADE VON DARDEL). NIKISJKIN VILLE DOCK INTE GE ETT DEFINITIVT SVAR INNAN HAN DISKUTERAT FRAAGAN INOM MVD.

S E C U N D O. VID FOERNYAD KONTAKT IDAG MED NIKISJKIN GAV HAN FOELJANDE BESKED:

FRAAGAN OM VON DARDELS SAMARBETE MED DE BEROERDA PERSONERNA I VLADIMIR BORDE STAELLAS SKRIFTLIGEN TILL DEN RYSKA MEDORDFOERANDEN I ARBETSGRUPPEN, SOKOLOV.

OM ETT SAADANT SAMARBETE ETABLERADES BORDE ALLA KONTAKTER MED PERSONERNA I VLADIMIR, AEVEN MUNTliga, GAA GENOM NIKISJKIN.

NIKISJKIN UTTALADE SIG MED SAERSKILD SKAERPA ANGAAENDE GURINOVs MEDVERKAN. DENNE SAKNADE UPPDRAG ATT ARBETA MED WALLENBERGAERENDET, OCH FRAAGAN OM DATORANVAENDNING FOER BEARBETNING AV UPPGIFTER FRAAN VLADIMIRFAENGELSETS ARKIV (VILKET GURINOV ENLIGT VON DARDEL BL.A. SKULLE ARBETA MED) HADE HELLER INTE RESTS INOM ARBETSGRUPPEN. OCKSAA BETRAEFFANDE DESSA BAADA FRAAGOR MAASTE ALLTSAA EN OFFICIELL HAENVAENDELSE GOERAS.

EFTER DETTA BESKED, AER DET ENLIGT VAAR UPPFATTNING TVEKSAMT OM VON DARDEL BOER GAA VIDARE MED SINA DIREKTKONTAKTER I VLADIMIR OCH VI ANSER DET LAEMPLIGAST, ATT NI FRAAN STOCKHOLM TAR KONTAKT MED VON DARDEL I FRAAGAN.

FORTS.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA AF

KOPIA TILL:
SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

Pal

AVD.	GR.	MÅL
p	2	EW

LO

XU

aafu

GENERALKONSULATET BERLIN

1993-12-20

UD STOCKHOLM

FOER MAGNUSSON, POL 1:1

RE WALLENBERGAERENDET

97
FORTS.

RE WALLENBERGAERENDET

WOLF MENADE ATT KOPELJANSKIJ HADE GAATT NAAGRA
KLASSER OEVER HONOM I TYSKA SKOLAN I MOSKVA. HAN
HADE ALDRIG HAFT NAAGON KONTAKT MED KOPELJANSKIJ
EFTER SKOLTIDEN OCH VISSTE INTE HELLER ATT DENNE
ARBETAT INOM NKUD.

SOM EXEMPEL PAA EN ANNAN ELEV I TYSKA SKOLAN SOM
AENNU TYCKTES VARA I LIVET - ATT DOEMA AV ETT
TV-PROGRAM NYLIGEN - NAEMNDE WOLF DEN FOERRE
SED-POLITBYRAAMEDLEMMEN WERNER EBERLEIN. DAERMED
VILLE HAN DOCK INTE HAEVDA ATT EBERLEIN KAENDE
KOPELJANSKIJ UTAN ENDAST PEKA PAA MOEJLIGHETEN.

MOTE MED VOGEL BEGAERT GENOM DENNES ADVOKAT.

LUNDAVIK

GENERALKONSULTET BERLIN

Ärende

Wallenbergärendet

Datum

1991-12-21

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu'

Pol

Adress

Ambassaden Moskva

Text

Från Pol 1:1 re Wallenbergärendet

PRIMO.

Tacksam ambassaden avfattar en skrivelse till Sokolov, vari ni bör begära att samarbete etableras med nämnda personer i Vladimir, gärna genom Nikisjkins förmedling om så krävs. Hänvändelsen bör även nämna datoranvändning för bearbetning av uppgifter från Vladimirfängelsets arkiv.

Allmänt kan hänvisas till överenskommelse i arbetsgruppen redan hösten -91 om att vid behov utnyttja oberoende experter. Detta är ju också en resursfråga. Ange att skrivelsen skickas på instruktion av svenska ordföranden.

SECUNDO.

Tacksamma ni påminner Roginskij om genomgången av RW:s medfångars dossier enligt överlämnad lista.

Cabinet

Ex t:

Kabs

Magnusson

Olsson

Lyrvall

SVERIGES AMBASSAD

WIEN

31222/GB
elges:
B
M
abs
olch
itr polch
h pol 1
ol 1:1
h pol 1:2
ol 1:2

|

|

Handwritten signature

Handwritten signature

Utrikesdepartementet

Handwritten signature in a circle

93 12 21

Re Marek (Wallenbergärendet)

Handwritten notes: p 2 Su I

För Hans Magnusson från John-Christer Åhlander

Kab.sekr. Schallenberg's kansli har återkommit och sagt att man är beredd att tillställa oss kopior av relevanta dokument rörande Marek, närmast obduktionsprotokollet, och att Du inte behöver komma till Wien särskilt för detta. Om Du ändå vill komma är Du välkommen.

Jag har sagt att det kanske också är andra aspekter Du ville diskutera i efterforskningsarbetet och av den anledningen skulle finna det värdefullt att komma till Wien.

Gradin

WASHINGTON, D.C.

Handl: SO Petersson

KRYPTOFAX

1993-12-22

Dnr

527

Sid 1 ()

KRYPTOFAX

(GE)
SB
UM
Kabs
Polch
Bitr polch
Ch pol 1
pol 1:1
ch pol 1:2
pol 1:2

MYCKET BRÅDSKANDE

Utrikesdepartementet

Re: Wallenberg

För Dag Hartelius, Pol 1:1

93-12-22

PRIMO. Vita Husets OSS-ansvarige, Nic Burns, tog med Petersson i går kväll (21 dec) upp frågan huruvida den fortsatta utredningen rörande Raoul Wallenberg borde resas under toppmötet mellan Clinton och Jeltsin. Som bekant hade släkten genom Peder Bonde här i Washington försökt utverka ett sådant åtagande från presidenten. Om vi på svensk sida inte hade något emot det, ville man i Vita Huset gärna vara behjälplig. Petersson svarade att vad han visste våra kontakter med ryssarna i Wallenberg-frågan var utmärkta och att utredningen förlöpte som den borde, men att vi naturligtvis var tacksamma om man också på amerikansk högsta nivå ville ge sitt stöd.

SECUNDO. För att få till stånd bästa tänkbara samordning beslöts att vi från svensk sida skulle överlämna förslag till talking points. Dessa bör vara Vita Huset till handa under mellandagarna, varför ärendet brådskar

Liljegren

7/12-292
3/1223

7/12-292
3/1223

Ärendo

Raoul Wallenberg

Datum

1993-12-23

Dnr

2921

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Inkom Krypto

Adress

Ambassaden Washington dnr...

93-12-23

Text

B R Å D S K A N D E

För Peterson från Pol 1:1 (Hartelius) re Wallenberg. Ert
kryptofax 527.

Den reaktion som ni spontant lämnade till Burns stämmer
helt överens med vår uppfattning. Vi vore således mycket
tacksamma om man från amerikansk sida kunde understryka
att det fortsatt är ett starkt amerikanskt intresse att
nu nå full klarhet i Raoul Wallenbergs öde. Några mer
detaljerade samtalspunkter, utöver en tydlig politisk
markering av detta slag, anser vi inte vara erforderliga
med hänsyn till det förhållandevis goda samarbete vi
numera har med ryssarna i frågan.

CABINET

Kopia:

Kabs

Magnusson

Olson, Pol 1

Ifylles av telegramexpeditören

Avsänt den

931223

Klockan

10.22

Sign

MM

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF BIOCHEMISTRY AND MOLECULAR BIOLOGY

920 EAST 58TH STREET
CHICAGO • ILLINOIS 60637

December 21, 1993

INK. UTRIKES DEP.		
D.No 355/005		
94-01-13		
93-12-27		
AVD P	GR 2	MAL Eu Z

Mr. Hans Magnusson
Ministry for Foreign Affairs
Gustav Adolfs Torg 1
Box 16121
S-10323 Stockholm
Sweden

*Incl. in
very much in materials
Gardas/hry*

Ta-a. / Lo

Dear Hans:

in Re: Report on trip to Vladimir Prison

I have enclosed a copy of my summary report of the trip that Guy von Dardel and I made to the Vladimir Prison No. 2 after the last meeting of the Swedish-Russian Working Group. I request that the report be made available to the Russian participants in time for the next meeting. There are two potentially very interesting results from this trip: (1) it is possible that we have uncovered a witness to the imprisonment of Raoul Wallenberg in the Vladimir Prison, namely Varvara Ivanovna Larina, who has worked in the Sanchast as an auxiliary medical helper and sanitation worker since 1945; and (2) I do not believe that Dr. Butova provided totally straight and complete information in her interview. I have detailed my reasons for this assessment in the report.

Nikita Petrov and I discussed the case of Varvara Larina with Konstantin S. Nikishkin on Saturday, December 4. It was decided that it would be probably best to have Vitaly Gurinovich (who is described in the report and lives in Vladimir) to pursue further discussion with Larina. For this it would be best if he could obtain a copy of the composite of photographs that the Swedish Foreign Office prepared in 1955, which contains photographs of different individuals and one of Raoul Wallenberg and one of Vilmos Langfelder. During our trip to Vladimir I only had photographs of Raoul Wallenberg. Could this photo-composite be relayed to Vitaly through Mats Foyer from the Moscow Embassy? I have sent a note also to Mats Foyer with Vitaly's address. (He has no telephone.)

I should like to request that you initiate again an official request through your Berlin consulate for me to interview Hans (Jan) Loyda again. I believe that he would receive the interview more comfortably if there is an official request. His address is

Hans Loyda
Gerhard Hauptmannstrasse 42
9251 Lauenhain
Germany
Tel: 91 674

Report on trip to the Vladimir Prison No. 2
by Professors Guy von Dardel and Marvin W. Makinen,
Members of the Swedish-Russian Working Group
on the Fate and Whereabouts of Raoul Wallenberg

Prepared on Delta Flight 031, December 5, 1993

After the meeting of the Swedish-Russian Working Group November 30-December 1, 1993, in Moscow, arrangements were completed for us to travel to the Prison No. 2 in the city of Vladimir. The purpose of this visit was to examine possible documents that might still be kept in prison archives and that might provide confirmation of reports of Raoul Wallenberg's imprisonment there. Von Dardel and Makinen were accompanied by Nikita Petrov, a member and senior scientific analyst of the Memorial Society, and Ms. Maria Rusayeva, an interpreter, and Mr. Sergey Mikhailovich Tarakanov of the Ministry of Internal Affairs. The group left by electric train at 9:44 a.m. from the Kursk Train Station in Moscow on Thursday, December 2, and arrived in Vladimir at approximately 12:30 p.m.

We were met at the station by Alexei Anatolyevich Pavlov, Acting Chief of the Vladimir Prison No. 2, and Yury Ivanovich Miroshin of the Penitentiary Service of the UVD of the Vladimir Oblast. We were driven first to the office of Victor Petrovich Shlyakhov, Chief of the Penitentiary Service of the UVD, where we discussed the type of documents which we wished to examine. The list of requested materials is attached to this report. We then were taken to have lunch in the staff cafeteria of the Isolation Prison for Interrogation, brought to the Vladimir Hotel to deposit our luggage, and then brought to the office of the chief of the Vladimir Prison No. 2.

In Mr. Pavlov's office, we again discussed the materials we wished to examine, this time with Nina Nikolayevna Toropova, head of the prison archives, and Albina Dvoretzkaya, chief of the special archival section of the Prison. (We had met and worked with Albina Dvoretzkaya during our week-long examination of prison archival materials in August of 1990.) We also requested to interview Dr. Elena Nikolayevna Butova, former chief physician of the Vladimir Prison; Colonel Shevchenko, former head of the KGB of the Vladimir Oblast in the late 1950's and 1960's; the present chief physician of the Vladimir Prison; and Ms. Danilova, retired chief archivist of the Vladimir Prison. We were informed that Ms. Danilova had passed away in the previous year. Mr. Pavlov set about directly to arrange for interviews with the other individuals for the next day. The prison staff also recommended that we meet with Mr. Vitaly Gurinovich, head of the Section of Contemporary History of the Vladimir-Suzdal Museum. Mr. Gurinovich had already carried out considerable research on famous political inmates of the Vladimir Prison, and prison officials had suggested that he could be helpful to us in the future for continued archival research.

Through discussions with prison officials, we learned that all of the requested types of documents and archival materials, i.e., receipts for personal belongings, registration of arrival and departure of prisoners from the prison, medical log books, daily log books of guards on duty, etc., had been destroyed in 1983 by special order of the Ministry of Internal Affairs. We were, however, able to examine the list of prisoners who had died in the Vladimir Prison and on the next day at the Administration Building of the UVD for the Vladimir Oblast,

it was hardly likely that if he was imprisoned his whereabouts would not be known. The psychiatrist had worked in the Vladimir Prison since, I believe, 1972.

The interview with Varvara Larina proved to be a different matter. She recalled her work from the late 1940's and discussed how she did not know (and was not given information about) the family names of prisoners or whether they were "numbered", although she knew that the system of numbering important prisoners was used. In her work she was not given much direct contact with prisoners except when she had to occasionally accompany other medical staff into cells. She described all Germans as "tall" because they were much taller on average than she. She also described a prisoner who was held in solitary confinement on the third floor in Cell No. 49. This prisoner was about 1.7 meters tall, had dark hair and a narrow face. She at first stated that she remembered him in that cell since 1945 but later changed her statement to at least late 1940's and definitely into the early 1950's. She recalled the prisoner distinctly despite the passage of time because of his accent in Russian (she assumed, therefore, that he was probably a foreigner) and because he was very fussy and frequently made complaints to the physician or to the prison authorities about conditions. For instance, if the soup was cold when he received it, he would make complaints to the physician or head guard. His accent was distinctive, with a clear sharp manner in which he pronounced words. When Varvara Larina was shown photographs of Raoul Wallenberg in Budapest, photographs that are not widely distributed in the press, she immediately stated that this was the same person. When she was shown a forensic drawing of Raoul Wallenberg to predict his facial appearance at about age 70 (obtained originally from Leona Feldman in Philadelphia), Varvara Larina looked at it closely but stated that she had not seen this prisoner (she was not informed that the drawing was of the same prisoner as for the photographs). No further comments were made at the time by Petrov and Makinen about who the individual was in the photograph and about the forensic drawing. At the end of the interview, when Professor Makinen requested Dr. Polinina to write the name and position of Varvara Larina, Larina reacted slightly startled and concerned, but Dr. Polinina reassured her that the information was given with approval of prison authorities. Larina left the office of Dr. Polinina in the same cooperative, smiling manner, as when she began the interview.

At 1:30 p.m. von Dardel, Makinen, Petrov, and Rusayeva were accompanied to the apartment of Dr. Elena N. Butova by Dr. Polinina. We had been informed that she had agreed to see us although she had recently suffered a myocardial infarct in addition to the cardiovascular accident that left her partially paralyzed in 1988. Upon arriving at her apartment, I could not detect marked signs of paralysis, although Dr. Butova shuffled her feet slowly in moving because of her general deteriorating state of health. Dr. Butova showed marked shortness of breath, appeared to have edema of her legs and possibly abdomen, and had to make great efforts to walk. We had earlier assured the prison authorities that we would be careful not to stress Dr. Butova. In addition to questions about Raoul Wallenberg, Professor von Dardel had wanted to present to Dr. Butova a letter from the Duke of Mecklenburg who had been imprisoned in Vladimir in the early 1950's and who wanted to thank her for her assistance to him at the time.

Vladimir Prison No. 2
Report of December, 1993
Page 5

assistance. Upon discussion of the statements by Varvara Larina with Konstantin S. Nikishkin and Nikita Petrov on Saturday, December 4, it was decided that it would be best to have Mr. Vitaly Gurinovich of Vladimir to continue interviews with both Dr. Butova and with Varvara Larina to see whether she could recall further details to help identify the prisoner in Cell No. 49.

Управление внутренних дел

Исходный № _____

Дата _____

ОТДЕЛ _____

ДЕЛО № _____

Опись

Личных дел на факрих и членов
и их родственников и их семьи

Срок хранения постоянно

№ 0205 приказ от 15-63

Начато: " _____ " 1941 г.

Окончено " _____ " 1978 г.

На 50 листах

СЕКРЕТНО.

О П И С Ь № 29

личных дел заключенных, умерших, инноподавших и др. в 1959 году в тюрьме № 2 ОМЗ УВД Владимирского облисполкома, подлежащих хранению в архиве тюрьмы /срок хранения, согласно приказа МВД СССР № 0208-1955 года/

С Р О К Х Р А Н Е Н И Я П О С Т О Я Н Н О

№	Фамилия имя и отчество	год рождения	№ личн. дела	крайние даты начато окончено	ко-во лит.	отметка
---	------------------------	--------------	--------------	------------------------------	------------	---------

1.	ИВАНОВ Николай Петрович он же МЕЧЕТИН Николай Иванович	1931	408	14/X-48г. 20/X-59	2 тома.	
----	--	------	-----	-------------------	---------	--

2.	ЗАДУМИН Александр Михайлович	1929	77	18/XI-58. 26/XI-59	44	Травма.
----	---------------------------------	------	----	--------------------	----	---------

3.	КАЛИНСКИЙ Абрам Менделеевич	1912	1283	9/5-50г. 29/X-59	3 тома	Трудоспособен.
----	--------------------------------	------	------	------------------	--------	----------------

4.	КОПЫЛОВ Анатолий Андреевич	1939	254	16/4-58. 19/X-59	57	Ошибочно
----	-------------------------------	------	-----	------------------	----	----------

5.	СТЕПАНОВ Анатолий Владимиров.	1927	1884	23/7-51г 8/X-59г.	278	
----	----------------------------------	------	------	-------------------	-----	--

ИТОГО В НАСТОЯЩЕЙ ОПИСИ 5 /ПЯТЬ/ личных дел.

НАЧАЛЬНИК СПЕЦЧАСТИ ТЮРЬМЫ № 2 ОМЗ УВД
ВЛАДИМИРСКОЙ ОБЛАСТИ МАЙОР:-

/КРИН/

ПРИНЯЛА НА ХРАНЕНИЕ: Зав.депопроизводством:-

/ДАНИЛОВА/

11 июля 1960 года.

О П И СЬ № 48

дел и других материалов за 1953 г. подлежащих хранению
в архиве тюрьмы № 2 УВД Влад. области гор. Владимир.

№№ пп. дел	№ Наименование дел	Крайние даты К-во Инвен.	
		начато	окончено лист. №

Срок хранения постоянно

3	С материалами о переводе
особой тюрьмы МВД СССР в
Тюремный отдел УВД ВО	10.1У.53	10.1У.53 г. 45 90с
9	Номенклатурные дела с акта-
ми по обследованию т-мы,
проверки хранения и
уничтожения секретных
документов	1.1.53 г.	31.12.53 г. 60 91с
25с	С приказами и распоряже-
ниями по тюрьме	1.1.53 г.	31.12.53 г. 1с 93с
27	С перепиской спец-
соевой подготовки и
инвентаризационный
материал по оружию	1.1.52	1.1.53 47 94с
31	С отчетностью по про-
дольности, топливу,
горючему, финансовым
квартальные и годовые
отчеты	1.1.53	31.12.53 180 95с
Журнал	Журнал консультативного
присутствия заключенных
формы № 1	13.8.53	31.12.53 1с 96с
- " -	- " -	15.2.53	31.12.53 1с 97с
Регистр	Регистр регистрации
больных заключенных	1.1.49	31.12.53 98 98с
Отчеты	Отчетами о заболевае-
мости и смертности и
актами о состоянии
здоровья заключенных	1.1.53 г.	31.12.53 143 99с
Планы	Планы и паспорта
объектов по МПВО	2.1.53 г.	2.3.53 100с
Отчет	Отчет за 1953 г. (и мате-
риалы инвентаризации
вещного имущества)	1.1.53 г.	31.12.53 101с
Годовые	Годовые сметы по капи-
тальному строительству	1.1.53	31.12.53 г. 102с

О П И С Ь № 28

Дел и других материалов за 1949 г. подле ящих хранению
в архиве тюрьмы № 2 У Д Еладоблисполкома гор. Владимира

Срок хранения ПОСТОЯННО

№ п. дел	Наименование дел	Крайние даты начало окончено	К-во лист.	Ин. сн. номер
1	Акт о передаче тюрьмы МВД СССР в МГБ СССР	16.11.49г. 16.11.49	51	35с
2	С отчета о заболеваемости и и смертности заключенных	1.1.49г. 31.12.49	92	36с
3	Паспорт тюрьмы и доклад о работе и материал по охране и режиму тюрьмы	1.1.49г. 27.12.49г.	220	37с
4	Приказы по тюрьме	1.1.49г. 31.12.49г.	180	42с
5	Копии месячных и квартальных отчетов по продовольствию топливу, гермету и финансо- вая отчетность	1.1.49г. 31.12.49г.		41с
6	Годовые заявки на материально- технические снабжения и пере- писка с тюремным управлением Управление по хоз. вопросам.	1.1.49г. 31.12.49	100	40с
7	Годовой отчет о движении оборудованного имущества	1.1.49г. 31.12.49г.	80	45с
8	Отчеты о движении оборудо- ванного имущества тюрьмы УВД, из архива из дел 1947-48-49гг.	1947-48-49гг.	68	46с

Итого: в настоящей описи восемь дел.

Начальник спецчасти тюрьмы № 2 ОМТУ
УЭД Еладоблисполкома - капитан -

Приняла на хранение: Инспектор спецчасти -

/ДАНИЛОВА/

Свершено 10.02.81
Матюшенин

1, 8, 10
19.02.81

Секретно.
экз. 1

ВНТЮС

О П И С Ь № 32

Дел и других материалов за 1950 г. подлежащих хранению
в архиве тюрьмы № 2 УВД Влад. области гор. Владимир.

Срок хранения постоянно

№ дел	Наименование дел	Крайние даты		К-во листов	Инвент. номер
		начато	окончено		
1	Переписка с Тюремным отделом и отделом "А" МГБ. Тетрадь учета смертности	1.1.50	31.12.50	78	54с
2	С отчетами о заболеваемости и смертности заключенных	1.1.50	31.12.50	85	51с
3	С материалами по охране и режиму	1.1.50	31.12.50	181	52с
4	Одогодовой отчет заявки о движении и потребности обочно-вещного довольствия	1.1.50	31.12.50	82	53с
5	С наградными материалами сотрудников тюрьмы	1.1.50	31.12.50	46	60с
6	Отчеты по кадрам	1.1.50	2.1.50	202	9с
7	Периодическая отчетность и финансовые квартальные и годовые отчеты	1.1.50	31.12.50	300	61с
8	Сметы по вводу и ремонту	1.1.50	31.12.50	70	18с
9	Учетный материал	11.9.47	31.12.50	42	57с

Итого в настоящей описи десять дел.

Начальник спецчасти тюрьмы № 2 ОИТУ УВД
Влад. обл. - капитан

Иванов /Иванов/

Приняла на хранение - инспектор спецчасти -

Данилова /Данилова/

Сверено 10.04
Иванов

и 6
Иванов

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1994-01-05

Avd

P

Grupp

2

Mål

En I

Pol

Adress

Ambassaden Moskva

Text Från Pol 1:1. Re Wallenbergärendet

Hbr Magnusson-Noreen 1993-12-07

Vårt ch 750 17/11

P R I M O. Vore tacksam erfara huruvida frågan om direktkontakter med Vladimir löst sig resp om ni lyckats ta kontakt med Kovaljov eller Roginskij om uppföljning av samtalet med dessa den 30 november. Blev f ö Kovaljov invald i parlamentet? Kontakt med åklagarämbetet?

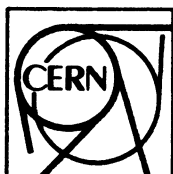
S E C U N D O. Det vore också värdefullt om ni kunde få till stånd ett samtal med representant för amerikanska MIA-kommissionen (gärna före det rysk-amerikanska toppmötet) för att få en redovisning av hur långt de kommit och kunna göra en bedömning av om vi har något att lära (så var inte fallet sist). Dessutom kan ni nämna att vi i Washington sagt att vi inte har något emot att Clinton understryker det fortsatt starka amerikanska intresset för snar klarhet om RW:s öde (däremot ansåg vi inte Clinton skulle behöva ställa längre gående krav på ryssarna.

T E R T I O. Vi översänder med kurir nästa vecka rapport från von Dardels och Makinens besök i Vladimir, som bör överlämnas till ryska sidan).

Q U A R T O. Tacksam Sokolov påminns om utlovade dokument (inkl intervjuprotokoll) från senaste mötet som ännu inte överlämnats (se även lista över utestående frågor bifogad rapport från senaste arbetsgruppsmötet).

Cabinet

Ex: Magnusson, Olson och Lyrvall

GENÈVE, SUISSE
GENEVA, SWITZERLAND

ORGANISATION EUROPÉENNE POUR LA RECHERCHE NUCLÉAIRE
EUROPEAN ORGANIZATION FOR NUCLEAR RESEARCH

Laboratoire Européen pour la Physique des Particules
European Laboratory for Particle Physics

Adresse postale/Mailing address:

CERN
CH-1211 GENÈVE 23

Téléphone / Telephone:

Direct +41 22 767
General +41 22 767 6111

Télex / Telex:

419000 CER CH

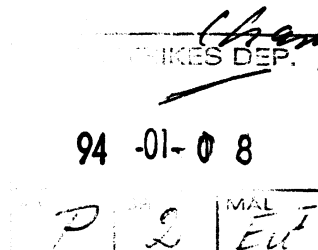
Télécopieur / Telefax:

Direct +41 22
General +41 22 767 6555

Electronic mail:

Votre référence / Your reference

Notre référence / Our reference

Lage Olsson
VD
Box 16121
Stockholm

Översänt material
returerat till
Guy von Dardel
1994-03-08 till-
kommer med bifogade
fråga om Björn
Lundvall. / Ho

Broder,

Jag vill önska Dig ett Gott Nytt År 1994, och jag hoppas du skall bli framgångsrik också i vårt gemensamma företag.

Jag bifogar en historik av KGB:s informationscentrum, numera överfört till MVD, som jag fått av vår gemensamma vän Nikishkin, som är en av författarna. Jag tror det skall vara värt att få den översatt till ett viktigt språk, om det kan ordnas. Tacksam för original tillbaka eftersom det har en personlig dedikation.

Hälsningar

Guy von Dardel

Historik om MVD's huvudinformationscentrum

Dokumentet är en översiktlig genomgång av inrikesministeriets arkivstyrelses historia och organisation under 75 år.

Vid en snabbgenomläsning kan jag inte finna något som ger ytterligare användbar information om arkivsystemet för RW-utredningen. Huvudsakligen rör det sig om en rätt formell genomgång av organisationen - krigsfångar eller utländska fångar nämns ej. Som en allmän historik är dokumentet dock inte utan intresse.

Jag bilägger kopia av en PM jag skrev i februari ifjol om inrikesministeriets rehabiliteringsarbete. Med undantag för en del namn på ansvariga personer tror jag att den är rätt aktuell fortfarande.

Björn Lyrvall

1993-02-10

Inrikesministeriets rehabiliteringsarbete

Chefen för ryska inrikesministeriets centrum för rehabilitering av Stalinstidens offer, Konstantin Nikisjkin, gav vid ett möte igår följande ganska detaljerade beskrivning av tillvägagångssättet vid efterforskning av uppgifter om krigsfångar.

1. Efter Stalins död uppdelades som bekant inrikes- och säkerhetstjänsten, MVD, i ett säkerhetsministerium, sedermera KGB (idag MB), samt i ett ministerium för inrikesfrågor, alltså benämnt MVD.

2. Den styrelse i det tidigare allomfattande Stalinministeriet som sysslade med krigsfångar och internerade, GUPVI, kom också att omorganiseras. Centralt arkivmaterial, men inga operativa dossieer, rörande krigsfångarna sändes till inrikesministeriets särskilda arkiv ('osobyj archiv') som idag sorterar under ryska arkivstyrelsen och heter Centrum för bevarande av modern dokumentation ('tsentr chranenija sovremennoj dokumentatsii').

Arkivet övervakas av vicechefen i statliga arkivstyrelsen, Prokopenko, och leds operativt av

Bondarev. Vicechef är Karatajev. Främst finns där fängelse/lägerdossieer, medan de operativa ärendena förvaras i säkerhetsministeriets arkiv. Också allt fängelsematerial rörande Lefortovo och Lubjanka ("inre fängelset"), dvs säkerhetstjänstens fängelser, förvaras hos KGB/MB.

Långt ifrån alla fängelseakter har dock bevarats. I princip skulle denna typ av dossier förstöras efter 3-5 år efter frigivandet, men i många fall har regeln inte efterlevts och möjligen var reglerna annorlunda rörande krigsfångarna. För den händelse en fånge **avled** i fångenskap skulle akten dock sparas i 80 år på platsen för dödsfallet.

Av intresse är också det filtrationsläger, "14:e specialobjektet" utanför Moskva dit krigsfångar togs för frigivning och varifrån de sändes ut ur Sovjetunionen. Det återstår att undersöka om fängelseakter medföljde fångarna till detta läger.

3. Också från GUPVI's regionavdelningar, dvs de läger där krigsfångar hölls, sände arkivmaterial till det särskilda arkivet, som idag förfogar över ett omfattande kartotek samt huvuddelen av ärendena.

Visst material kom dock av slarv att bli kvar i en del regionarkiv.

4. Under inrikesministeriets kontroll finns också det s.k. operativa informationskartoteket ('operativno-spravotjnaja kartoteka') som utgör ett register över **samtliga** personer i Sovjetunionen (inklusive utlänningar) från 1917 och till dags dato, rörande vilka kriminalutredning ('ugolovnoje delo') inletts. Detta gäller också statsförbrytare och politiska fångar, vilka oftast handlades av säkerhetsministeriet. I registret ska finnas personuppgifter, hänvisning till aktuell paragraf i strafflagen, dom (om sådan avkunnades) alternativt uppgift om när utredningen avslutades. Där finns också

besked om vederbörande avlidit under avtjänande av straffet.

Kartoteket kan givetvis ha "gallrats" under Stalintiden (och senare) och kan inte betraktas som heltäckande. Till saken hör därtill att åtskilliga människor greps och satt häktade i årtal utan att kriminalutredning inleddes (uppenbarligen t.ex. RW). Utredningar kunde också avbrytas i ett år för att senare återupptas, medan vederbörande förblev frihetsberövad. Ännu till för några år sedan kunde utredare automatiskt erhålla Högsta Sovjets presidiums godkännande till förlängd häktning i 2-3 år utan prövning av fallet i domstol.

I kartoteket finns också ärenden som avgjordes av Stalintidens s.k. "trojkor" eller "dvojkor" samt de "särskilda sammankomsterna" ('osoboje sovesjtjanije'). "Trojkan" var som bekant en förenklad form av "domstol", oftast bestående av lokale fullmäktigeordföranden, milischefen samt säkerhetschefen. När de två senare var förenade i en och samma person talade man om "dvojka". Senare bildades liknande utökade "domstolar" vid olika myndigheter - "särskilda sammankomster".

5. De kanaler som följaktligen står till inrikesministeriets förfogande för att eftersöka material om krigsfångar är;

-f.d. "särskilda arkivet", som dock inte innehåller några operativa akter,

-regionala MVD-arkiv, som genom försummelse inte översänt material till det särskilda arkivet, eller som förfogar över akter rörande personer som avlidit i fångenskap (uppenbarligen måste alla regionavdelningar kontaktas i varje viktigare fall för säkerhets skull), samt,

-det operativa informationskartoteket med registeruppgifter om alla personer, som sedan 1917 blivit föremål för kriminalutredning i Sovejtunionen.

Av allt att döma har säkerhetsministeriet tillgång till precis samma kanaler (utom möjligen de regionala MVD-arkiven) samt därtill sina omfattande egna arkiv (Smersj, operativa ärenden, mm).

Björn Lyrvall.

МВД РОССИИ

ГЛАВНЫЙ ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЦЕНТР

75 ЛЕТ

*ИНФОРМАЦИОННЫМ ПОДРАЗДЕЛЕНИЯМ
ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
(1918–1993)*

Москва • 1993

МВД РОССИИ

ГЛАВНЫЙ ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЦЕНТР

Субординирован
приказом 1-ий
ГИ при дорожном
У. Уфимцев
14.07.93.

75 ЛЕТ

ИНФОРМАЦИОННЫМ ПОДРАЗДЕЛЕНИЯМ
ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
(1918–1993)

Москва • 1993

75 ЛЕТ ИНФОРМАЦИОННЫМ ПОДРАЗДЕЛЕНИЯМ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ.
М. : ГИЦ МВД России. 1993. - 20 с.

Выпуск подготовили:

Буничев Ю.А., Мясоедов Н.Н., Никишкин К.С.

Под общей редакцией Г.Л. Лежикова

Ответственный за выпуск
Ю.А. Буничев

Семьдесят пять лет назад 23 сентября 1918 года решением коллегии Народного комиссариата внутренних дел РСФСР было утверждено "Положение о статистическом отделе Комиссариата внутренних дел".

Одним из главных разработчиков этого документа являлся Петровский Григорий Иванович (1878-1958 гг.), который в период с ноября 1917 по март 1919 года был наркомом внутренних дел РСФСР.

В Положении впервые записано: "Ст.2. Статистический отдел сосредоточивает у себя разработку всех статистических материалов, находящихся в ведомстве Комиссариата внутренних дел, а именно: ... 2) Статистику милиционную (Статистику преступных случаев по родам и видам), раскрытых и не раскрытых преступлений, социального состава привлеченных к милиционному дознанию и т.п. ...".

Таким образом этим документом было положено начало созданию информационных статистических подразделений органов внутренних дел. Несколькими месяцами ранее коллегией НКВД РСФСР в органах внутренних дел созданы архивные подразделения.

Этими двумя решениями было положено начало созданию ныне существующей стройной, оперативной и доступной системы информационного обеспечения.

Сложнее проходил процесс становления аппаратов оперативно-розыскных и справочных учетов. Созданные в дореволюционное время, они в период революции во многих местах были

уничтожены, утрачены, приведены в негодность. Поэтому правоохранительным органам молодого советского государства на разных этапах своей деятельности приходилось создавать заново учеты задержанных, арестованных, осужденных и т.п.

История не сохранила всех приказов и распоряжений 20-30 годов в отношении оперативных учетов, но некоторые из них дают возможность раскрыть содержание учетной работы в эти годы.

24 апреля 1923 года ГПУ в своем приказе по вопросу дактилоскопирования лиц, задержанных при нелегальных переходах государственной границы, арестованных по подозрению в контрабанде или бандитизме предлагало для централизации всего дактилоскопического материала организовать при ОУР дактилоскопическое бюро.

При Центральном управлении уголовного розыска создается Центральное регистрационно-дактилоскопическое бюро, осуществляющее регистрацию и учет преступников. В губерниях и автономных республиках с той же целью образуются небольшие подразделения.

В 1935 году в связи с реорганизацией ОГПУ и объединением в одном ведомстве - НКВД СССР - органов госбезопасности и милиции, приказом от 2 июля 1935 года объявляется проведение в лагерях, колониях и тюрьмах единовременной дактилоскопической регистрации заключенных. Инструкцией, объявленной этим приказом, предусматривалось, что "органы НКВД, в целях учета преступников и их преступной деятельности, ведут алфавитную (по фамилиям) и дактилоскопическую (по пальцевым отпечаткам) регистрацию".

При этом имелось в виду учет преступников и ведение на его основе картотек осуществлять дифференцировано: дактилоскопический учет преступников, независимо от состава преступления - централизованно в Главном управлении рабоче-крестьянской милиции (ГУРКМ), а алфавитный - раздельно в ГУРКМ и в ГУГБ. Соответственно картотеки в респуб-

*Дом N 3 по Мясницкой улице, в котором до 1970 г. находился Первый
спецотдел и Центральный архив МВД СССР,
с 1970 г. по 1985 г. - оперативно-справочный и архивный отделы ГИЦ
МВД СССР*

ликах, краях и областях ведутся в УРКМ НКВД союзных республик, краев и областей; местные - во всех городских и районных отделениях НКВД; лагерные - в управлениях исправительно-трудовых лагерей.

Таким образом, к середине 30-х годов фактически сформировалось третье направление информационно-справочной работы. В этот период все три направления развивались и совершенствовались самостоятельно, но проводившиеся репрессивные мероприятия вынуждали руководство НКВД на одно из первых мест выдвигать вопросы учета и регистрации лиц, подозреваемых в преступной деятельности, содержащихся в местах лишения свободы и спецпоселениях.

С этой целью в августе 1939 г. и декабре 1940 г. руководство НКВД делает попытку навести порядок в оперативных учетах и, в первую очередь, по учету преступников по линии ГУРКМ.

В приказе от 23 декабря 1940 года говорится: "Произведенным обследованием состояния оперативного учета преступников в НКВД СССР выявлен ряд серьезных недостатков в постановке учета. Единого центра, руководящего этой работой в системе НКВД, не имеется. Вопросами регистрации и оперативного учета преступников ведают пять отделов: Первый спецотдел, Спецотдел Главного тюремного управления, Спецотдел ГУРКМ, 2 отдел ГУЛАГ и Отдел трудовых поселений. Отсутствие единой системы учета преступников приводит к параллелизму в работе указанных отделов, к обезличке в учете...". В связи с этим было признано необходимым централизовать учет преступников в Первом спецотделе НКВД СССР.

Однако, этими приказами не решили полностью вопроса упорядочения оперативных учетов во всех звеньях органов НКВД, что значительно затрудняло борьбу с преступностью в стране.

15 мая 1941 года приказом НКВД "О единой системе регистрации и централизованного оперативного учета преступников" было предписано:

1. Организовать в первых спецотделах НКВД (в центре и на местах) централизованный алфавитный и дактилоскопический учет преступников, содержащихся в местах заключения НКВД и НКГБ, а также лиц, подвергаемых дактилоскопической регистрации в органах милиции в связи с задержанием и приводом по подозрению в преступлениях.

2. В централизованном учете Первого спецотдела НКВД СССР отражать всех лиц, подвергаемых аресту и содержащихся в тюрьмах НКВД-НКГБ, КПЗ, исправительно-трудовых лагерях и колониях НКВД.

Для организации централизованного учета преступников провести в конце июня 1941 г. единовременную перерегистрацию всех заключенных. Со дня проведения единовременной перерегистрации заключенных ввести в действие единые формы регистрации и учета подвергаемых аресту преступников.

В этот же период времени архивы передаются в подчинение первых спецотделов. Статистика же остается в самостоятельном подразделении НКВД.

В дальнейшем, в связи с преобразованием и созданием министерств (МВД СССР, МВД РСФСР, МООП РСФСР, МООП СССР, МВД СССР) и поиском оптимальных оргштатных структур, функции и подчиненность первых спецотделов, а также аппаратов, ведавших статистической отчетностью и архивами, неоднократно менялись. Так, в июне 1956 года приказом МВД СССР в Первый спецотдел из Главного управления милиции передаются учетно-регистрационные подразделения, на основе которых учреждается отделение статистики.

В 1960 году функции первого спецотдела были переданы в Центральную оперативно-справочную картотеку, образованную при МВД РСФСР. В 1962 году Центральная оперативно-справочная картотека, в связи с переименованием министерства, преобразована в Первый спецотдел МООП РСФСР. В июне 1966 года создается МООП СССР, в состав

*Сотрудники регистрационно-учетного отдела ГУМ МВД СССР
(отделения статистики Первого спецотдела)
1955 - 1956 гг.*

*Слева-направо в первом ряду: Ромашкевич Р.В., Комарова Л.И.,
Дубинкина Е.Г., Соленова В.И.
во втором ряду: Шейкина Е.Н., Пастухова Л.Я., Батурина Е.Н.,
Крутова К.К., Заруба Г.И., Чернышева З.Я.*

которого, после упразднения МООП РСФСР, и вошел Первый спецотдел.

В эти же годы вновь образуется Центральный архив МООП, а затем и МВД СССР, в функции которого входили прием на хранение, учет, обеспечение сохранности, научно-техническая обработка, экспертиза ценности и обеспечение использования архивных документов, образовавшихся в деятельности служб центрального аппарата министерства, а также подразделений, непосредственно подчиненных МВД СССР.

Претерпевая организационные и структурные изменения, информационные подразделения всегда достойно выполняли возлагаемые на них задачи, повседневное решение которых осуществляли их скромные труженики, отдавшие этой работе многие годы. Среди них ветераны, проработавшие более 20 лет в Первом спецотделе (оперативно-справочном отделе): Морозова В.Н., Варламова Л.Д., Рожков Ю.М., Коротеев В.П., Наумова М.Н., Поталов Г.А., Малинин А.Г., Шаврина З.А., Кирьянова Л.П.; в архивном подразделении: Кряквин В.И., Кильдишева С.А., Трушина Л.П.; в отделении (отделе) статистики - Стороженко И.Н., Ромашкевич Р.В., Воеводина В.П., Комарова Л.И., Маслова Н.И., Соловьева Н.М., Четвертакова Л.П., Ушакова Н.С., Афолина А.Г.

Поистине революционные изменения в деятельность информационной службы внес научно-технический прогресс, резко повысивший материально-технический и научный потенциал органов внутренних дел.

В целях совершенствования информационного обслуживания центрального аппарата МВД СССР в 1968 году при ОТУ МВД организован Информационно-вычислительный центр (ИВЦ) МВД СССР со штатной численностью 18 единиц, который возглавил Б.И.Худоминский. В 1969 году коллектив ИВЦ установил ЭВМ "Минск-22", приступил к комплексной автоматизации и механизации учетно-вычислительных работ в органах и подразделениях МВД СССР. У истоков этого

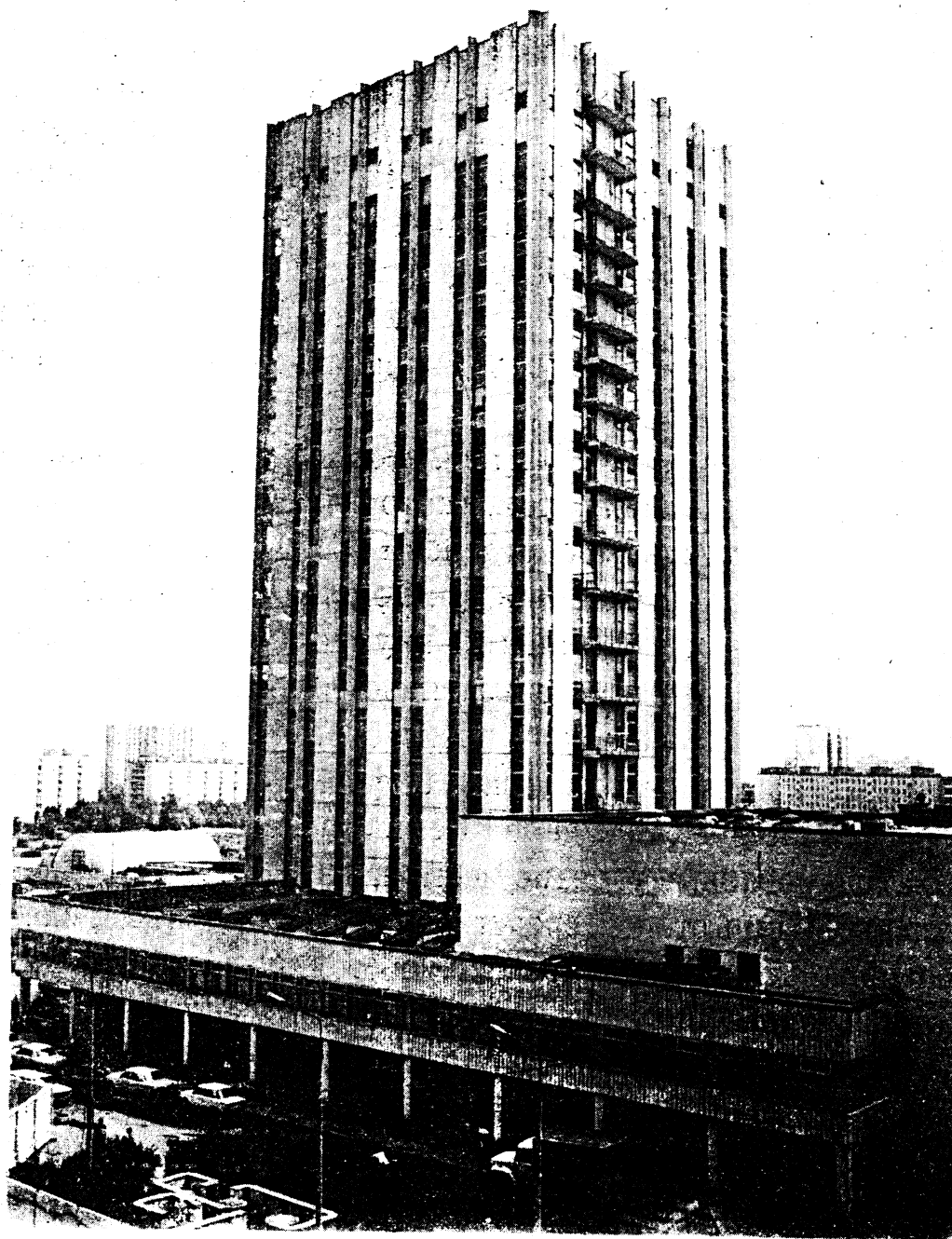
направления работы стояли: Гиринский В.Е., Сергеев Г.А., Резников В.Б., Сепп Б.А., Дикарев Ф.Н., Петров Е.И., Гонецкий А.Ф., Караханьян А.К. и др.

Для улучшения системы информации и ее использования в оперативной и служебной деятельности МВД СССР 9 ноября 1970 года на базе Информационно-вычислительного центра, 1-го спецотдела, отдела статистики Организационно-инспекторского управления, Бюро учета лиц, занимающихся бродяжничеством, создан Главный информационный центр при МВД СССР со штатной численностью до 500 единиц. Он начал оснащаться новыми отечественными ЭВМ "Минск-32". На местах укреплялись информационные центры, которые планировалось также оснастить вычислительной техникой. Начальником ГИЦ был назначен П.Г.Мясоедов, его заместителями Шленников П.А. и Худоминский Б.И.

В ноябре 1971 года на базе ГИЦ создан Главный научно-исследовательский центр управления и информации МВД СССР, введено в действие Положение о ГНИЦУИ как административно-управленческом и научно-исследовательском учреждении, организующем службу оперативной информации и обеспечивающем научную разработку проблем совершенствования системы управления и информации в органах внутренних дел на основе внедрения средств вычислительной техники и автоматизированных систем оперативно-розыскного назначения и статистики. В эти годы впервые стали внедряться автоматизированные системы производственно-экономического назначения.

С 1977 года в Центр стали поступать и вводиться в эксплуатацию ЭВМ ЕС-1022. В структуре периферийных информационных центров появились и начали активно развиваться вычислительные центры.

На каждом новом историческом этапе в жизни страны перед информационными подразделениями органов внутренних дел ставятся все более сложные и ответственные задачи. Начи-

В этом здании с 1985 года размещается Главный информационный центр МВД СССР (МВД России)

ная с 1983 года идет процесс обновления материально-технической базы Центра и ИЦ МВД, УВД, поиск наиболее оптимальных организационно-структурных форм подразделений.

В декабре 1985 года после ряда реорганизационных мероприятий ГНИЦУИ переименовывается в Главный информационный центр (ГИЦ) МВД СССР, а в 1992 году, после упразднения МВД СССР и объединения с РИБ МВД России - в ГИЦ МВД Российской Федерации. Вступает в силу новое Положение о Центре, в большей степени отвечающее решению как традиционных, так и новых задач, поставленных перед службой.

В настоящее время ГИЦ является многофункциональным информационным аппаратом, в который входит шесть центров и восемь самостоятельных отделов. ГИЦ - это головная организация в области обеспечения руководства центрального аппарата, органов и учреждений внутренних дел на местах оперативно-справочной, оперативно-розыскной, криминалистической, статистической, производственно-экономической, архивной и научно-технической информацией.

Техническое оснащение ГИЦ включает мощные ЭВМ, автоматизированные рабочие места на базе современных персональных компьютеров, средства подготовки данных, системы телеобработки. Для обеспечения постоянно возрастающих информационных потребностей органов внутренних дел, полной автоматизации обработки криминалистической и иной информации ГИЦ в настоящее время оснащается вычислительной техникой и телекоммуникационным оборудованием фирмы "Сименс-Никсдорф". Ввод в эксплуатацию этой техники позволит в ближайшее время автоматизировать алфавитно-справочную картотеку, обеспечит удаленный доступ к информационным массивам ГИЦ и ряда информационных центров, внедрит современные методы обработки информации.

В информационных центрах МВД, УВД действуют вычислительные центры, также оснащенные современной вычислительной техникой и средствами связи.

Ежегодно ГИЦ обрабатывает до 5 млн. запросов. Сюда обращаются правоохранительные органы со всей России, из государств ближнего и дальнего зарубежья, Интерпол, правозащитные организации Европы и Америки, заинтересованные граждане.

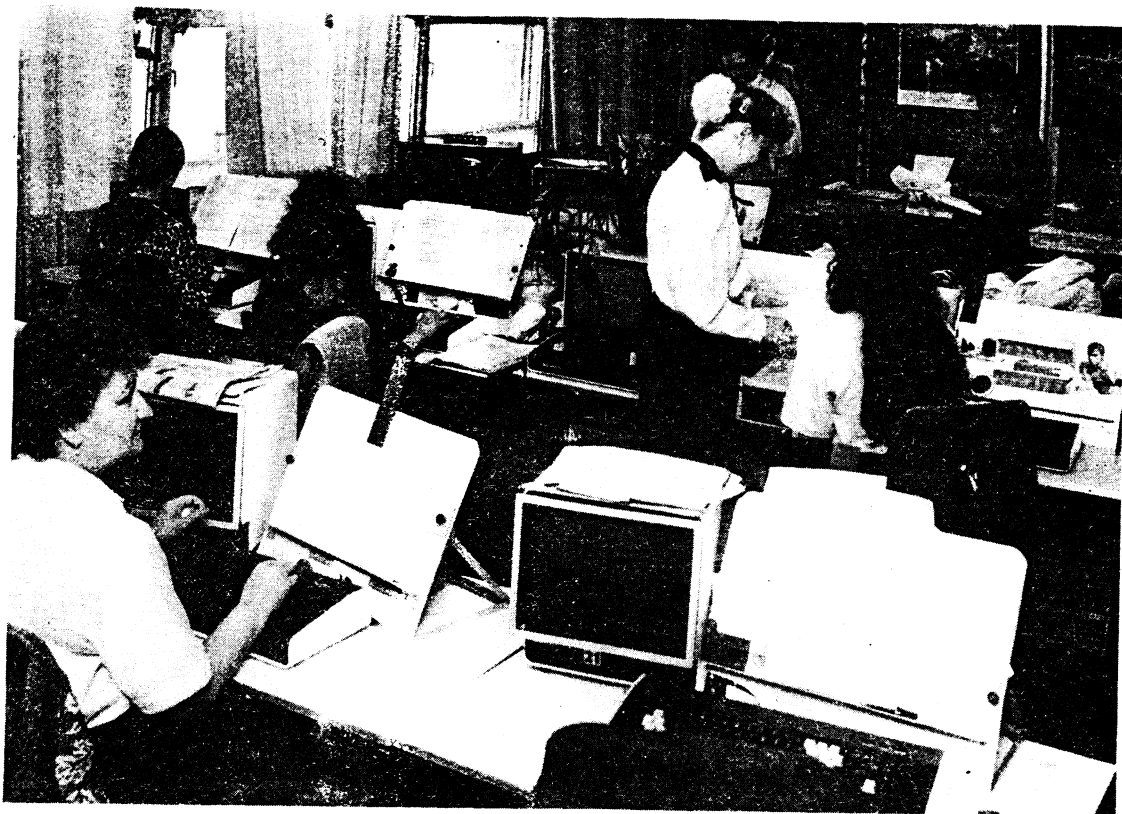
За 75 лет информационные подразделения, совершенствуясь профессионально и структурно, прошли трудный, но славный путь. Активно участвуя в информационном обеспечении органов внутренних дел, они вносят достойный вклад в дело борьбы с преступностью.

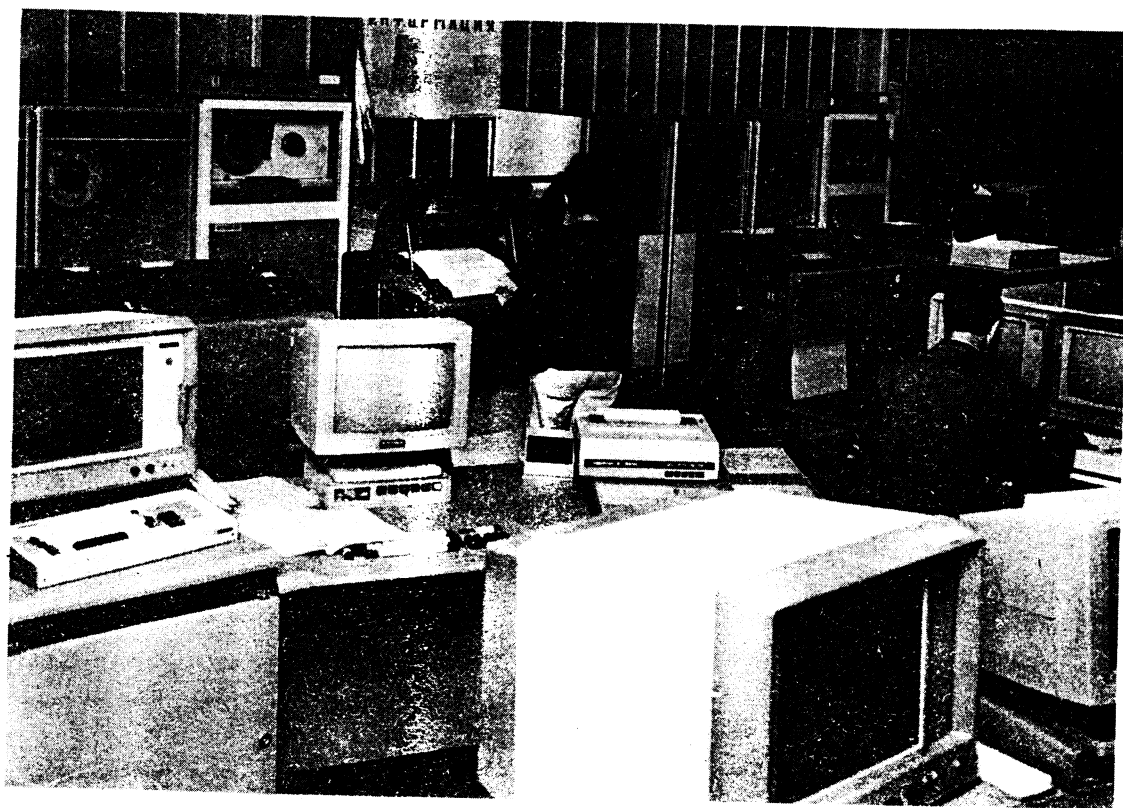
*Проводится проверка дактилоскопической информации в отделении
Центра криминальной информации ГИЦ МВД России*

*В одном из секторов оперативно-справочной картотеки пофамиль-
ного учета Центра криминальной информации ГИЦ МВД РФ*

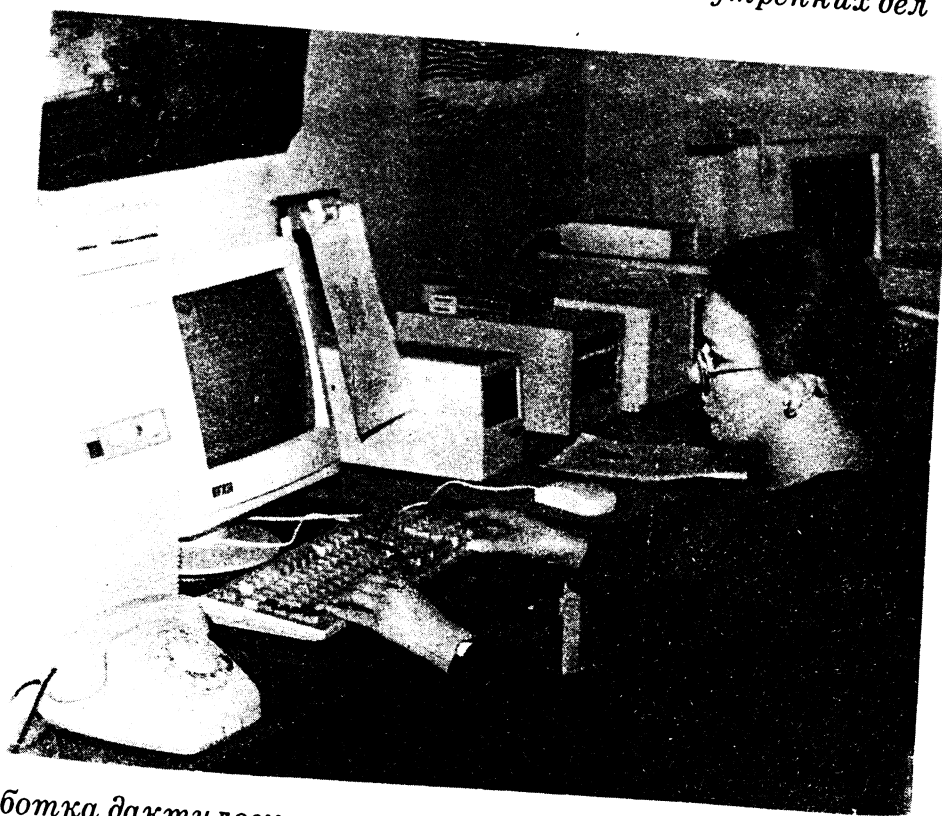
Подготовка информации для обработки на ЭВМ

Зал Вычислительного центра ГИЦ МВД России

Поиск оперативной информации в Федеральном автоматизированном банке данных по запросам органов внутренних дел

Обработка дактилоскопической информации в автоматизированной дактилоскопической информационной системе "Рарилон"

**НАЧАЛЬНИКИ ПЕРВЫХ СПЕЦИАЛЬНЫХ ОТДЕЛОВ
НКВД, МООП, МВД СССР И
ГЛАВНЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ЦЕНТРОВ
МВД СССР, МВД РОССИИ**

1941 - 1993 гг.

КУЗНЕЦОВ АЛЕКСАНДР СЕМЕНОВИЧ - начальник Первого спецотдела НКВД СССР, полковник	1941-1954 гг.
СИРОТИН АЛЕКСЕЙ КСЕНОФОНОВИЧ - начальник Первого спецотдела МВД СССР, полковник	1954-1957 гг.
ГОРБЕНКО ИВАН ИВАНОВИЧ - начальник Первого спецотдела МВД СССР, генерал-майор	1957-1960 гг.
ТЕПЛЯКОВ ВИКТОР МИХАЙЛОВИЧ - начальник Центральной оперативно-справочной картотеки при МВД РСФСР, полковник внутренней службы	1960-1962 гг.
КРЫЛОВ ИВАН ГРИГОРЬЕВИЧ - начальник Центральной оперативно-справочной картотеки при МВД РСФСР; Первого спецотдела МООП РСФСР, МВД СССР, комиссар милиции 3 ранга	1962-1970 гг.
ЮРЬЕВ ВИКТОР МАТВЕЕВИЧ - начальник Первого спецотдела МВД СССР, полковник, внутренней службы	1970-1970 гг.
МЯСОЕДОВ ПАВЕЛ ГЕОРГИЕВИЧ - начальник Главного информационного центра, Главного научно-исследовательского центра управления и информации МВД СССР, генерал-майор внутренней службы	1970-1982 гг.
АФАНАСЬЕВ ДМИТРИЙ ЯКОВЛЕВИЧ - начальник Главного научно-исследовательского центра управления и информации МВД СССР, генерал-лейтенант милиции	1982-1983 гг.
СМИРНОВ АНАТОЛИЙ ИВАНОВИЧ - начальник Главного научно-исследовательского центра управления и информации, Главного информационного центра МВД СССР, генерал-майор внутренней службы	1983-1991 гг.
ЛЕЖИКОВ ГЕННАДИЙ ЛУКЬЯНОВИЧ - начальник Главного информационного центра МВД Российской Федерации, полковник внутренней службы	1991 г. - по настоящее время

ГОРБУНОВ ИВАН ИВАНОВИЧ - начальник
Первого спецотдела МВД СССР, генерал-майор

КРЫЛОВ ИВАН ГРИГОРЬЕВИЧ - начальник
Центральной оперативно-справочной картотеки
при МВД РСФСР; Первого спецотдела МООН РСФСР,
МВД СССР, комиссар милиции 3 ранга

МЯСОЕДОВ ПАВЕЛ ГЕОРГИЕВИЧ - начальник
Главного информационного центра,
Главного научно-исследовательского
центра управления и информации МВД СССР,
генерал-майор внутренней службы

СМИРНОВ АНАТОЛИЙ ИВАНОВИЧ - начальник
 Главного научно-исследовательского
 центра управления и информации,
 Главного информационного центра МВД СССР,
 генерал-майор внутренней службы

ЛЕЖИКОВ ГЕННАДИЙ ЛУКЬЯНОВИЧ - начальник
 Главного информационного центра
 МВД Российской Федерации,
 полковник внутренней службы

В подготовке выпуска
принимали участие:

Миллер Л.Ю., Романюк В.В.

Редактор Л.Ю. Миллер

Подписано в печать 12. 08. 93

Тираж 500 экз.

Заказ 2053а

г. Рязань, тип. № 13

Re: Raoul Wallenberg

J-L 94-07-10
v0

1994-01-27

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn

Hbr M Foyer, Moskva

7940201

9/007		
94-02-08		
01-10		
AVD.	GR.	MAL
P	2	EU1

Lage Olsson

Pol 1:1

UD

BB!

Guy von Dardel har bett mig skicka bilagda dokument till:

Mr Vitali Gourinovich
Musei Zapovednik
Ulitsa 3, Internatsionala 43
Index 6406 Russia

Jag har kontaktat Gourinovich på telefon 09222:27450 och han har bett mig skicka materialet via Mats Foyer på ambassaden. Kan det gå med pouchen? Du kan nå mig på telefon 08:753 1130 eller fax 08:7558171 om ytterligare information behövs.

Med hälsningar

Rolf Björnerstedt

KOPIA TILL:

SB

UM

UMK

KABS

POLCH

BITR POLCH

CH POL 1

POL 1:1

Pol

AVD.	GR.	MÅL
<i>P</i>	<i>2</i>	<i>En I</i>

Tan

AMBASSADEN MOSKVA

1994-01-11

UD STOCKHOLM

FOER POL 1:1.

RE WALLENBERGAERENDET.

FORTS.

RE WALLENBERGAERENDET.

P R I M O. VI HAR SKRIVIT TILL SOKOLOV ANGAAENDE FRAAGAN OM DIREKTKONTAKT MED VLADIMIR, MEN AENNU EJ ERHAALLIT SVAR. (FOYER VAR IDAG, TISDAG, I KONTAKT MED SOKOLOV PER TELEFON. DENNE HADE IDAG AATERKOMMIT FRAAN NYAARSLEDIGHET OCH SKULLE KONTAKTA NIKISJKIN I FRAAGAN.) DAEREMOT HAR VI NU FRAAN SOKOLOV MOTTAGIT EN DEL AV DE SENASTE VID ARBETSGRUPPSMOETET UTLOVADE DOKUMENTEN (DAERIBLAND LISTAN OEVER FOERHOER), VILKA OEVERSAENDS MED KURIR.

S E C U N D O. ANGAAENDE SOKOLOVS BEGAERAN OM HJAEHP MED OEVERSAETTNING AV DEN SAMMANFATTANDE REDOVISNINGEN AV VAD SOM FRAMKOMMIT I ARBETSGRUPPEN SADE SOKOLOV, PAA FOYERS FRAAGA, ATT HAN SKULLE KONTAKTA VINOGRADOV (SOM AEVEN DENNE INOM KORT SKULLE AATERKOMMA FRAAN SEMESTER) FOER ATT HOERA OM DET FANNS NAAGON INOM F.D. SAEKERHETSMINISTERIETS STRUKTURER SOM KUNDE OEVERSAETTA TILL SVENSKA. INOM MVD FANNS INTE NAAGON SAADAN PERSON, DEN MOEJLIGHETEN HADE SOKOLOV TIDIGARE UNDERSOEKT. FOYER FRAMFOERDE, ATT DEN SVENSKA SIDAN UNDERSOEKTE MOEJLIGHETER ATT HJAEHPA TILL MED OEVERSAETTNINGEN OM INGEN LOESNING YPPADE SIG PAA RYSK SIDA.

T E R T I O. P.G.A. VALET OCH ARBETET MED ATT ORGANISERA STATSDUMAN HAR VI AENNU INTE VARIT I KONTAKT MED KOVALJOV ANGAAENDE UPPFOELJNINGEN AV SAMTALET DEN 30 NOVEMBER. NAER FOERDELNINGEN AV UTSKOTTSPOSTER KLARNAT AVSER VI KONTAKTA HONOM. (KOVALJOV INVALDES I STATSDUMAN SAVAEL PAA PARTILISTA SOM I ENMANSVALKRETS, DEN FOERRA PLATSEN HAR HAN AVSTAATT.)

Q U A R T O. OEVERSTE PARR, CHEFEN FOER DEN AMERIKANSKA POW-UTREDNINGEN HAR ACCEPTERAT ATT TA EMOT FOYER DEN 17 JANUARI FOER EN REDOVISNING AV LAEGET I KOMMISSIONENS ARBETE.

BERNER

UNIVERSITY of DENVER

Department of History

INK. UTRIKES DEP.		
D. No 10/009		
94-01-19		
AVD.	GR.	MAL
1	2	2

January 10, 1994

Mr. Hans Magnusson
 Assistant Under-Secretary
 Ministry for Foreign Affairs
 Stockholm, Sweden

1994-01-20

Pol 1:1/Dep H Magnusson/mjn
 Fax tit

Dear Mr. Under-Secretary,

Thank you very much for your gracious reply of November 15, 1993 to my fax-letter of November 7. I feel in your debt for your willingness to receive me in March at a mutually agreeable date.

I am also grateful for the information you kindly gave me regarding the joint Swedish-Russian Working Group. Since our last exchange, I have been in touch with Professor Marvin Makinen, who may be indeed the other committee member participating in the Working Group mentioned by you. Indeed while attending a conference in the Holocaust Museum in Washington, D.C. one month ago, I met a co-worker of the Roul Wallenberg Project Archive at Uppsala University, who informed me about the Project's research and holdings, at least in broad outlines. Understandably, I should like to avail myself of the apparently rich materials collected at Uppsala, this ancient center of Swedish culture, if opportunity arises.

Tentatively, I have made the following travel arrangements. I thought of leaving Denver on March 17, arriving in Stockholm on the following day. The week-end would be used for some rest and sightseeing, since Mrs. Barany had never been in your beautiful capital or seen the museums and other cultural centers and my own stay in Stockholm was also deplorably short back in 1967.

If it were possible for you to see me on March 21 or 22 so I can benefit from your experience and guidance, I would appreciate it very much. Should your busy schedule or some unforeseen event not permit this, perhaps you could let me know whom I could look up in the Ministry or its Archives. Another alternative would be to go to Uppsala first and come back from there for the interview with you; I understand, there are trains every hour and the distance between Stockholm and Uppsala is not too great.

Following Mr. Hallqvist's earlier advice, I wrote to Dr. Kristian Gerner in Lund on November 6, 1993 but have not heard from him so far. I would love to meet him, of course, but do not wish to impose. Another person, whom I should like to meet very much, is Ambassador Per Anger, whose fine book I have read, and who is an institution in his own right in my eyes. But again, I do not want to impose, and would much prefer relying on whatever advice you may wish to volunteer. I would like to learn as much as possible without interrupting others' daily routine or turning myself into a nuisance.

On March 23 or 24, I would wish to go on to Uppsala to continue my

2199 S. University, Denver, Colorado 80208 303-871-2347 FAX# 303-871-4436

The University of Denver is an equal opportunity/affirmative action institution.

trip to the Budapest on March 28 or 29.

May I hope that this tentative itinerary is not too detailed; all I intended to do was to show my flexibility and desire to see and learn as much as possible in an admittedly short time without imposing an undue burden on either you or your co-workers. I should also like to wait with the finalization of my plans until you find it possible to favor me with your reply and opinion. Please feel free to do so at your convenience.

Thanking you again for your consideration,

Respectfully yours,

George Barany

George Barany
Professor of History, Emeritus

SVERIGES AMBASSAD
WASHINGTON

S-O Petersson/ug

TELEFAX

Sid 1 (4)

Datum.	Dnr	Dossierbet.
94-01-14	17	

*ex katts
den 11 jan 94
Ljungs
(m)*

av/h

(cd)

94-01-14

p 2 eu'

Utrikesdepartementet

Re. Raoul Wallenberg.

För Hans Magnusson, Pol 1:1.

PRIMO.

CIA har nu meddelat att man kommer att offentlig-
göra materialet om Raoul Wallenberg och War Refugee
Board först i slutet av 1994. Petersson överlämnade
därför den 13 januari under secundo återgivna
"non-paper" till Deputy Assistant Secretary Peters.

Secundo.

.....

Liljegren

1994-01-14 kl. 08.38/ug

Avsant:

Datum	Kl.	Sign.
-------	-----	-------

2.

Embassy of Sweden
Washington DC
940113

NON-PAPER

Raoul Wallenberg

In an aide-mémoire, dated April 21, 1993, the Swedish Government requested the help of the State Department in a search for possible material on Raoul Wallenberg (see enclosure).

September 30, 1993 the news-agency Reuters sent out a cable stating that CIA was declassifying a report on Raoul Wallenberg and his work for the U.S. War Refugee Board.

From the Embassy we have tried to get a copy of this report. During the fall we were informed that the report would be declassified early 1994. Yesterday we were however told that the report will not be declassified until the end of 1994.

The Embassy would greatly appreciate it if the State Dept could be helpful in either speeding up the process of declassifying the report or, possibly, make the report available to the Swedish Government already before its declassification.

Sven-Olof Petersson

/93 18:22 1102

INR

001

3.

KENSTROM

1

October 1, 1993

<ORIG> REL
 <TOR> 930930192315
 <INTD> A1375187836
 <PREC> R
 <STORY CATEGORY> U
 <SUBJ>
 BC-USA-CIA-WALLENBERG 09-30 0460
 <TEXT>

BC-USA-CIA-WALLENBERG
 WALLENBERG ACTED AS U.S. AGENT IN SAVING JEWS -CIAB
 LANGLEY, VIRGINIA, SEPT 30 (REUTERS) - SWEDISH DIPLOMAT RAJUL
 WALLENBERG, WHO SAVED THOUSANDS OF JEWS DURING THE NAZI
 HOLOCAUST, WAS WORKING FOR A SEMI-CLANDESTINE U.S. AGENCY,
 POSSIBLY AROUSING SOVIET SUSPICIONS AND LEADING TO HIS ARREST
 AND SUBSEQUENT DISAPPEARANCE, THE CIA SAID ON THURSDAY.
 WALLENBERG, WHO WAS ASSIGNED TO THE SWEDISH LEGATION IN
 BUDAPEST IN 1944 BY HIS GOVERNMENT, RECEIVED MONEY AS WELL AS
 ORDERS AND INFORMATION USEFUL TO HIS WORK FROM THE U.S. WAR
 REFUGEE BOARD, THE CIA SAID IN A NEWLY DECLASSIFIED REPORT.
 "THE BOARD'S 'CLANDESTINE CHARACTER'... COULD HAVE AROUSED
 SOVIET SUSPICIONS AND LED TO HIS DISAPPEARANCE," SAID THE 1981
 STUDY BY AN AUTHOR WHOSE NAME WAS WITHHELD BY THE SPY AGENCY.
 WALLENBERG IS WIDELY CREDITED WITH SAVING THE LIVES OF MORE
 THAN 20,000 HUNGARIAN JEWS WHILE POSTED IN BUDAPEST.
 HE WAS ARRESTED BY THE SOVIETS IN 1945 AND NEVER SEEN AGAIN.
 SOME BELIEVE HE IS STILL ALIVE IN A SOVIET PRISON.
 WALLENBERG SAVED LIVES CHIEFLY BY EXTENDING TO JEWS THE
 DIPLOMATIC PROTECTION OF SWEDEN WHICH WAS NEUTRAL DURING THE
 WAR.

OFTEN USING FALSE DOCUMENTS AND BRIBES, HE ENABLED THOUSANDS
 TO LEAVE HUNGARY AND PROTECTED THOUSANDS MORE BY INSTALLING THEM
 IN HOUSES THAT HE PURCHASED AND SET UP AS SANCTUARIES UNDER THE
 SWEDISH FLAG.

THE STATE DEPARTMENT IN 1979 ACCEPTED PARTIAL RESPONSIBILITY
 FOR WALLENBERG'S FATE BY ADMITTING IN A DOCUMENT GIVEN SOVIET
 OFFICIALS IN WASHINGTON THAT THE UNITED STATES HAD PROVIDED
 FUNDS FOR HIS PROGRAMME TO SAVE JEWS.

BUT THE NEWLY RELEASED REPORT APPEARS TO GO BEYOND THAT
 DISCLOSURE. WALLENBERG WAS "YOUR CHOICE" FOR THE POSTING TO
 BUDAPEST, HERSCHEL JOHNSON, THE AMERICAN MINISTER IN STOCKHOLM
 AT THE TIME, SAID IN A 1966 CABLE TO THE STATE DEPARTMENT QUOTED
 IN THE REPORT.

WALLENBERG HIMSELF "FELT THAT HE WAS CARRYING OUT A
 MISSION" FOR THE REFUGEE BOARD AND VIEWED HIS DIPLOMATIC
 POSTING AS "HIS COVER," THE REPORT SAID, CITING THE CABLE.

THE SWEDISH FOREIGN
 WALLENBERG TO BUDAPEST
 FURTHERANCE OF AN 'AM
 PRESSED BY SWEDEN
 GOVERNMENT SAID IN 19
 OF A HEART ATTACK IN
 MOSCOW.

IN 1988, DURING A
 FRIENDS AND RELATIVES
 EFFECTS INCLUDING HIS
 A SOVIET FOREIGN
 WALLENBERG'S ARREST &
 BEEN CORRECTED."

BUT SOME OF THE O
 INSIST WALLENBERG HIG
 REUTER
 RELUT19-22 09-30

INRIS

Lotta!
 Rig Ciff alle här
 om vilken för
 denna rapport
 om Wallenberg
 Hämvisa till del.
 Rensare - hel av
 den 1 okt.

(703) 482-2676
 tel. 931118/act.

Ding Jan-94

Liza

29/11

tel 940111

Timmering

CIA

rest yr call

(703) 357-2053

Released
 mittell/cheet
 94.

MINISTRY FOR
FOREIGN AFFAIRSKoncept
AIDE-MEMOIRE

H.

Raoul Wallenberg

Since September 1991 a Joint Swedish-Russian Working Group on Raoul Wallenberg has been trying to establish the full truth about the fate of the Swedish diplomat who saved Jews from being sent to German death camps in Hungary in 1944-45. Hundreds of documents have been retrieved from Russian archives, including those of the former KGB, Central Committee and the Foreign Ministry. During the work the Swedish Foreign Ministry has kept close contact with the American Embassy in Moscow and the State Department and we have highly valued the support given from the American government over the years.

In order to get as a complete picture as possible about the fate of Raoul Wallenberg we have also asked for any material existing in the U.S. on "War Refugee Board Activities in Sweden".

The Swedish Government would appreciate it if a search for possible material on Raoul Wallenberg could be undertaken in all relevant U.S. archives, including those of the State Department, CIA, National Security Agency, Roosevelt Archives a.o. Where indicated and feasible, a search could of course also be undertaken by the Swedish side.

It is envisaged that similar requests will be made to some other countries.

Stockholm 21 April 1993

Postal Address	Address	Telephone	Fax	Telex
Box 16121	Gustav Adolfs torg 1	(08) 4 784 4000	(08) 4 794 11 76 (03)	(54) 10590 MINEOR S
S-103 23 STOCKHOLM				ANT.SID 82

Delges + Bilagor

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

Handläggare: Aambs M Foyer

1994-01-12 Nr 12

1994-02-14

Pol 1:1/Ambr L Olson/mjn

Delges jämte bilagor t

Magnusson, Pol 1:1

Lyrvall, Pol 1:1

Olson, Pol 1:1

Makinen Chicago

UTRIKESDEPARTEMENTET

*Wallenberg, Pol
f.d. utrikesminister
Tjernerisjev*

BL 1-10

W

(S)

UTRIKES DEP.	
94 -01- 1 4	
VER.	M-L.
P 2	En

Wallenbergdokument från ryska arkiv

(7 bil.) *se bifogade bilagor*

✓ Sveriges

Bifogat insänds dokument i Wallenbergärendet, vilka ambassaden i dagarna mottagit från den ryske medordföranden, Vladimir Sokolov, i arbetsgruppen om Wallenberg.

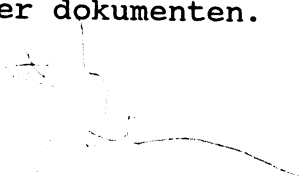
De bifogade dokumenten, som kommer från Ryska Federationens utrikespolitiska arkiv och från f.d. säkerhetsministeriets centralarkiv, är:

1. Bevis om kallelse till förhör av f.d. fångar
2. Brev daterat den 17 juli 1946 från vice utrikesminister S.A. Lozovskij till vice inrikesminister V.V. Tjernysjev
3. Brev daterat den 9 augusti 1946 från vice chefen för inrikesministeriets huvudstyrelse för krigsfångar och internerade (GUPVI), Krivenko till chefen för avdelning "A" vid KGB, Gertsovskij.
4. Brev daterat den 12 augusti 1946 från vice chefen för KGB:s avdelning "A", Titov, till vice chefen för tredje kontraunderrättelseavdelningen vid KGB, Budarev (med kort om Wallenberg som

bilaga).

5. Memorandum daterat den 8 februari 1947 av chefen för MID:s femte europeiska avdelning, M.S, Vetrov till ministern V.M. Molotov försett med meddelande och korrigerings av ledamoten av MID:s kollegium, K.V. Novikov.

Härutöver bifogas kopia av Vladimir Sokolovs brev till Stefan Noreén samt den ryska förteckningen över dokumenten.

Örjan Berner

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
Depr Hans Magnusson

18/004
PROMEMORIA
1994-01-18

p 2 Eu'

(Pol)

Ex till:

Kabs
Bertelman
Magnusson
Lyrvall
Olson
SB/Hafström
Amb Moskva
Amb Washington

ep940119

HEMLIG

Samtal med Valentin Falin om Wallenbergärendet

Den 17 januari 1994 hade undertecknad ett drygt entimmeslångt samtal med förre internationelle sekreteraren i centralkommitten, förre sovjetiske Bonn-ambassadören m m Valentin Falin, som idag arbetar vid Egon Bahrs "Institut für Friedensforschung und Sicherheitspolitik" i Hamburg.

Falin har visserligen aldrig haft direkt ansvar för Wallenbergärendet men har då och då kommit i beröring med det, första gången redan före 1956, då han arbetade vid Informationskommittén, då gemensamt organ för utrikesministeriet och KGB för diplomatisk underrättelseinhämtning, och framförallt under 80-talet som internationell sekreterare i CK. 1989 arbetade han delvis ihop med Alexander Jakovlev på att få fram dokumenten om Molotov-Ribbentroppakten och Katyntragedin (han lär dock knappast ha varit pådrivande).

Efter att kortfattat ha redovisat några huvudpunkter i vad som framkommit i den svensk-ryska RW-arbetsgruppens arbete, ställde jag ett antal frågor till Falin rörande följande huvudfrågeställningar:

- vad visste han om orsakerna till RW:s arrestering
- vad hade hänt honom
- fanns ytterligare dokument härom och i så fall var
- vad kunde han säga om ärendets behandling i politbyrån 1988-89.

Falin hävdade med bestämdhet att Berija för Stalin klart redovisat motiven för RW:s arrestering - med största sannolikhet hade detta skett skriftligen. Han hade inte själv sett dokumentet men hade fått detta berättat för sig (något dokument om RW med Berijas namn på har vi ännu inte påträffat). De angivna motiven var underrättelseverksamhet för amerikansk räkning. RW skulle ha uppfattats som en av 10-12 amerikanska agenter i Ungern - bl a fanns en i Eichmans omedelbara närhet - och Berija hade hävdat att RW:s juderäddande verksamhet endast utgjort en täckmantel. Instruktioner skulle ha skickats från Stockholm via radio, från den närmaste kontaktpersonen, OSS representant (tillika WRB:s) i Stockholm Olsen. Stockholm hade utgjort ett centrum för amerikansk underättelseverksamhet riktad mot Sovjetunionen och de svenska säkerhetsorganen hade till amerikanarna också överlämnat rikligt med material om Sovjet, påstod Falin.

Uppgifterna om RW hade MGB sannolikt erhållit från flera håll men särskilt från en ungersk överstelöjtnant, Hintz*, som stått den svenska legationen nära men också arbetat för de sovjetiska säkerhetsorganen. Ändå arresterades han, fördes till Moskva och fängslades. Förhørsprotokoll med denne skall finnas bevarade (har nämnts av Novoje Vremja-journalisten Bezymenskij).

*Hintz

Falin ville för egen del inte hävda att RW varit amerikansk agent, men som en sådan hade han framstått för Moskva. Han var f ö övertygad om att man på amerikansk sida hade åtskilligt med uppgifter om RW som man inte velat avslöja (det förekom vissa sovjetisk-amerikanska kontakter i fallet under 60-talet). Falin nämnde i förbigående härvid Marcus och Jacob Wallenbergs "topphemliga" uppdrag under andra världskriget.

En annan version när det gäller motiv för arrestering som nämnts bl a av Jakovlev, nämligen att RW skulle ha medverkat i en affär med tyskarna där lastbilar lämnats i utbyte mot judar, avfärdades av Falin. RW hade kommit till Budapest efter det att denna affär genomförts.

När det gäller Raoul Wallenbergs vidare öde fastslog Falin att det inte lönade sig att bearbeta vittnesmål från tiden efter 1947. RW hade verkligen avlidit detta år. Däremot var ingen av de versioner om RW:s död som förekommit (och som jag tog upp) helt riktig. Falin gjorde klart att han kände till vad som hänt, men att han var förhindrad att avslöja alla detaljer. Mot slutet av samtalet bekräftade han att han kunde berätta mer om han befriades från tysthetslöftet från högsta nivå (dvs president Jeltsin). (Eller var han ute efter annan form av uppmuntran?) Underförstått var också att fullständigt reservationslösa instruktioner om att få fram sanningen tydligen inte utgått från presidenten, eftersom vi på svensk sida ännu inte fått veta allt. Eller så nonchalerades de alltjämt, t ex av säkerhetsministeriet. Här bör understrykas att man givetvis måste ta vad Falin säger med en nypa salt. Han är ju en slipad CK-byråkrat och sådana är ju inte precis några exemplariska sanningsvittnen.

Volkogonov, som tillsammans med chefen för ryska arkivkommittén Pichoja, varit ansvarig för efterforskningar i Presidentarkivet hyste Falin ingen större aktning för. Volkogonov hade, hävdade han, redan på 80-talet haft tillträde till de hemligaste delarna av Stalinarkivet och var inte den som påträffat Katyn-dokumentet.

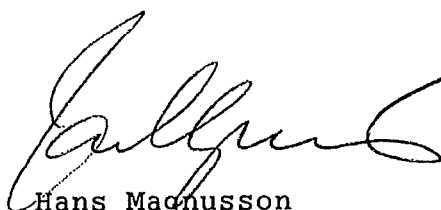
Under det fortsatta samtalet framgick att vi inte utan vidare och reservationslöst kunde godta uppgiften att RW avrättats genom arkebusering, även om Falin underströk att vårt senaste vittne, som uppgivit denna version, KGB:s rådgivare Kondrasjov, var en mycket tillförlitlig person. Falin avfärdade också utan vidare Smoltsovrappporten och motsade mig inte när jag som vår uppfattning angav att den sannolikt fabricerats 1956-57.

Falin hade träffat läkaren Mjasnikov i början av 60-talet och kunde visserligen inte hävda att denne tvingats ta tillbaka vad han sagt till Nanna Swartz, men Mjasnikov hade för Falin gjort klart att han inte trott på den officiella versionen om RW:s öde samtidigt som han klagat över att svenskarna rapporterat samtalet med Swartz till myndigheterna. Han hade haft åtskilligt med obehag till följd därav. Det var dock givetvis omöjligt, underströk Falin, att RW befunnit sig på mentalsjukhus i början av 60-talet. Hans död 1947 var ovedersäglig.

Med eftertryck hävdade Falin att avgörande dokument, RW:s personakt, Berijas skrivelse till Stalin med största säkerhet alltjämt fanns i säkerhetsministeriets arkiv, kanske hos säkerhetsministern själv. Oavsett vilka versioner vi fick höra vid olika samtal, var det avgörande, underströk han, att få fram alla arkivdokument.

Han rekommenderade oss att ännu en gång tala med Aleksander Jakovlev (om politbyrådiskussioner 1988-89).

På direkt fråga menade Falin att RW:s öde inte var förknippat med Sudoplatovs, Eitingons och Majranovskijs sinistra verksamhet (de var Stalins och Berijas betrodda för "våra affärer" under 40-talet).

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Hans Magnusson', with a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.

Hans Magnusson

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1994-01-20

Avd

Grupp

M&I

Pal

P

2

En I

Adress

Ambassaden Moskva

Text Från Pol 1:1. Re Wallenbergärendet
Vårt

1. I anslutning till vårt 5 januari kan, för er och ryssarnas planering, sägas att nästa arbetsgruppsmöte troligen kan äga rum först vecka 11, dvs inte i mitten av februari.
2. Vi vill, om så inte redan skett, att ni påminner SVR om vårt påpekande rörande "delo formuljar".
3. Har Vinogradov fått fullständig uppsättning av dokumenten från Budapest?
4. Även tacksamma, som framhölls vid förra mötet, erhålla läsliga kopior av alla de handskrivna brev som vi fick av Vinogradov i somras.
5. För vidarebefordran till Vinogradov kan meddelas att SKL uppger sig inte kunna avgöra åldern på bläcket på de överstrykningar som påträffats i KGB-arkivet.
6. Tacksamma ni ber Vinogradov att få kopior av de första sidorna i RW:s diplomatpass (sannolikt tog man kopior av detta innan det överlämnades till Anger m fl hösten 1989. Passet befinner sig nu i Holocaust Memorial Centre i Washington).

Ärende

Datum

1994-01-20

Dnr

Sid 2(2)

Avd

Grupp

Mål

Adress

Text

7. Det vore också värdefullt om ni kunde be Vinogradov plocka fram person- och utredningsakt för en ungersk överstelöjtnat vid namnt HINTZ (reservation för stavningen), som arresterades i Budapest 1945. Ev återkommer vi med närmare uppgifter härom.

8. Slutligen vill vi flagga för förslaget att ambassadören får till stånd ett samtal med Jeltsins nye säkerhetsrådgivare Baturin. Vi återkommer härtill, sedan ni erhållit uppteckning av samtal Magnusson-Falin i Hamburg den 17 januari.

Cabinet

Ex t:

Magnusson

Olson

Lyrvall

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

Telefon: Nat. (095) 956 12 00

Fax: +7-095 956 12 02

TELEFAX

Int. +7 503 956 12 00

Telex: (64) 413410 svsk su

94-01-24

Adress: UD, pol 1:1, depr Hans Magnusson		Datum: 1994-01-21		Dnr: 62
Handläggare: Mats Foyer		Avd:	Grupp:	Mål:
Totalt antal sidor: 3		Avs.	Kl.	Sign.

För Hans Magnusson, pol 1:1. Re Wallenbergärendet.

Primo. Översänder telefax, som vi idag mottagit från Guy von Dardel. Tacksam för Era eventuella synpunkter.

Secundo. Vid telefonkontakt idag med Sokolov hade han ännu inte fått svar från berörda ang kontakterna med Vladimir.

Tertio. Sokolov väntade i början på nästa vecka besked, om ev översättarresurs trots allt skulle finnas tillgänglig på rysk sida.

BERNER

Telefax

INK. AMB. MOSKVA		
D. 16/19		
10 94 - 01 - 21		
AVD.	GR.	RIAL
E	18	Sf Waller

To Amb. Sekr. Mats Foyer
Svenska Ambassaden, Mosfilmskaja Ul 60
60 Moskva, Tel 956 1200å
Fax 956 12802

From Guy von Dardel
45 Route de Peney-Dessus
CH-1242 Satigny Tél: 22-753 16 19
CERN, PPE-Division, CH-1211, Geneve 23
Tel: 0041-22-767 5738
Fax 782 8923

Date January 20, 1994, 13:54
Concerns Aktiviteten i Vladimir

Käre Mats.

Låt mig först önska Dig ett Gott Nytt År med förhoppningar att vi skall nå framgång i våra strävanden. Nästa sammanträde i vår lilla kommitté tycks bli först i mitten av mars, så då träffas vi igen.

Jag har haft en del kontakter med Rolf Björnerstedt (Nalle), som i sin tur har varit i kontakt med Vitale i Vladimir, bl. a. för att diskutera överföring av information till hans dator. Vitale bad Nalle fråga mig vad vi vill att han ska göra och jag söker i detta brev besvara frågan, så gott jag nu kan. Jag ber Dig att låta översätta brevet till ryska och skicka det som brev, som fax om Vitale har en fungerande fax på museet, eller kan använda fängelsets fax om de har någon.

För det första den allmänna synpunkten att han på platsen naturligtvis är bäst lämpad att bedöma vad som kan göras, och han är välkommen att ta egna initiativ. Särskilt eftersom, som framgår av det ovanstående kommunikationerna från Vladimir till yttervärlden kunde vara bättre.

Jag tror att det mest brådskande för Vitale att göra, är att ta upp samarbetet med Elena Butova, för att få ett samarbete till stånd när det gäller dels hennes hägkomster under 50 års tjänst på sjukavdelningen i Vladimir fängelset, kolla/tionerat med de anteckningar, eventuellt dokument, som hon tydligen i viss utsträckning har hemma hos sig - säkert välbetänkt, med tanke på att vi fann att nästan hela arkivmaterialet från före 1983, som ursprungligen skulle bevaras för "evig tid" - i själva verket förstörts i början av 80-talet. Vi vet ju inte hur mycket Elena orkar med att göra, och det är en risk att hon kan råka ut för en hjärtinfarkt till, som kan sätta slut på hennes dagar. Vi måste tydligen vara försiktiga! Jag skulle föreslå att Du tar kontakt med en bra hjärtspecialist i Moskva och i första hand låter honom diskutera per telefon med Elena. Hon är ju dock själv läkare, även om hennes medicinska kunskaper är något antikverade vid det här laget! Efter ett sådant samtal får man i samråd med vår läkare avgöra vad som skall göras härnäst för att skydda hennes hälsa: Skall man ta henne till Moskva för en grundlig läkarundersökning, eller finns det någon i Vladimir läkare som är tillförlitlig? Det är ju en relativt stor stad, och borde väl efter västerländska förhållanden ha möjlighet för god läkavård, men hur är det i Ryssland? Kan vi kanske hjälpa henne med mediciner som hon skulle behöva men som inte finns att få i Moskva?

Om vi fått henne så långt att hon kan och vill börja arbeta på att med Vitales hjälp gå igenom sitt material och kombinera det med sina hågkomster, så kan man fåga sig om man skall få henne att gå igenom hela materialet, eller om vi skall begränsa oposs till de delar som kan vara av intresse för arbetsgruppen. Jag håller på det första alternativet, eftersom vi inte vet vad som kan vara av intresse för oss förrän vi fått veta allt. Dessutom kan hennes material t'nkas vara ett ur allm'nnt historisk ganska unikt, och frågan 'r om man inte borde inrikta sig frågan om man inte borde rikta in sig från början att det skall bli en bok eller åtminstone en publikation av det. Jaf örmodar att det 'r vad som föresv'var Elena, 'ven om jag inte tror att hon ensam 'r kapabel att skriva ihop någonting. Men kanske med Vitales hjälp och om man kan få ett förlag intresserat i V'st, kanske i första hand i Tyskland, eftersom det var så många tyska fångar i Vladimir, så bortde hela arbetet bli så mycket mera intressant för dem båda, särskilt om de kan få eftertraktad hårdvaluta. Jag tänker därför gå i författning om att söka få en litterär agent som i sin tur kunde intressera ett förlag för projektet. Det är väl inte heller ossannolikt att om en gång intresset väckts, det skulle finnas plats för ytterligare en bok, då allmännt om Vladimirfängelset, grundat dels på vad som finns kvar i arkivet, dels vad vi fick med oss vid vår undersökning 1990, och dels vad som kan komma fram vid vittnesförhör med anna gammal personal än Butova, tidigare fänglesedirktörer, vaktr, arkivpersonal, etc. etc.,. I bästa fall får vi på det sättet fängelsepersonalen direkt ekonomiskt intresserad i att samarbeta.

Det må vara en förflugen idé, men den går i linje med vad vi tidigare diskuterat - att med ett bonus system få det ekonomiska intresset fär undersökningarna. Fördelen skulle i det här fallet att det är förlaget som står för kostnaderna, och inte vi. Det är ju int e heller några känslig informationer, som vi skulle få, som skulle kunna påverka förhållandet mellan Serige och Ryssland. Men du kan ju tala med dina överordnade och få deras medhåll.

Med hjärtliga hälsningar

Guy von Dardel

MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS
Political Department

S T O C K H O L M

When requesting a repetition,
please state the following
Division: Pol 1:1

Dnr

Dossier

25/007 | P R E U

Date: January 25 1994

To: Professor Marvin W. Makinen
The University of Chicago
Department of Biochemistry and Molecular
Biology
Chicago

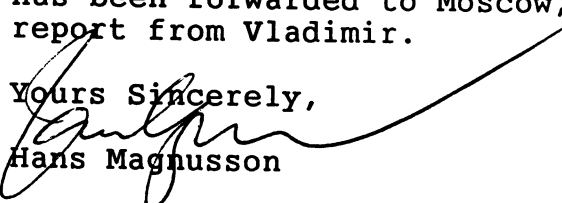
Subject: Raoul Wallenberg-ärendet

Dear Marvin,

This is just to inform you that we plan next meeting in the Working Group for mid-March, probably 17-18 March (the week before I will be travelling with the Foreign Minister).

We have contacted our Consulate General in Berlin concerning your trip to see Loyda and you will have their co-operation. The request for visa extension has been forwarded to Moscow, as well as your report from Vladimir.

Yours Sincerely,

Hans Magnusson

exp m fa -
24.1.1994

ARKIVEXEMPLAR

Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
Depr H Magnusson

Dnr 25/077	Avd P	Grupp 2	Mål Eu 1
Stockholm, den 25.1.1994			

Pol

Herrn
Dr. Valentin Falin
Institut für Friedensforschung
und Sicherheitspolitik

Falkensteinstrasse 1
D-22 587 HAMBURG

Re Raoul Wallenberg-ärendet
Sehr geehrter Herr Dr. *V* Falin,

Lassen Sie mich Ihnen zuerst dafür danken, dass Sie die Möglichkeit hatten, mich in Hamburg zu einem Gespräch zu empfangen. Ihre Informationen waren von Interesse und werden uns bei der Untersuchungsarbeit weiterführen.

Bevor diese Arbeit in Moskau fortgesetzt wird, wäre es für uns sehr hilfreich, wenn Sie bei einigen der von Ihnen gemachten Angaben Ihre Informationsquelle präzisieren könnten. Hier denke ich vor allem an die Angaben zum Bericht von Berija an Stalin, betreffend Raoul Wallenberg und seiner angeblichen Tätigkeit in Ungarn, aber auch an das, was Sie über das Schicksal von Raoul Wallenberg wissen (aber nicht bereit waren, in vollem Umfang mitzuteilen). Stammen diese Angaben von einem besonderen Dokument, das sie gelesen haben, von einer 1988 durchgeführten internen Untersuchung des ZK oder haben Sie diese Informationen nur mündlich erhalten?

Ausserdem noch eine Frage zu dem von Ihnen erwähnten ungarischen Oberstleutnant: schreibt sich sein Name HINTZ? Habe ich Sie recht verstanden, dass Sie die Informationen über ihn von dem Journalisten Bezymenskij erhielten?

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

940/31

[Signature]

Ich füge einige der uns zugegangenen ausschlaggebenden
Dokumente für Ihren Kommentar anbei.

In hoffe sehr, dass weitere Klärungen möglich sein
werden.

Hochachtungsvoll

Hans Magnusson
Ministerialdirigent
Leiter der Unterabteilung
für Zentral- und Osteuropa

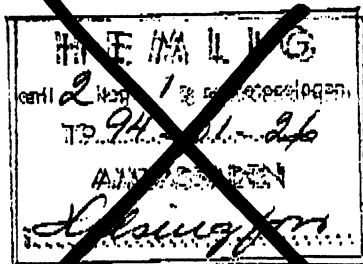
SVERIGES AMBASSAD
HELSINGFORS

Sid 1 (5)

Datum

94-01-26

Dossierbet.

Utrikesdepartementet

Re Wallenberg-ärendet

För Pol 1:1 (Magnusson)

INK. UTRIKES DEP.
ID. No 94-01-26

Enligt överenskommelse av den 24 ds översänder vi den översättning som ambassaden nu färdigställt av några sidor i en finskspråkig bok författad av en Boris Björkelund. Boken utkom år 1966 på WSOY:s förlag under rubriken "De år jag förlorade till Stalin - mitt livs skeden 1945-1955". Björkelund tillhörde en grupp på 20 personer (tio finländska medborgare, tio med främlingspass) som i stöd av en order undertecknad av den dåvarande finske inrikesministern Yrjö Leino arresterades av KGB våren 1945 och fördes till ryska fångläger. Björkelund återbördades till Finland i november 1955 och dog år 1980, 87 år gammal. Hans änka (85 år) lever alltjämt och intervjuades i Hufvudstadsbladet så sent som i september förra året.

Statsminister Ahos utrikespolitiske medarbetare Pekka Huhtaniemi omtalade vid en lunch med Brodin den 14 ds att han funnit boken på ett antikvariat och att den även innehöll vissa uppgifter om

Datum

Kl.

Sign.

Avsant:

Wallenberg. Vi har sedermera av H. per fax erhållit det aktuella avsnittet ur den bok han refererade till.

Vi förmodar att de uppgifter Björkelunds memoarer rymmer redan är kända av er och kontrollerade i vederbörlig ordning. Enligt B. skulle ju Wallenberg efter att ha vistats på sjukhus i ett fångsläger i Krasnojarsk ha avlidit därstädes i augusti (ev september) 1955. För säkerhets skull vill vi dock härmed fästa er uppmärksamhet vid dessa uppgifter.

BERGQUIST

1454A Runn
Övers. från finska

Utdrag ur boken "STALINILLE MENETETTYT VUOTENI Elämäni vaiheet 1945-1955" ("DE ÅR JAG FÖRLORADE TILL STALIN Mitt livs skeden 1945-1955") av Boris Björkelund.
Boken utkom år 1966 (WSOY).

Kapitel 39

EN FJORTON MÅNADER LÅNG HEMRESA

När sovjetledningen efter Stalins död beslöt att göra upp med koncentrationslägersystemet såsom det hade utformats under generalissimus tid, använde den sig av två slags metoder. Till en början benådade man alla fångar, vars brott anslöt sig till kriget, samt även alla de som hade skickats till läger i kraft av säkerhetsministeriets olika "direktiv". Utlänningarna beslöt man däremot att skicka tillbaka till deras hemland, utanför Sovjetunionens gränser. Övriga personers sak skulle prövas i särskild ordning.

I Angarlags invalidläger, dit jag kom, rådde en stämning av allmän förväntan. De utlänningar som hade råkat ut för samma öde som jag var säkra på att snabbt bli frigivna, och jag för min del svävade mellan hopp och förtvivlan. Lägre besöktes alltemellanåt av officiella undersökningskommissioner ända från Moskva, av representanter för lägerförvaltningen samt olika andra myndigheter. Alla lade de ut texten och utfärdade löften om en snabb frigivning. I slutet av mars fick vi veta att tyskarna skulle bege sig hemåt. Efter några dagar meddelade man oss att vi alla skulle bege oss mot väst, och den 30 mars lastades vi på ett tåg. Enligt ryktena skulle vår destination vara Potma station intill banan mellan Moskva och Rjazan, och vi visste att just via Potma läger skulle alla

hemförlovade utlänningar passera. Men detta var endast början på min hemresa. Det tog ännu fjorton månader, innan jag fick sätta fötterna på finsk jord.

Detta dröjsmål på över ett år berodde på att sorteringslägren inte med en gång förmådde ta emot hela det enorma antalet fångar, som antingen skulle benådas och släppas fria i Sovjetunionen eller skickas utomlands. Från lägren i Vorkuta, Karaganda och Tajsjet hade man för avsikt att sända utlänningarna till lägret i Dubrovlag vid Potma station, men i Dubrovlag var man inte redo att ta emot dem. Tågen med fångarna som anlände från Vorkuta blev stående, eftersom de centrala ämbetsverken inte hunnit få fångarnas handlingar i ordning. Lägret i Potma telegraferade till de genomgångsläger som låg längs färdvägen att man måste ta emot fångtransporterna vid varje ställe, där man blott kunde hysa dem i väntan på att anhopningarna skulle bli uppklarade.

Av denna orsak blev jag tvungen att tillbringa min sommar i Krasnojarsks genomgångsläger i stället för i Potma. I genomgångslägret fick jag först den 15 augusti veta om min slutliga avfärd till Potma via Moskva och i synnerhet om att jag skulle få komma till Finland. Ändå anlände jag först i slutet av september - fortfarande på grund av de fortsatta anhopningarna av fångtransporter - till Krasnaja Presnjas genomgångsfängelse i Moskva, där jag kom att vistas i tio dagar.

Strax innan jag lämnade Krasnojarsks genomgångsläger i augusti 1955 kom dit en gammal tysk, vars namn jag har glömt. Han var sjuttiofem år gammal och var sjuk under hela sin vistelse i lägret; av denna orsak låg han på lägrets sjukhus ända till sin avfärd.

När vi träffades berättade han för mig att det på sjukhuset tillsammans med honom funnits en patient, en svensk som hette Wallenberg, och som var mycket sjuk. Han visste inte vad mannen led av, men hans tillstånd var under alla omständigheter dåligt. Wallenberg hade hört några tyskar tala om mig

och hade bett mig att meddela Sveriges ambassad var han befann sig, ifall jag råkade få komma hem till Finland. Jag blev mycket överraskad, då jag hörde att det fanns en svensk medborgare i lägret och jag frågade mannen jag hade blivit bekant med hur och när han hade kommit hit. Till detta svarade mannen att Wallenberg hade gripits i Budapest redan år 1945, då han var där tillsammans med Sveriges Röda Kors. Han anklagades för spioneri för USA:s räkning, för vilket han hade fått en tio års dom. Något annat kände min samtalspartner inte till.

Efter två dagar anlände från samma sjukhus en annan tysk, som hette Diehl och som sedan han befriats har bott i Östtyskland. Jag frågade honom om han kände till några uppgifter om svensken. "Visst fanns där en sådan", svarade Diehl, "men han dog igår och flyttades till bårhuset." Något annat hade inte heller han att berätta.

ARKIVEXEMPLAR

Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)

Dnr	Avd	Grupp	Mål
1994-01-27	P	2	E

Raoul

Ambassadsekreteraren
Mats Foyer

Ambassaden Moskva

Raoul Wallenbergärendet
(§ bilagor)

Broder,

Inför nästa planerade möte i Moskva med arbetsgruppen i Raoul Wallenberg-ärendet får jag översända bifogade materiel avseende dels uppgifter om fångar i Vladimirfängelset från Rolf Björnerstedt, dels en rapport från Marvin Makinen från hans och Guy von Dardels besök i Vladimir i början av december 1993. De nämnda dokumenten bör snarast överlämnas till Vitali Gourinovich resp till de ryska medlemmarna i Wallenberggruppen.

Enligt Makinens önskemål i hans följebrev till Hans Magnusson bifogar jag vidare en uppsättning fotografier av RW och Wilmos Langfelder avsedda för Gourinovich. (RW är avbildad på sidan 1 dels i mitten till vänster, dels längst ned till höger; Langfelder återfinns på sidan 2 längst ned till vänster).

Jag vore slutligen tacksam om Du kunde kontakta Sokovlov beträffande förlängning av Makinens visering enligt hans önskemål i ovannämnda brev och återkommer med besked om hur han bör förfara.

Lage Olson
Ambassadråd

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

940201 *[Signature]*

Raoul Wallenberg
UNIVERSITY of DENVER
Colorado Seminary

MEMORANDUM

Pol

INK. MARKS	25/003
DATE	94-02-01
TIME	07-28
AVD	P 2 EU'

TELECOPIER TRANSMITTAL MEMO

Swedish Foreign Ministry, Stockholm
TO: Asst. Under-Secretary Hans Magnusson AT FAX NUMBER 011 46 8 723 1176

DATE OF TRANSMITTAL: January 28, 1994

FROM: HISTORY DEPARTMENT

NUMBER OF PAGES: 1 (including this sheet)

If you do not receive all pages, please call us immediately at the following number: 871-2949--
(303)

REMARKS:

To:

Assistant Under-Secretary Hans Magnusson
Ministry for Foreign Affairs
Political Department
STOCKHOLM, SWEDEN

January 28, 1994

Dear Mr. Under-Secretary,

Permit me to acknowledge with gratitude your fax of January 21. I look forward to meeting you in the afternoon on March 22, de volente, and hope to call you for confirmation on March 21 on the number kindly indicated by you.

In the meantime I heard from Professor Gerner who took a position at Uppsala University, so perhaps I can see him there. If you think I may look at some (recent) documents on the Wallenberg case in the Foreign Archives or a special collection to which I may gain access on March 21, please, let me know. I would appreciate it very much.

Respectfully yours,
George Barany
George Barany

Avsändningsort:

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum:

1994-01-31

Äv

Grupp

Mål

Adress

Ambassaden Moskva

Text

För ambassadören från Pol 1:1 (Magnusson)

Re Wallenbergärendet

Som framgår av uppteckningen från samtalet med Falin skulle det ev vara så att man från högsta ryska nivå fortfarande inte gjort helt klart för alla myndigheter att alla fakta om RW-ärendet skall fram eller så finns det fortfarande nyckelpersoner eller -organ som motsätter sig detta (främst f d KGB). Vad Falin säger behöver givetvis inte vara sant men jag tycker ändå det kan motivera ett samtal med Baturin, ev i samband med nästa arbetsgruppsmöte, eller redan inom den närmaste tiden om Du kan ta på Dig detta. von Dardel och jag skulle dessutom kunna ha ett nytt samtal med Jakovlev när vi kommer till Moskva i mars.

Cabinet

Pol 1:1

T E L E F A X

Sid 1 _()

Vid begäran om repetition:
Var god ange även den enhet
(Pol 1:1) som sänt faxet!

Datum	Dnr	Dossierbet.
1994-01-31	17	P 2 S. 1

Ambassaden Moskva

Re Wallenbergärendet
Ert fax 62

Från Pol 1:1

Överlåter till ambassaden att bedöma det rimliga i
von Dardels önskemål. Ett villkor är väl att ni kan
bistå utan större besvär.

Cabinet

up 11:47 / H

Avsändningsort:

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1994-02-01

Ans

Grupp

Mål

Adress

Ambassaden Wien

Text

För Åhlander från Magnusson, Pol 1:1

Re Marek (Wallenbergärendet)

Ert kryptofax 137/93

Tror det blir svårt med hänsyn till arbetsbördan avsätta tid för en Wienresa i rubr ärende f n. Därför tacksam att, som en början, erhålla kopior av relevanta dokument rörande Marek.

Cabinet

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

 Telefon: Nat. (095) 956 12 00
 Fax: +7-095 956 12 02

T E L E F A X

 Int. +7 503 956 12 00
 Telex: (64) 413410 svsk su

94-02-02

Adress: UD, Pol 1		Datum: 1994-02-02		Dnr: 99 ✓
Handläggare: Mats Foyer		Avd:	Grupp:	Mål:
Totalt antal sidor: 2		Avs.	Kl.	Sign.

1994-02-03 Pol 1:1 ds B Lyrvall, iö
 Ex t:
 Kabs
 Magnusson
 Hartelius
 Olsson, Pol
 Lyrvall

RW-föreningen
 i Stockholm

exp 940203/m

För pol 1. Re notis om Raoul Wallenberg.

I Izvestija var den 1 februari följande notis (från Itar-Tass) om Raoul Wallenberg införd. (Se bil.)

"RAOUL WALLENBERG VAR KNUTEN TILL USA:s
 UNDERRÄTTELSETJÄNST

Raoul Wallenberg, den svenske diplomaten som räddade tusentals ungerska judar från döden i de nazistiska lägren, och som själv dog i den stalinska tortyrkammaren, var knuten till den amerikanska underrättesletjänsten.

Nyligen togs sekretessen bort från CIA-material, rörande Wallenberg, totalt 19 omfångsrika dossierer. Av materialet följer, att Wallenbergs närmaste chef i Stockholm under krigets sista månader var en viss Iver Olsen, som var agent för OSS, CIA:s föregångare."

NOREÉN

1205+17a 1.2.94 •

**РАУЛЬ ВАЛЛЕНБЕРГ БЫЛ СВЯЗАН
С РАЗВЕДКОЙ США**

Рауль Валленберг, шведский дипломат, спасший от смерти в нацистских лагерях тысячи венгерских евреев и сам погибший в сталинском застенке, был связан с американской разведкой.

Недавно были рассекречены материалы ЦРУ, касающиеся «дела Валленберга», всего 19 объемистых досье. Из материалов следует, что непосредственным начальником Валленберга в Стокгольме в последние месяцы войны был некий Ивер Опсен, являвшийся агентом Отдела стратегических служб — предшественника ЦРУ.

ИТАР—ТАСС.

SVERIGES AMBASSAD

OTTAWA

1994-02-04

Pol 1:1/Depr Magnusson/mjn
Refax Washington

1994-02-09

Pol 1:1/Ambr Olson/mjn
Delges t:

Kabs

Magnusson, Pol 1:1

Olson, Pol 1:1

Lyrvall, Pol 1:1

von Dardel

Carl Persson

Makinen

Wallenberg-föreningen

Amb Moskva

Utrikesdepartementet

T E L E F A X

Sid 1 (7)

Datum	Dnr	Dossierbet.
940203	15 ✓	

94-02-03

P 2 Eu'

Re Raoul Wallenberg

För Ambassadrådet Lage Olson, Pol I

För den händelse denna information ännu inte kommit
till Din kännedom, insändes härmed två artiklar ur
Montreal Gazette från 29 och 30 januari om Raoul
Wallenberg.

BERGGREN

Avsant:

Datum	Kl.	Sign.
-------	-----	-------

Adress

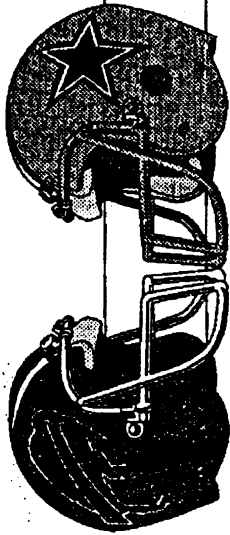
377 Dalhousie Street
Ottawa, Ont. K1N 9N8
Canada

New telephone number (613) 241-8553
and telefax number (613) 241-2277
as of January 15, 1994

Telex
053-3331

Telegram
SVENSK

S A T U R D A Y

Super Bowl XXVIII: Bills try to shed bridesmaid image in rematch with Cowboys. E1, E5

M O N T R E A L

 Outside metro area \$1.50
 SPORTS FINAL

The Gazette

SINCE 1778

JANUARY 29, 1994 \$1.25

Wallenberg tied to U.S. spy agency

Newly declassified CIA files detail the work of Raoul Wallenberg, who saved thousands of Jews during World War II, and his ties to U.S. intelligence. This is the first of two parts.

MARK ABLEY
THE GAZETTE

WASHINGTON — In the last year of World War II, a 32-year-old Swede saved tens of thousands of Hungarian Jews from the Nazi death camps. More than any other single figure, he quenched the fires of the Holocaust. But in January 1945, Raoul

Wallenberg disappeared into Soviet custody — never to be heard from again.

Despite dozens of reports through the decades placing Wallenberg in prisons and labor camps from Estonia to eastern Siberia, Soviet officials always maintained that he had been imprisoned in Moscow and had died there in July 1947. Western nations and private citizens have been putting pressure on the Kremlin for many years to disclose the whole truth.

What became of this war hero? And why was he arrested in the first place?

Partial answers lie in the copious files of the U.S. Central Intelligence Agency, which collected many hundreds of documents relating to Wallenberg. Late last year, at the

request of Michigan Senator Carl Levin, the CIA quietly shipped two fat cardboard boxes of these files to the U.S. National Archives, where they are available for public scrutiny. This week I became the first print journalist to examine that treasure trove of material.

The two gray boxes contain 19 thick folders packed with cables, memos, letters, press clippings and translations. Although they are awash in tantalizing hints and revelations, they don't offer a conclusive response to the most important mystery: Wallenberg's fate. They do provide surprising news, however, about the second unan-

PLEASE SEE U.S. AGENCY, PAGE A3

Wallenberg Disappeared in 1945

A 8 •

THE GAZETTE, MONTREAL, SATURDAY, JANUARY 29, 1994

U.S. agency funded Wallenberg's work to save Jews

CONTINUED FROM PAGE A1

swered question — the cause of his imprisonment.

At the time he vanished, Wallenberg was ostensibly working as an attaché for the government of Sweden, which had stayed neutral throughout the war. Based in Budapest, he used his diplomatic cover to provide thousands of Hungarian Jews with fake Swedish passports of his own design, and to shelter them in "safe houses" flying the Swedish flag.

But Wallenberg was not really a diplomat. His orders and his funds came from a clandestine American organization called the War Refugee Board.

The CIA files establish beyond doubt that Wallenberg's boss in Stockholm, Iver C. Olsen, was not only working for the War Refugee Board, he was also an agent for the Office of Strategic Services — the forerunner of the CIA (which was not founded until 1947). Agents of the War Refugee Board, like Wallenberg, provided the OSS with valuable intelligence data.

In all likelihood, Wallenberg was imprisoned because the Soviet Union suspected him of being an American agent.

Among the newly declassified documents is a 1979 cable sent from the U.S. embassy in Stockholm to the State Department in Washington. Its authors tell of a meeting between U.S. officials and a high-level Swedish diplomat, Leif Leifland, who gave them a detailed account of his interview with a deputy foreign minister of the Soviet Union, Igor Zemskov.

As usual in Swedish-Soviet meetings, the subject of Wallenberg came up. "Zemskov interjected that it was not so remarkable that the Soviets had taken Wallenberg in Budapest. He said there were strong indications that 'Raoul Wallenberg was an American spy.'"

That may be oversimplifying things. In the murky world of espionage, lines are often hard to draw be-

tween an agent, an informant, a collaborator and a friend. If the CIA has any hard proof of Zemskov's allegation, the agency continues to hold it secret. For reasons of "national security," the CIA has kept several documents back from the public archives and has blacked out large sections of others.

Even so, the declassified documents establish that Wallenberg was implicated with U.S. intelligence.

■ ■ ■

He arrived in Budapest in July 1944. Belonging to one of Sweden's richest and most powerful families, he was fluent in both German and English, had studied architecture at the University of Michigan and may have been acquainted with U.S. President Franklin D. Roosevelt.

Wallenberg was officially a diplomat with the Swedish legation, but his real job was to rescue Jews in Hungary, the last nation in Nazi-controlled Europe to implement the infamous "final solution" — the eradication of Europe's Jews.

His instructions came from the War Refugee Board, set up by the U.S. government in January 1944. Its aim was to combat Nazi efforts to exterminate captive peoples. The board was dissolved soon after the Allied victory in September 1945.

The board was generous with funds. A 1957 overview of the case, sent from Stockholm to the State Department, included the confidential news that in just six months, the board had supplied Wallenberg with enough money to run an ambitious relief program stretching to 335 employees, 40 doctors and up to 30 safe houses.

Another of the newly released documents is a copy of an OSS cable sent from Washington to Stockholm in June 1944. It sheds light not only on the clandestine character of the War Refugee Board (referred to by the code name "Garbo"), but also on its "intimate co-operation" with the OSS.

Garbo's work in Bulgaria, the cable

stressed, "should be kept in utter secrecy. Similar aid and co-operation was rendered to certain highly confidential advances concerning Hungarian activities. The Baltic activities... have already begun to yield useful intelligence data."

In November 1944, a secret U.S. message sent from one Italian base to another mentions Wallenberg by name in connection with a mysterious contact and a "Swedish signal plan."

Wallenberg was also mentioned in a confidential message transmitted by an OSS official in Washington named Richard Helms. Decades later, Helms would become director of the CIA. The message itself does not appear to be in the newly released files — only a 1981 memo discussing it.

Even though they deal with a long-ago period, these OSS documents were inaccessible until last fall. A CIA memorandum from 1982 asserts: "Classification is being maintained on the documents because of the possible adverse effect their release could have on the Wallenberg affair."

How would the Red Army have learned about Wallenberg's activities? Part of the answer may be that with Hungary and the Soviet Union at war, Swedish diplomats in Budapest also had to look after Soviet interests. There was, then, considerable liaison between the Swedes and the Soviets.

As a wartime ally, moreover, the U.S. passed secret information to its future Cold War enemy in Moscow. A newly declassified article from the CIA's in-house journal, *Studies in Intelligence*, suggests that the Soviets were probably aware of Iver Olsen's OSS mission in Stockholm. As a result, "it is possible that Wallenberg's contacts with American intelligence may have aroused Soviet suspicion."

The exact details of Wallenberg's arrest remain unclear. One of the most credible versions has him heading out of Budapest to meet Marshal Rodion Malinovsky of the newly arrived Red Army. As he left, Wallenberg told his colleagues, "I'm going,

but I don't know if it's as their guest or their prisoner."

A few days later, he was on a plane to Moscow and a lifetime of incarceration. Recently discovered documents in Moscow show that his arrest was not the work of some zealous local commander; instead, top-level Soviet officials had ordered his detention.

It was another confusing episode in a confusing time. An OSS memo of March 1945 quotes the head of the Swedish Red Cross in Budapest as saying that Wallenberg "is supposed to have been killed by the Gestapo."

Two months later, when it was widely known that he had fallen into Soviet hands, an Allied cable from Italy reflected what Studies in Intelligence called "the generally muddled condition" of Wallenberg's credentials. The cable called attention to "the fact that the Soviet authorities may well have conclusive proof of pro-Nazi collaboration on the part of Feller, and possibly of Meier and Wallenberg."

Whatever those other prisoners may have done, there was no question of Nazi collaboration on Wallenberg's part. His effectiveness at bribing Nazi officials, though, plus his acquaintance with German leaders in Hungary and his willingness to falsify documents probably enhanced Soviet suspicions.

A secret CIA cable from November 1991 confirms as much. It concerned meetings between a CIA informant and the deputy director of the KGB, who had recently ordered a thorough search of the Wallenberg files. According to the cable, "Wallenberg was suspected of having contacts with (people) accused of providing false diplomatic identity documents to others beyond Jews saved from the Holocaust."

"Among these were Nazi war criminals who were allowed to escape. There was no proof of Wallenberg's guilt in any of these charges."

A U.S. counter-intelligence report filed on Sept. 14, 1993, (and marked

"secret," not to be shown to foreigners) contains the testimony of a KGB officer who defected to the West in 1989. According to the officer, Wallenberg had been kidnapped by the Soviets in 1945 and "accused of being an agent for a Western intelligence service."

Do these discoveries reduce the stature of Raoul Wallenberg as one of the 20th century's few authentic heroes?

"To me it doesn't alter his status one bit," said Irwin Cotler, a McGill law professor who has headed two international commissions looking into Wallenberg's fate. "He may not have known he was working with OSS. Even if he did, it's clear that Wallenberg's objective and historical achievement was to save as many lives as possible."

But the CIA itself was anxious about the impact such revelations might have. As William M. Henhoffer, the agency's curator of historical intelligence, wrote in a secret memo four years ago, "There may be some criticism of the CIA because the OSS connection, though indirect, undoubtedly provided a pretext for the Soviet imprisonment of this heroic international figure."

"On the other hand, it should be deeply satisfying to every American intelligence officer that not only American funds, but, at least indirectly, American intelligence expertise helped to save some Jews from the Holocaust."

■ *Tomorrow: What the CIA files reveal about Wallenberg's imprisonment, and about efforts to free him since 1945.*

Montreal Gazette 940130

The Angel of Rescue

CIA files throw Wallenberg affair into sharper focus, but enigma remains

Second of a two-part series.

MARK ABLEY
THE GAZETTE

WASHINGTON — When Red Army soldiers captured a young Swede named Raoul Wallenberg in January 1945, they did more than just remove him from the streets of Budapest, where he'd saved tens of thousands of Jews from Nazi persecution while serving as an agent for the U.S. War Refugee Board. They also removed him from the realm of known facts.

"The Angel of Rescue" would never be rescued himself. Wallenberg spent the rest of his life in custody. Yet virtually

no one outside the Soviet Union believed the official account — that he had died of a heart attack in July 1947. Rumors flew. Gossip abounded. Second-hand reports proliferated. Before long, Wallenberg had become more symbol than man.

Ever since its founding in 1947, the Central Intelligence Agency has tried to keep track of these rumors, and to decide which among them were most likely to be true. Now that the CIA has passed most of its Wallenberg material over to the U.S. National Archives, it's possible to use these newly released files as a kind of lens, one that throws scenes from postwar history into a sharper focus.

Thanks in part to the CIA papers,

many things about the Wallenberg affair are now clear. But the enigma at its core remains obscure: exactly when and how he died.

In the months after his arrest, it now appears, the U.S. made considerable efforts to get him freed. Senior officials knew that Wallenberg had been working hand in hand with U.S. intelligence.

But as Soviet-American relations tumbled from an uneasy wartime alliance into the Cold War, U.S. pressure tapered off. More surprisingly, the government of Sweden at first seemed half-hearted in its attempts to liberate Wallenberg.

The country's ambassador in Moscow, Staffan Söderblom, visited the Soviet dictator, Joseph Stalin, in June

1946. But after bringing up Wallenberg's name, Söderblom got cold feet and said he thought the missing Swede had died in an accident, or else had been killed by robbers.

The next year, the Swedish chargé d'affaires in Moscow reported that the Soviets might be willing to exchange Wallenberg for spies of theirs in Swedish prisons. But the Stockholm government said "No." (Almost unbelievably, it also failed to pursue a potential spy swap in 1966 for a Swede who may well have been Wallenberg.)

During the first years after his capture, Wallenberg was seen by many wit-

PLEASE SEE FILES, PAGE A4

SWEDISH

940130

The Gazette

FILES CIA exploited Wallenberg case to 'counteract Soviet coexistence drive': 1957 memo

CONTINUED FROM PAGE A1

nesses, several of whom contacted him via the dangerous and cumbersome practice of wall-tapping between cells. Four years ago, a Soviet-international joint commission headed by McGill professor Irwin Cotler declared it "incontrovertible" that Wallenberg had survived beyond 1947.

Yet from the 1950s onward, the trail starts to grow cold. Considering the horrific conditions that were routine in the Soviet penal system, Wallenberg's death would scarcely have been a surprise.

Eloquent testimony on that score comes from an idealistic young Dane named Mogens Carlsson, who entered the Soviet Union illegally in 1950. Though he was, at the time, a Communist, he would spend the next four years in jail. There he met a Hungarian professor named Zoltan Rivo, who confided that in January 1951, he had shared a cell with Wallenberg.

As Rivo told Carlsson, "conditions in Lefortovo Prison were terrible after the war. The daily rations consisted of approximately 450 grams of pasty bread, nine grams of sugar, and half a litre of soup that filled the cell with a nauseating stench. The foreigners died like flies, so fast that the NKVD (forerunner of the KGB) did not always get around to interrogating them."

Just when sightings of Wallenberg were decreasing, however, the political front heated up. Under pressure from Sweden, Andrei Gromyko, foreign minister of the Soviet Union, pronounced the official line in 1957: that Wallenberg had died of a heart attack 10 years earlier. Conveniently, Gromyko blamed his death on General V.S. Abakumov, a Stalinist cabinet minister who had been executed in 1953.

It took decades more for the Soviet Union to admit that Wallenberg had been executed, as opposed to merely dying by accident. In 1989, Soviet officials at last handed over Wallenberg's passport, prison card, money and personal belongings to members of his family.

The newly released CIA papers show how ready the U.S. government was to use Wallenberg as a tool for attacking the Soviet Union. In February 1957, a CIA memo to its Stockholm office advised local agents that the case "should be exploited to utmost" so as to "counteract Soviet coexistence drive."

The files from that era also con-

1943 photo of Raoul Wallenberg, the Angel of Rescue.

tain a two-page report, heavily blacked out, about a new recruit in the Swedish press (journalists were evidently a favorite target for the agency). Wallenberg was one of the topics the recruit was expected to write about, so as to embarrass the Soviet Union.

As credible reports of Wallenberg's fate diminished, fanciful ones drew more and more attention.

There was, for example, the strange case of Abraham Kalinski. He had been arrested in Moscow in 1945, while serving as Polish representative at the Ministry of Defence. After his release, he claimed to have been an American agent. Kalinski also claimed to have encountered Wallenberg in 1953, 1955 and 1959, and to have received news of him from other prisoners in other years as well. His testimony has been given regular credence in the Western press.

Not by the CIA, however. According to a secret memo dated June 1979, "a review of headquarters files reveals that Kalinski has been identified as an intelligence fabricator, if not a KGB provocation, since at least 1946."

In similar vein, the CIA gave short shrift to Nazi-hunter Simon Wiesenthal's claim that Wallenberg was being held in a mental hospital in Irkutsk as late as 1975. This is, the agency noted, "a report for which there appears to be no verifiable information."

Some of the putative sightings of

Wallenberg seem to belong more in the pages of a bad spy novel than in the files of an intelligence agency. Take the high-level KGB official, who is said to have got drunk one night in Geneva before telling a Norwegian arms-dealer that Wallenberg had died in 1983 while under house arrest near Moscow. Or at least, that's what the arms-dealer and a mysterious British friend of his told a retired Swedish judge, who told an American journalist turned CIA agent.

By 1981, a Swedish official warned the U.S. that "the downside of the heightened international publicity surrounding Wallenberg will be a profusion of information from unreliable sources - perhaps motivated out of vanity or uninformed emotion - that will make more difficult the sorting out of what is and is not true."

The demise of the Soviet Union in 1989 made that warning even more apt. Among the more bizarre claims of recent years have been those made by a former prisoner who "recalls" Wallenberg and a suspiciously well-dressed stranger escaping from a prison camp in 1947, and by a Ukrainian woman who "recalls" hearing Wallenberg perform in a 1950s concert given by a travelling band of male inmates.

But that's just the tip of the iceberg. More typical - and more chilling, when you stop to think about it - is a confidential State

201-005925

FROM 11 Sep 79
THRU 21 Mar 80This document has been
approved for release through
the HISTORICAL REVIEW PROGRAM of
the Central Intelligence Agency.

Date 10/12/1993

REF 93-06

NOTE

THIS DOCUMENT MAY NOT BE COMPLETE. A SERIES OF ALL
ORIGINAL PROCESSED FOR THIS FILE MAY BE OBTAINED
FROM DC/CP.

THIS MICROFORM

IS

SECRET

Cotler On the case for many years

no longer top secret: declassified CIA document.

Department memo of February 1980: "In recent months the Swedish government has been systematically tracking down and interviewing individuals who were held in a Soviet prison camp for foreigners - Camp No. 385 at Mordvinia. The population of this camp included Spaniards, Greeks, Iranians, Chinese, Koreans, Germans, Hungarians, etc."

In fact, the CIA files show a surprising level of intimacy between the U.S. and Sweden - in spite of that country's neutrality in the Cold War. Details of a 1979 meeting between the Soviet ambassador and the Swedish prime minister were promptly relayed, "in strictest confidence," to the CIA.

Over-all, the files suggest that unlike many Westerners, who remain convinced that Wallenberg lived well into the 1960s, '70s or even '80s, U.S. agents have been able to confirm little or no evidence that Wallenberg survived longer than a few years in captivity.

A counter-intelligence report from last September, for instance, outlines comments by a high-level KGB defector. "By late 1989," he said, "it was common knowledge in the KGB's Second Chief Directorate that . . . Raoul Wallenberg was shot after three or four years of captivity in Lubyanka Prison in Moscow. The year of his death would be 1948 or 1949."

The same defector explained

that KGB policy was to destroy records when an agent died. "Once a file has been destroyed, there are no traces of the contents of that file in the KGB archives. Even a record of the act of destruction is only kept for a few years. Therefore, it is understandable that documents about past dissidents or men like Raoul Wallenberg cannot be found in the KGB archives."

The CIA, of course, had a different policy toward files. It even held on to certain documents marked "Temporary Working Copy - Destroy After Use." One of these, a secret memo of November 1991, concerned a certain Nikonov, deputy director of the KGB.

According to the CIA's informant, "Nikonov was amazed to find out that the KGB had not been able to previously establish whether Wallenberg had died and under what circumstances. He was able to find partial evidence from 14 different sources. Nikonov now believes, but found no conclusive proof, that Wallenberg was executed late in 1947."

The change of regime in the Kremlin has not brought a change of heart about the country's most famous prisoner. Boris Yeltsin's government repeats the Soviet Union's position: that Wallenberg met his death in July 1947.

Last April, however, two journalists for the newspaper Izvestia came up with a new story: that Wallenberg had been shot in a

KGB "proving ground" near Moscow in 1950.

The head of archives in the Russian Ministry of Security, General Anatoly Kryushkin, admitted to Izvestia the possibility of an "execution without sentencing. Otherwise, they would not have scratched Wallenberg's name out of the prison records, and there would have been a medical certificate, an autopsy report and a record of cremation."

Much to the frustration of Russian officials, however, the case is not yet closed. After a brief conversation with U.S. President Bill Clinton last October, McGill law professor Cotler expects to reactivate an international commission looking into Wallenberg's fate.

Cotler has been working on the case for many years; his 1988 trip to Moscow even provoked two CIA memos in the newly released files. Last week, he admitted that the latest researches in Moscow have turned up material only from the 1945-47 period.

He admitted, too, that KGB archives of important prisoners were sometimes destroyed - so the full truth may never be known. Even so, Cotler is hopeful that the Moscow archives contain unknown documents from much later than 1947.

"I'm open to any of the options," he remarked. "It is possible that Wallenberg died in 1947. But that position would be much more persuasive once the competing positions had been addressed. We still have about nine areas of inquiry that we feel have not been properly addressed."

Another Montrealer, Dr. Vera Parnes, heads the Raoul Wallenberg International Movement for Humanity. While she prefers not to speculate about Wallenberg's fate, she insists that "it does not make it difficult for us if he is dead. It is our duty to find the truth about him."

"We don't have strong hopes, it is true. But in the fight against racism, the name of Raoul Wallenberg continues to help us!"

As a symbol, if nothing else, Wallenberg lives on. He'd be 81 years old if he were still alive. All over the world, people are hoping for a miracle.

And occasionally, miracles do happen. Cotler points out that a year ago, researchers in a Russian psychiatric prison came across an unknown Pole who had been held captive for 50 years.

The man was older than Raoul Wallenberg.

940130

WASHINGTON
Handläggare:
Sven-Olof Petersson

T E L E F A X

Sid 1 (2)

Datum	Dnr	Dossierbet.
1994-02-04	58 ✓	

LC. ✓

a.o./to

1

1

(Bilagor
till Hans Magnusson,
Pol 1:1. / do)

Utrikesdepartementet

94-02-07

P 2 Eu'

Re Wallenberg

För Hans Magnusson, Pol 1 från Sven-Olof Petersson

PRIMO.

Under secundo ett svar från State Department på vår framställan om Raoul Wallenberg-dokument. Man beklagar tidsutdräkten, men förklarar sig tillfreds med det faktum att man fått fram 500 dokument! Dokumenten bör vara Dig tillhanda i slutet av nästa vecka.

SECUNDO.

Se bil.

Liljegren

1994-03-07
Bilagor från
Sven-Olof Petersson
(Hans)

M

United States Department of State

Washington, D.C. 20520

February 5, 1994

Mr. Sven-Olof Petersson
Minister
Embassy of Sweden
Suite 1200 and 715
600 New Hampshire Ave. N.W.
Washington, D.C. 20037

Dear Sven-Olof:

You presented the State Department with a request in April 1993 for documents relating to the World War II-era disappearance of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg. I regret that it has taken many months for all of the appropriate U.S. Government agencies to complete the task of reviewing files and declassifying documents pursuant to this request of your government.

However, it is my pleasure to present herewith over 500 documents related to Mr. Wallenberg from U.S. Government records. The U.S. Government remains ready to assist the Government of Sweden in its efforts to uncover the fate of the courageous Wallenberg.

Sincerely,

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "Michael".

Michael E. Parmly
Deputy Director
Office of Northern Europe

The University of Chicago
 Department of Biochemistry and Molecular Biology
 920 E. 58th Street
 Chicago, Illinois 60637 USA

FAX LETTER

Radul Wallenberg

To: Mr. Lage Olson
 Ministry of Foreign Affairs
 Stockholm, Sweden
 FAX 011 46 8 723 1176
 Tel 011 46 8 786 6521

From: Dr. Marvin W. Makinen
 FAX 312 702 0439
 Telephone: 312 702 1080

Date: February 7, 1994

No. of Pages (including cover sheet): 1

Dear Lage:

In view of Hans Magnusson's recent note that the next meeting of the Working Group will take place March 17-18, I should like to inquire whether you could help to make some preparatory arrangements.

It was decided that I should interview again Mr. Hans (Jan) Loyda in Lauenhain, Germany. This will require some assistance through the Swedish Consulate in Berlin since his home is a 4½ hour drive from Berlin towards Karl Marx Stadt. On my last trip to his home, the Swedish Consulate provided me the use of their driver and car. Hans stated that assistance could be provided again. Could you inquire into these arrangements? Guy von Dardel intends to join me on this matter and will meet me in Berlin. Could a trip to Loyda be arranged for March 14? I can arrive in Berlin on the previous day.

I generally have difficulties obtaining a visa through the Russian embassy in Washington, D.C. Since my visa (multiple entry) has to be renewed, perhaps this could be handled best through the Berlin Russian Embassy on Unter den Linden. I could drop my passport off at the Embassy on Monday morning and return for the visa on Tuesday (hopefully it will be received in time before my flight to Moscow).

I tried to telephone you, but no answer. Perhaps you may wish to telephone (office 312/702-1080; home 708/957-1484) if necessary to discuss these points. Could you inform me of your home telephone number? Sometimes it is difficult to reach you at work because of the time differential.

Sincerely,

Marvin W. Makinen
 Marvin W. Makinen

*Talst med Makinens
 sekretarie per telefon
 94-02-09 re notat i
 Tykland med Loyda j-ke
 möjligheten för nyk visering
 i Berlin via Karlshof biserind.*

*38/003
 94-02-10
 07*

*AVG
 P 2 EU 1*

KOPIA TILL:

SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1
SR DINKELSPIEL
SS BELFRAGE
KMI

(Pai)

AVD.	GR.	MÅL
p	2	en I

Tanf/h

AMBASSADEN BUDAPEST

1994-02-09

UD STOCKHOLM

FOER MAGNUSSON, POL 1:1 OCH OLSON, KMI

RE WALLENBERG-AERENDET

FORTS.

RE WALLENBERG-AERENDET

OEVERSAETTNING TILL UNGERSKA AV ALLARDS SKRIVELSE OM SKAADEPROCESSFOERBEREDELSENA I BUDAPEST VID TIDEN FOER STALINS DOED AER NU KLAR OCH OEVERIMNADES IGAAR AV PETER BAJTAY. HAAKANSSON OCH JAG DISKUTERADE DAERVID MED BAJTAY DET VIDARE TILLVAEGAGAANGSSAETTET OCH KOM FRAM TILL FOELJANDE:

NAAGON ANLEDNING ATT MAN PAA UNGERSK SIDA INTE SKULLE VARA BEREDD MEDVERKA I ETT FOERSOEK ATT GAA TILL BOTTEN I DE UNGERSKA ARKIVEN SYNES INTE FOERELIGGA. RISKEN VORE SNARARE ATT EFTERFORSKNINGAR SKULLE KUNNA RINNA UT I SANDEN AV ALLMAEN BYRAAKRATISK TROEGHET. FOER ATT MINIMERA DENNA RISK OCH GE AERENDET POLITISK TYNGD BORDE VI DAERFOER FORESLAA DEN UNGERSKA SIDAN TILLSAETTANDE AV EN GEMENSAM KOMMITTE AV SAMMA TYP SOM VI HAR MED RYSSARNA FOER EFTERFORSKNINGAR I DE UNGERSKA ARKIVEN. SJAELVFALLET SKULLE EN SAADAN KOMMITTE INTE BEHOEVA VARA SAERSKILT STOR, KANSKE EN HISTORIKER OCH EN DIPLOMAT FRAAN VARDERA SIDAN, MEN GENOM KOMMITTENS MOETEN SKULLE KONTROLLSTATIONER FOER ARBETETS BEDRIVANDE KOMMA TILL STAAND.

BAJTAY UNDERSTROEK VIKTEN AV ATT VI FRAAN SVENSK SIDA I SAA FALL FOERSAAG KOMMITTEN MED DE INGAANGSDATA SOM VI KUNDE UPPBRINGA FOER ATT UNDERLAETTA DET UNDER ALLA OMSTAENDIGHETER TIDSOEDANDE ARBETETS BEDRIVANDE. ETT EXEMPEL PAA SAADANA DATA AER GIVETVIS ALLARDS SKRIVELSE. DAERUTOEVER KAN MAN TAENKA SIG HAENVISNING TILL DE TILLFAELLEN DAA VI MED UNGERSKA MYNDIGHETER TAGIT UPP FALLET SAMT UPPGIFT OM NAMN SOM VI ANSER VARA AV INTRESSE.

JAG KOMMER TILL STOCKHOLM 21-24 FEBRUARI OCH VORE DAA TACKSAM FOER TILLFAELLE ATT DISKUTERA DETTA FOERSLAG VIDARE.

LUNDAVIK

AMBASSADEN BUDAPEST

KOPIA TILL:

SB

UM

UMK

KABS

POLCH

BITR POLCH

CH POL 1

POL 1:1

AVD. ! GR. ! MÅL

2

2

Eu E

AMBASSADEN MOSKVA

1994-02-11

UD STOCKHOLM

✓ HBR MAGNUSSON/NOREEN 1993-12-07.
FOER POL 1:1.

RE ARBETSGRUPPEN FOER WALLENBERGFRAAGAN.

FORTS.

RE ARBETSGRUPPEN FOER WALLENBERGFRAAGAN.

NOREEN TRAEFFADE IGAAR KVAELL SERGEJ KOVALJOV SOM BERAETTADE ATT HAN KOMMER ATT UTNAEMNAS TILL CHEF FOER DEN NYA MR-MYNDIGHETEN I RYSSLAND (FEDERALNAJA SLUZJBA PO PRAVAM TJELOVJEKA) SOM VAENTAS UPPRAETTAS GENOM ETT BESLUT I PARLAMENTET UNDER VAAREN/FOERSOMMAREN. MYNDIGHETENS HUVUDUPPGIFT SKULLE ENLIGT KOVALJOV BLI ATT BEHANDLA KLAGOMÅL FRAAN ENSKILDA PERSONER OM MR-BROTT. ARBETE MED LAGFOERSLAGET PAAGICK FORTFARANDE.

SOM ETT RESULTAT AV UTNAEMNINGEN SADE KOVALJOV ATT HAN SKULLE TVINGAS LAEMNA SITT MANDAT I PARLAMENTET.

NOREEN UTTRYCKTE FOERHOPNINGEN ATT VI OCKSÅ I FORTSAETTNINGEN KUNDE UPPRAETTHAALLA DE FOERTROENDEFULLA KONTAKTERNA MED KOVALJOV I WALLENBERGFRAAGAN, VILKET HAN BEJAKADE. KOVALJOV TOG DAERPÅ SJAELV UPP FRAAGAN OM RYSK MEDORDFOERANDE I ARBETSGRUPPEN OCH SADE ATT HAN TYCKTE DET VAR RIKTIGT ATT FOERSOEKA FINNA EN NY PERSON PÅ RYSK SIDA. HAN FOERORDADE SJAELV MID: S MR-CHEF BACHMIN OCH SADE ATT DENNE VAR POSITIVT INSTAELLD TILL ATT TA OEVER. KOVALJOV BETONADE ATT ETT PERSONSKIFTE MÅSTE HANTERAS PÅ RÄTT SÄTT OCH UPPREPDE ATT HAN HADE FOER AVSIKT ATT TA UPP FRAAGAN MED KOZYREV. DETTA HADE SÅLEDES ÄNNU INTE SKETT MEN KOVALJOV HOPPADES SNART FÅ MOJLIGHET HÄRTILL.

UTSIKTERNA ATT DET SKALL KUNNA SKE DE NÄRMÅSTE VECKORNA FOEREFALLER DOCK BEGRÄNSADE P G Å UTLANDSRESOR FOER BÅDE KOZYREV OCH KOVALJOV. KOVALJOV RESER GANSKA SNART ÅTER TILL GENEVE OCH MR-KOMMISSIONENS PÅGÅENDE MÖTE, DÄR HAN ÅR CHEF FOER DEN RYSKA DELEGATIONEN. HAN ÅTERVÄNDER TILL MOSKVA EFTER KOMMISSIONSMÖTET SOM BERAKNAS VARA AVSLUTAT OMKRING DEN 11 MARS.

BERNER

Datum
1994-02-11
Ert datum

Diariennr
61-567-94
Ert diariennr

Depåbyrå
Depåområde 1
Britta Lövgren

Departementssekr Sven Johansson
Utrikesdepartementet
Administrativa avdelningen
Fjärde enheten
Box 16121
103 23 STOCKHOLM

a.a. - /Lo

översänd. m. Johan
Översänder härmed de efterfrågade kopiorna av handlingar rörande Alexander Paylov i Utrikesdepartementets arkiv. Ett dokument har inte gått att finna nämligen det som var daterat "dec 41". En möjlighet är att det helt enkelt är Thorsings brev och förteckning över fyra journalister. Kopior av detta brev bifogas.

Med vänlig hälsning

Britta Lövgren
Britta Lövgren

20/11/11
20/11/11
20/11/11

Följande korrespondenter ha klagat på att temperaturen i deras bostäder under natten sjunkit till under 15 grader Celsius, därmed varit tvugna sitta och arbeta; och anhållat därför om tillstånd att använda sig av elektriska kaminer:

- Chassin du Guerny, Yves ✓
 Artillerigatan 18.
 (61 40 48)
- Martini, Winfried ✓
 Brahegatan 43
 (60 69 81)
- Smith, Constance ✓
 Grande Hotel
- Ertle, Max dr. ✓
 D.N.B. Birger Jarlsgatan 53.
 (21 04 64) (Har ej ännu hans nya privatadress.)

- Agence Française Indépendante ✓
 Karlavägen 18.
 (11 38 40)
- Dresdner Neueste Nachrichten ✓
 Västra Yttinge, 18.
 (82 17 48) (Härifrån: 11 27 38)
- Reuters Ltd. ✓
 Regensburgerstr. 1.
 (11 27 38)
- Deutsches Nachrichtenbüro ✓
 Riefelstr. 1.
 (82 22 31)

De följande journalister, vilka är anställda vid kvällstidningar eller nyhetsbyråer på natten:

- Babelon, A. ✓
 Pontonjergatan 21. (50 54 16)
- Franska Turistbyrån, ✓
 Vasagatan 21. (11 74 50)
- Bojanow, G. ✓
 Kapteńsgatan 61
 (67 18 11)
- Frahm, Karl ✓
 Finn Malmgrens väg 23.
 (49 12 46)
- Freda, Gennaro ✓
 Djurgårdsslätten 92.
 (61 55 63, 62 12 69)
- Kircher, Helmuth dr.jur. ✓
 Sibyllegatan 7.
 (60 33 43)
- von Knorze, Werner ✓
 Brahevägen 33, Stocksund.
 (55 39 86, 10 88 89)
- Krüger, Alfred dr.jur. ✓
 Skeppargatan 48. (62 17 56)
- Laudon, Friedrich ✓
 Dianavägen 2, Stocksund.
 (55 08 15)
- Marshall, C.E. ✓
 Kungsgatan 72.
 (20 66 52)

- O.F.I. ✓
 Agence Havas
- Agencia Stefaniga ✓
 (82 22 32)
- Ovenseas News Agency ✓
 (82 22 32)
- Agencia Stefaniga ✓
 (82 22 32)
- Deutsches Nachrichtenbüro ✓
 (82 22 32)
- Nationalzeitung (Basel) ✓
 (82 22 32)
- United Press ✓
 (82 22 32)
- Exchange Telegraph
 Sunday Times

✓ Otten, Elisabeth
✓ c/o Jonsson, Grevgatan 30.
(61 22 06, 62 97 93)

✓ Pandy, Kalman
S trandvägen 27, 33

✓ Paul, Oskär
Själagårdsgatan 15 B.
(62 97 93; 120 126 90)

✓ Pavlov, Alexandrer
Karlavägen 12.
(11 32 40)

✓ Paulsen, Sigmund
Västra Yttringe, Lidingö.
(65 17 48) tjänste: Ty.leg.
(11 57 98)

✓ Regensburger, F.H.
Friggagatan 4.
Rieffel, R.
✓ Erik Dahlbergsgatan 36, 1 tr.
(62 92 31)

✓ Schlie, Erich
Celsiusgatan 5.
(53 82 02)

✓ Stadler, Otto
Villagatan 9
(20 59 99)

✓ Graf von Toggenburg, Paul dr.
Engelbrektsgatan 15
(20 33 35)

✓ Graf Uxkull-Gyllenband
Pensionat Humle, Sturegatan 5.
(20 65 74)

✓ Baron Uxkull, G.A.
Hotell Regent, Drottninggatan 10.
(20 49 92)

✓ Wagener, Hans G.
Näravägen 18
(62 50 42)

✓ Valery, Bernard
Blasieholms torg 11 C.
(10 01 92)

✓ Wendt, Hans
Sunnålid, Djurgårdens torg
(62 97 93)

✓ Wohlgemut, Norbert
Älvsjö 1299.

Zeitungsdiens Graf Reischach

Ungerska Telegrambyrå MTI

Zeitungsdiens Graf Reischach

Tass
Artillerist
(61 01 10)

Deutsche Allgemeine Zeitung
Kölnische Zeitung
(18 00 00)

Neue Zürcher Zeitung

Office Français d'Information
(12 00 00)

Dienst Nationalera Tageszeitungen

Deutsches Nachrichtenbüro
(10 00 00)

Muenchner Neueste Nachrichten
Hamburger Fremdenblatt
Leipziger Nachrichten
(11 01 00)

Europapress, Transocean

United Press

Westdeutscher Beobachter (Köln)

Evening Standard

N.Y. Times

Columbia Broadcasting Co.

Zeitungsdiens Graf Reischach

Jewish Telegraphic Agency Ltd.

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Normal N:o 2

ang. tillstånd för utl. jour-
nalister att använda elektriska
värmeelement.

STOCKHOLM	den 20/12	1941
N:o	2169	BIL.
INK. D. N:o		
AVD.	GR.	MÅL.
J	6	K/Allen

Till Statens Bränslekommission,
Kraftbyrån.

Jag har äran härmed meddela, att ett antal av de utländska journalister, som f.n. uppehålla sig i Stockholm, anhållit om utrikesdepartementets bemedling för att få till vederbörande myndighet framförd en framställning om tillstånd för dem att oavsett gällande bestämmelser använda elektriska värmeelement. Som skäl för sin ansökan ha vederbörande framhållit, att deras verksamhet - de äro korrespondenter till nyhetsbyråer eller tidningar, som kräva att nyhetstelegrammen avsändas under morgonen - tvingar dem att arbeta under de timmar av dygnet, då verkningarna av den inskränkta eldningen under nätterna äro som mest kännbara.

Då det torde få anses tillhöra sedvanlig internationell hövlighet att villfara den gjorda framställningen får jag under åberopande av tidigare telefonsamtal i frågan med ingenjör Westenberg för min del tillstyrka att tillsvidare å bifogade förteckning upptagna personer meddelas tillstånd att oavsett gällande bestämmelser i mån av behov använda elektriska värmeelement.

O. Thorsing

20
12 4
Il. A

Chassin du Guerny, Yves
Artillerigatan 18
(tel. 61 40 48)

Martini, Winfried
Brahegatan 4
(tel. 60 69 81)

Smith, Constance
Grand Hotel

Ertle, Max
Birger Jarlsatan 53
(tel. 21 04 64)

Agence Français Indépendant

Dresdner Neueste Nachrichten

Reuters Ltd.

Deutsches Nachrichtenbüro

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET Bratt

övers. förteckn. över
utländska journalister
i Sthlm m.m.

STOCKHOLM		
Stockholm den 4 december 1942.		
N:o 307 bil. 1 dubbla ex.)	BIL.	
INK. D. N:o		
AVD.	GR.	MÅL.
J	G	K/leen

Till Herr t.f. Skattedirektören

Kammarrättsrådet John Bratt,

Stockholm.

Gov. Amis

J G

L/leen

Åberopande telefonsamtal härom dagen ber jag härmed få översända dels en lista över här verksamma utländska journalister, dels en upptagande i utlandet bosatta korrespondenter till svenska tidningar. Det rör sig i båda fallen blott om fastare anställda journalister och sådana personer, som ha tidningsmannayrket till huvudsaklig sysselsättning. Listorna upptaga visserligen endast de journalister som just nu äro verksamma, men de siffror som angiva deras antal torde i stort sett gälla förhållandena under de allra sista åren.

Med utmärkt högaktning

Thorsing

(Överståthållareämbetet)

4 25

4

I SVERIGE VERKSAMMA UTLÄNDSKA JOURNALISTER:

(* utmärker journalist av annan nationalitet än den tidning han företräder)

Land:	Namn:	Tidning eller Nyhetsbyrå:	Antal:
U.S.A.	David Anderson ✓	National Broadcasting Co. Inc.	
"	George Axelsson ✓	New York Times	
"	* Holger Hansen ✓	United Press	
"	* Friedrich Laudon ✓	United Press	
"	* Baron H. von Yrkull ✓	United Press	
"	* Bernard Valéry ✓	New York Times	
		Columbia Broadcasting Corp.	
		Summa:	6

Danmark:	Svend Bahnsen ✓	Politiken	
"	Erling Bjoel ✓	Nationaltidende	
"	Gunnar Naesselund ✓	Berlingske Tidende (vikarie)	
"	Hanssen	Ritzaus Bureau	
"	Aage Heinberg ✓	Danska Provinstidningar	
"	Bobo Munch ✓	Berlingske Tidende	
		Summa:	4

England:	* Yves Chassin du Guerny ✓	News Chronicle	
"	Stephen Charing ✓	Daily Express	
"	* Edmond Demaitre ✓	Daily Express	
"	* Ossian Goulding ✓	Sunday Express	
"	Ralph Hewins ✓	Daily Telegraph	
"	Wallace King ✓	Daily Mail	
"	C.E. Marshall ✓	Daily Herald	
"	R.O.G. Urch ✓	Exchange Telegraph	
"	* Bernard Valéry ✓	Sunday Times	
"	G.D. Weaver ✓	The Times	
		Reuter (se ovan U.S.A.)/	
		News Chronicle	
		Summa:	9

Finland:	Georg von Essen ✓	Wasabladet	
"	Osvald Fager ✓	Aamulehti	
"	Olavi Tommila ✓	Arbetspressens Nyhetsbyrå	
		Pirkka	
		Elanto m.fl.	
		Summa:	3

Land:	Namn:	Tidning eller Nyhetsbyrå:	Antal:
Frankrike:	/Yves Chassin du Guerny ✓	Agence Française d'Information (se ovan England)/	
"	Robert Rieffel ✓	Office Française d'Information Agence Havas	
		Summa:	1
Italien:	Mario Vanni ✓	Popolo d'Italia La Stampa El Mezzagiero	
		Summa:	1
Japan:	Niishi Kohgo ✓	Nichi-Nichi	
"	Masima Saito ✓	Domei	
"	Massuo Uresino ✓	Uomiuri	
"	Shin-Ichiro Watanabé ✓	Asahi	
		Summa:	4
Norge:	Jakob Röken-Ödegård ✓	Norsk Telegrambyrå	
		Summa:	1
Polen:	J.O. Berson ✓	Polish Telegraph	
		Summa:	1
Schweiz:	Jean Boechat ✓	Gazette de Lausanne	
"	* Rudolf Holowatyj ✓	Berner Tagwacht Volkstimme Schweizerischer Bau- und Holzarbeiterzeitung	
"	* Alfred Krüger ✓	National Zeitung (Basel)	
"	* E.H. Regensburger ✓	Neue Zürcher Zeitung	
		Summa:	4
Sovjetunionen:	Michael Kosow ✓	Tass	
"	André Lisin ✓	Tass	
"	Alexander Pavlov ✓	Tass	
		Summa:	3
Spanien:	Carlos Oroz ✓	Mundo El Tiempo	
		Summa:	1
Tjeckoslovakien:	Walter Taub ✓	Spravedlnost	
		Summa:	1
Tyskland:	Karl Apfel ✓	Frankfurter Zeitung	
"	Theodor Böttiger ✓	Völkischer Beobachter	
"	Alfred Dietrich ✓	Nachrichten für Aussenhandel	
"	Max Ertle ✓	Deutsches Nachrichtenbüro	
"	Edgar Gerwin ✓	Berliner Börsen Zeitung	
"	Helmuth Kircher ✓	Deutsches Nachrichtenbüro	
"	Heinz Kleiss ✓	Westdeutscher Beobachter	

Land:	Namn:	Tidning eller Nyhetsbyrå:	Antal:
Tyskland	Werner von Knorre ✓	Deutsches Nachrichtenbüro	
"	Helmut Lindemann ✓	Europa Press Transocean	
"	Winfried Martini ✓	Vereinigte Pressedienste Vera	
"	Emmy Meyer ✓	Zeitungsdienst Graf Reischach	
"	Oskar Paul ✓	Zeitungsdienst Graf Reischach	
"	Sigurd Paulsen ✓	Deutsche Allgemeine Zeitung	
"	Heinz Pentzlin ✓	Frankfurter Zeitung	
"	R.G. Rösel ✓	Nationalzeitung (Essen)	
"	Edzard Schaper ✓	Berliner Börsen Zeitung	
"	Erich Schlie ✓	Dienst Nationaler Tageszeitungen	
"	Otto Stadler ✓	Deutsches Nachrichtenbüro	
"	Paul Graf von Toggenburg ✓	Münchner Neueste Nachrichten Hamburger Fremdenblatt Leipziger Nachrichten	
"	Günther Tonn ✓	Europa Press Transocean	
"	Ch. Senta Ulitz ✓	Der Angriff	
"	Hans Wendt ✓	Zeitungsdienst Graf Reischach	
"	Hans Wolfram ✓	Deutsches Nachrichtenbüro	
		Summa:	23
Ungern:	André Gellert ✓	Pesti Hirlap	
"	Paul von Móriássy ✓	Ungerska Telegrambyrån MTI	
		Summa:	2

Summa: 64 utländska journalister.

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Normal N:o 2
Grafström

extratilldeln. av
livsmedel till vissa
utländska journalis-
ter i Sthlm

STOCKHOLM
Stockholm den 6 november 1941¹⁹

1 bil.

N:o 1453a

BIL.

INK. D. N:o

AVD.

GR.

MÅL.

P

96

K

Stockholms Stads Kristidsnämnd,

Vasagatan 11-13,

S t o c k h o l m.

Åberopande dagens telefonsamtal har jag äran härmed överlämna en förteckning över de i Stockholm verksamma utländska journalister, vilka ha eget hushåll, med anhållan att ett extrakort å bröd, kaffe, matfett, kött, ost, ägg, kryddor och tvättmedel måtte tilldelas varje hushåll.

Jag vore tacksam, om korten i sinom tid kunde överlämnas till Utrikesdepartementets Pressbyrå för fördelning bland journalisterna.

Med utmärkt högaktning

Grafström

6
" 25

3.
2
I

lunn Sem
Jungberg
hollu

David Anderson,
Jungbergsplan 1. ✓
A. Babelon,
Pontonjärgatan 21 ✓
Imre von Bartha,
Värtavägen 39 ✓
S. Bahnsen,
Norr Mälarstrand 32 ✓
S. Behrens,
Zornvägen 3 ✓
J.O. Berson,
Engelbrektsgetan 6 ✓
Jean Boechat,
Hillersjö, Svartsjö ✓
G.F. Bojano,
Kaptensgatan 6 ✓
Rob. Braun,
Lahäll, Näsbyallé ✓
Hugo Peter Brie,
Förrådsgatan 10,
Råsunda. ✓
Theodor Böttiger,
Bellmansgatan 6 ✓
Yves Chassin du Guerny,
Artillerigatan 18 ✓
S. De Chessin,
Kommendörsgatan 32 ✓
E. Demaitre,
Löfstigen 1,
Lidingö ✓
A. Dietrich,
Långängen,
Stocksund ✓
G. von Essen,
Smedsbacksgatan 4 ✓
Karl Frahm,
Finn Malmgrens Väg 23 ✓
P.A. Frandsen,
Furusundsg. 26 ✓
Gennaro Freda,
Värtavägen 27 ✓
Edgar Gerwin,
Villagatan 10 ✓
Ossian Goulding,
Rindögatan 27 ✓
M. Karniol,
~~Kommendörsgatan 16~~ Blasieh.
torg 10. ✓
Hans von Kessel,
Floragatan 18 ✓

W. von Knorre,
Brahevägen 3,
Stocksund ✓
Alfr. Krüger,
Skeppargatan 48 ✓
Wilh. König,
Ekorrvägen 12 ✓
Äppelviken ✓
G.N. Lammig,
Bohusgatan 39 ✓
Friedr. Laudon,
Dianavägen 2,
Stocksund ✓
Teresa Linderöth Czernin,
Narvavägen 27 ✓
W. Martini,
Brahegatan 4 ✓
C.E. Marshall,
Kungsgatan 72 ✓
Ebbe Munch,
Sibyllegatan 13 ✓
Oskar Paul,
Själagårdsgatan 15 B ✓
Gálmán Pándy,
Strandvägen 37 ✓
Alexandre Pavlov,
Karlavägen 12 ✓
Sigurd Paulsen,
V. Yttringe,
Lidingö. ✓
Heinz Pentzlin,
Tobaksspinnargatan 8 ✓
P. Picotti,
Drottninggatan 30 ✓
W. Quarles van Ufford,
Fryxellsgatan 3 ✓
E.H. Regensburger,
Friggagatan 4 ✓
R. Rieffel,
Castle Hotel ✓
Erich Schlie,
Celciusgatan 5 ✓
Otto Stadler,
Villagatan 9 - 11 ✓
Walter Taub,
Fleminggatan 54 ✓
Paul Graf von Toggenburg,
Engelbrektsgetan 15-17 ✓

1996 8.5.
P.S.
1997
P.10 0.1

✓
R.O.G. Urch,
Agnevägen 20,
Djursholm

Hans G. Wagener,
Narvaägen 18

✓
Bernard Valery
Blasieholms Torg 11 C

Hans Wendt,
Sunnanlid,
Djurgården ✓

Norbert Wohlgemut,
Älvsjö

✓
Raffaele Vuolo,
Italienska Statens Turistbyrå,
Hamngatan 5

Norbert Zaba,
Kallekäregatan 3

Polisbureau

Överståthållarämbetet för polisärenden.

Polismästarens expedition.

Polishuset.

Nr 6033 D. 26/3

1943.

Resolution.

Förelägg presskyllan ringen tve och framhåll. All
otillit i hans för. för. Cse

beskrivas till Huv. Sekretessen G. Brygg.

Stråle, kungl. Utrikesdepartementet, för

vidare stegad

ad/esse

avg. anmälan mot A. Pavlov

Stockholm i överståthållarämbetet för polisärenden den 20. 3 1943.

På tjänstens vägnar:

S. G. Odéon

(S. G. Odéon)

INK. UTRIKES DEP:T		
Dnr	210	259a
26 30 MRS. 1943		
KVD	GR	MAL
5	6	K

Ingen anmärkning.

H. Thörnqvist

7 6 14 14

480

D.nr 1152
1943.

Ons

17 mars

43.

Pavlov, Alexander,
korrespondent,

född den 24 september 1912

(ryske medborgare)

Körkort: A 78902, utf.

den 15 augusti 1942.

Konstapeln i nionde vaktområdet Sten Olof Dahlqvist har rapporterat, att personbilen A 20093 stått uppställd på Kungsgatans körbana, intill den norra gångbanan och mittför huset nr 72, onsdagen den 17 februari 1943 klockan 20,00 - 21,30, oaktat fordon endast få stannas därstädes för åkandes av- eller påstigande eller för av- eller pålastning av gods.

Ryske medborgaren, korrespondenten Alexander Pavlov har sedermera erkänt sig ansvarig för förseelsen och förklarat, att han saknat kännedom om ifrågavarande förbud.

Angående bilen i övrigt har någon anmärkning icke framkommit.

Pavlov har uppgivit sig bo i huset nr 13 Furusundsgatan, 8 trappor upp, telefon 619693, och anställd vid Telegrambyrån Tass, nr 12 Karlavägen, telefon 113240.

Stockholm som ovan.

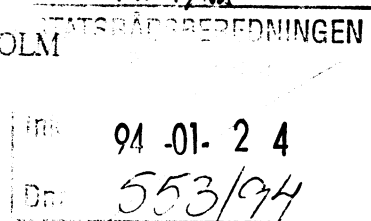
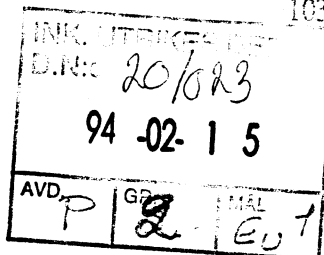
Palmer Thörnqvist

(Bernh. Lindqvist)

FÖRSAMLINGEN BETEL

Vagnhärad 20 januari 1994

Statsminister Carl Bildt
Regeringskansliet
103 33 STOCKHOLM

Käre Statsministern!

Vi har arbetat med olika kristna i f d Sovjetunionen sedan 1980. Sedan 1991 arbetar vi tillsammans på heltid som missionärer i Baltikum och OSS. Och vi tillhör en frikyrklig församling i Vagnhärad, Sörmland. Vi känner Arkadi och Olga Murashev sedan hösten 1990, och som framgår av vårt brev till dem vädjar vi om Arkadis hjälp angående Raoul Wallenbergs öde. Vi vill informera statsministern om detta och samtidigt tala om att vi har ej konsulterat någon av de många internationella organisationer som arbetar med fallet. Dock i efterhand har vi informerat pastor Ulf Ekman, som har arbetat mycket aktivt de senaste åren för att bringa klarket i fallet Wallenberg.

Vi vill också tala om att vi dagligen ber för Dig, regeringen och riksdagen - speciellt har vi samlats i församlingen vardagsmorgnar kl 05.30 sedan i höstas och där välsignar Dig och ber för Dig varje morgon.

*"Den som råder över människorna rätt,
den som råder i Guds fruktan,
han är lik morgonens ljus, när solen går upp,
en morgon utan moln,
då jorden grönskar genom solsken efter regn."*

2 Sam. 23:3 - 4

Därför vill vi också i fortsättningen be för Dig, regeringen, riksdagen, konungahuset, och de beslutande organen!

Högaktningsfullt.

Ake och Lise Wallman
Åke och Lise Wallman

ADRESS
Församlingen Betel
Gärdesvägen 35
610 70 VAGNHÄRAD
Sweden

TELEFON
+46 156 10150 (kyrkan)
10725 (pastor)

POSTGIRO
Församlingen 12 69 17 - 4
Missionen 32 83 06 - 6

FÖRSAMLINGEN BETEL

Vagnhärad 20 January 1994

Mr & Mrs Arkady N. Murashev
B. Nikitskaya Str. 44 b
MOSCOW
Russia

Dear Arkady and Olga,

Thank you very much for the time you gave us (Johannes and Erna Facius and me) in November, 1993. The election has taken a different turn than we all expected. We feel the need to pray for you and Russia stronger than ever before, and especially now after Mr Gaydar has left the Government.

We would also like to express our gratitude for the warm and appreciative words about our Prime Minister, Carl Bildt. It certainly warmed my heart!

You will remember that we discussed the fate of Raoul Wallenberg, the Swedish diplomat who disappeared in Budapest in 1945. I know that you are very busy, and I do not want to impose on you. But while we were talking about Mr Wallenberg, I sensed strongly that you might have access to sources of information that could provide the final answer to one of the most important questions for our nation since 1945. Is he still alive? If he is dead, where and when was he buried? I assume that there must be records in existence about a man of his dignity and stature.

I was overjoyed to hear that you are a real fisherman! Several times we have talked about the possibility of your visiting us in Vagnhärad - it is less than an hour's drive from Stockholm - to make a serious attack on the fish in the Baltic Sea, and also a time of relaxation! WELCOME both of you!

We love you in the Lord.

Åke and Lise Wallman

cc: Mr Carl Bildt, Prime Minister, Stockholm
Mr John D. Beckett, President RWB Beckett, Cleveland, Ohio
Rev Ulf Ekman, Word of Life, Uppsala

ADRESS
Församlingen Betel
Gärdesvägen 35
610 70 VAGNHÄRAD
Sweden

TELEFON
+46 156 10150 (kyrkan)
10725 (pastor)

POSTGIRO
Församlingen 12 69 17 - 4
Missionen 32 83 06 - 6

STATSRÅDSBEREDNINGEN

Datum: 1994-02-14

0 Gun-Britt Morhed	763 45 46
0 Kristofer Nilsson	763 48 43
X Mats Hedenström	763 48 76
0 Elin Jonsson	763 48 76

Dnr: 553/94

Till: (dep) UD

(namn) Pol 1 Hans Magnusson

X överlämnande

0 underlag

0 övrigt

Anmärkning: Efter samråd med Jonas Hultén

Skicka gärna underlaget via EP!

SVAR

önskas senast:

7471/INFO

SVERIGES AMBASSAD
KANSLIET BERLIN

T E L E F A X

Sid 1 ()

Datum 1994-02-16	Dnr 8	Dossierbet. HP 1
---------------------	----------	---------------------

94 -02- 1 6

I-

P 2 Ek -1

Ek

Utrikesdepartementet

Re Besök i Berlin

För Lage Olson, Pol 1:1, KMI

Advokaten Vogel ringde idag och meddelade att han kan ta emot Virgin och von Dardel 1994-03-10 i Schwerin kl 13.00 över en lunch. Ni kanske kan skriva direkt till honom och bekräfta med kopia till oss.

Vogels adress är:

Herrn
Professor Dr. Wolfgang Vogel
Horst 13
D-15755 Schwerin

Kronholm

Kl 15.15/Ek

Avsant:

Datum	Kl.	Sign.
-------	-----	-------

Postadress
Postfach 310809
10638 BERLIN

Besöksadress
Kurfürstendamm 151
10709 BERLIN

Telefon
030-891 70 91
Telefax
030-891 63 69

Telex
163396 SVNSK D

Telegram
Svensk

✓ Ein

Raoul
Wallenberg

INK. UTRIKES DEF.	
D.N: 45/007	
94 02 16	
AVD. P	GR. 2
EU 7	

Hamburg
14. 2. 94

Herrn

Mary Magnusson

1994-03-24

Skr tit

Magnusson/mjn

exp 940325

Sehr geehrter Herr Magnusson,
Ich danke Ihnen für den
Brief und den beigeigten Anlagen.
Einige von Dokumenten sind meiner Mei-
nung nach aufschlussreich.

Jetzt Ihre Fragen.

Ich möchte wiederholen, daß als
Regel zu solchen Fragen, die unsere
Beziehungen mit anderen Ländern be-
treffen, entsprechende Papiere gefor-
dert werden. Deswegen ist es anzuneh-
men, daß Berija bzw. Hwakumow auch
schriftlich Stalin zum Fall Raoul
Wallenberg berichtet hatten. Höchst
unwahrscheinlich ist, daß Stalin keinen
solchen Bericht von seinem Treffen
mit dem schwedischen Gesandten
(15.06.1946) oder sofort nach diesem
Treffen nicht gefordert hatte.

Nur selbst kam kein Dokument
der Art vor. Ich versuche Ihnen
zu erklären, wie die interne Reg.
und Bräuche zu damaliger Zeit waren.

Was den ungarischen Oberstleutnant
angeht, ist sein Name in meinen
Notizen als Hintz angegeben. Der
Bezjmenskij hatte Zugang zu Ver-
nehmungsprotokollen von Hintz und
Zwar zu dem Teil, wo es die Rede
um Raoul Wallenberg gewesen war;
ich kenne das von Bezjmenskij
und bezweifle die Korrektheit seiner
Information nicht.

Mit freundlichen Grüßen V. T.

94 01-13

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES, LE 9 février 1994
Rue Dautzenberg 50, Ste 3
Tél (02) 640 10 03
Fax (02) 647 21 30

Original brev skänt
till UD/Prot för
Vidarebef. till
Prinsessan Christina
990216/AD

16/9
94 02 10

P 2 Wallenberg

S.E. Monsieur Göran BERG
Ambassadeur de Suède

Ambassade de Suède
Avenue Louise 148

1050 BRUXELLES

1994-02-21

Pol 1:1/

Ambr L Olson/mjn

Delges t:

Guy von Dardel

Carl Persson

Hans Magnusson

Lage Olson

Björn Lyrvall

Amb Moskva

Wallenberg-för

exp 990222/16

Cher Monsieur l'Ambassadeur,

Monsieur Raoul WALLENBERG

Les marques de bienveillance dont la cause sous rubrique
a toujours bénéficié de votre part, m'autorisent à vous
demander de bien vouloir transmettre à la Princesse
Christina le pli que je lui destine.

Je vous prie de le trouver en annexe et vous en remets
également une copie.

Veuillez, cher Monsieur l'Ambassadeur, agréer les assurances
de mes sentiments reconnaissants et de ma très haute
considération.

Simone LUCKI
Avocate
Présidente du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Générale de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG

SIMONE LUCKI
Avocat
Barreau de Bruxelles

B - 1050 BRUXELLES, LE 9 février 1994
Rue Dautzenberg 50, Bte 3
Tél (02) 640 10 03
Fax (02) 647 21 30

A Son Altesse Royale
La Princesse Christina de Suède

Madame,

Votre Altesse se souviendra certainement qu'à l'occasion de la réception organisée le mercredi 2 février à la Société Générale de Belgique, et à l'introduction de Monsieur l'Ambassadeur Göran Berg, Elle a bien voulu m'accorder un moment d'entretien relativement au sort de Monsieur Raoul Wallenberg.

J'ai été très touchée de pouvoir relever le vif intérêt que Votre Altesse porte à la cause.

Comme Elle le sait, les nombreuses interventions internationales auprès des autorités russes ont déjà permis de faire progresser le dossier, mais pas assez encore pour qu'à ce jour on puisse espérer l'imminence d'un aboutissement.

C'est pourquoi, j'ai la conviction que lumière ne sera faite que si les gouvernants continuent à l'exiger.

J'ose donc former le voeu que Votre Altesse veuille persévérer dans ses dispositions actuelles en cette affaire et qu'Elle consente, si possible, à solliciter également l'attention personnelle du Roi de Suède.

En exprimant mes remerciements à Votre Altesse Royale, je la prie de vouloir bien agréer l'assurance de ma très respectueuse déférence.

Simone LUCKI
Avocate
Présidente du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Générale de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1:1)
Depr Hans Magnusson

48/005
PROMEMORIA

1994-02-17

P 2 Eu'

Pol

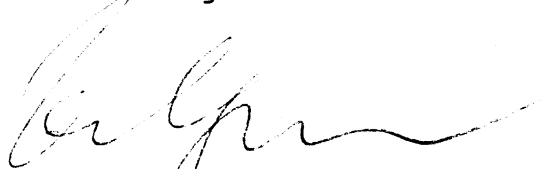
Ex till:

Ch A 4

CP 940221 / JY

Amerikanska Wallenbergdokument

Jag har idag från ambassaden i Washington erhållit
fyra kartonger med amerikanska dokument rörande Raoul
Wallenberg.

Hans Magnusson

Avsändningsort

Pol 1:1/Depr H Magnusson/mjn

Ärende

Datum

1994-02-22

Avd

Grupp

Mål

Pol

P

2

Eu¹

Adress

Ambassaden Moskva

h

Text

1994-02-23

Från Pol 1:1. Re Wallenbergärendet

Tacksamma ni kunde påminna Sokolov och Vinogradov om intervjuprotokollen från förra omgången, så att vi erhåller dessa i god tid före arbetsgruppsmötet i mars.

Cabinet

97

Pol 1:1/Depr H magnusson/mjn

Ärende

Datum

1994-02-23

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu¹

Adress

Ambassaden Moskva

Text

För ambassadören från Pol 1:1 (Magnusson).

Re Wallenbergärendet

Vid samtal med Baturin föreslås att Du tar upp Wallenbergärendet på följande sätt.

Inledningsvis kan framhållas att vi är angelägna slutföra utredningen så snart som möjligt, men detta förutsätter att vi kan känna oss säkra på att alla möjligheter få fram hela sanningen uttömts. Som ett exempel på något som gör oss osäkra kan nämnas mitt samtal med Falin, som alltså uppger sig känna till exakt vad som hänt med RW men fortfarande anser sig förhindrad att avslöja alla detaljer. Han hävdar också att det mycket väl kan finnas ytterligare dokument (bl a Berijas rapport till Stalin), kanske hos säkerhetsministern.

Det förefaller också som om Falin vore beredd berätta mer om han befriades från tysthetslöfte.

Därför bör vi föreslå Baturin att Jeltsin undertecknar ett brev till Falin och andra icke så talföra nyckelpersoner (lista kan presenteras) som inte bara befriar dem från ev tysthetslöften, utan direkt uppmanar dem att avslöja vad de vet. Kanske kan Du också beröra möjligheten att koppla in åklagarämbetet på de två motsträviga förhørsledarna.

CABINET

Ex t: Magnusson, Olson och Lyrvall, Pol 1:1

KOPIA TILL:
SB
UM
UMK
KABS
POLCH
BITR POLCH
CH POL 1
POL 1:1

1994-02-25
Depr Magnusson/iö

AVD	GR.	MÅL 1
1	2	Eu

Pol

AMBASSADEN MOSKVA

1994-02-24

UD STOCKHOLM

DNR 150. FOER POL 1:1/MAGNUSSON.

B R A A D S K A N D E

RE ARBETSGRUPPEN FOER WALLENBERG.

FORTS.

RE ARBETSGRUPPEN FOER WALLENBERG.

JAG HAR IDAG FRAAN MID:S ANDRA EUROPEISKA
AVDELNINGEN ERFARIT ATT MAN PAA SOKOLOVS BEGAERAN NU
ARBETAR MED FRAAGAN OM NY RYSK MEDORDFOERANDE I
ARBETSGRUPPEN FOER WALLENBERG. JAG HAR DOCK INTE
INTRYCKET ATT KOVALJOV HAR HUNNIT GOERA NAAGRA
FRAMSTOETAR I FRAAGAN.

SKUPOV, SOM JAG TALADE MED, BERAETTADE I FOERTROENDE
ATT DEN PERSON SOM VAR PAATAENKT VAR VIKTOR
TATARINTSEV. SOM DU VET HAR KOVALJOV NYLIGEN ANTYTT
ATT BACHMIN VORE ETT LAEMPLIGT ALTERNATIV MEN OM
DETTA SADE JAG INGET TILL SKUPOV.

P.G.A. ATT TATARINTSEV SKULLE VARA BORTREST I MITTEN
AV MARS FOERUTSKICKADE SKUPOV ATT NAESTA MOETE MED
ARBETSGRUPPEN SKULLE BEHOEVA FLYTTAS TILL MITTEN AV
APRIL.

NOREEN

AMBASSADEN MOSKVA AF

Avsändningsort

Depr H magnusson/mjn

Ärenda

Datum

1994-02-24

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu¹

Adress

Ambassaden Moskva

Text

Från Pol 1:1. Re Wallenbergärendet

Ytterligare några frågor inför nästa möte med arbetsgruppen.

- 1) Har ambassaden haft något samtal med Roginskij rörande genomgången av begärda arkivakter?
- 2) Det är angeläget göra klart för ryska sidan att vi vill genomföra intervjuer inför nästa möte (1 a 2 dagar innan)
- 3) Ryska sidan är välkommen bidra med frågor till Loyda som Makinen träffar den 15 mars.

Cabinet

Avsändningsort Pol 1:1/dr H Magnusson/iö

Ärende	Wallenberg		
	Datum	1994-02-25	
Adress	Avd	Grupp	Mål
	P	2	En I

Adress Ambassaden Moskva

Text
Från pol 1:1.

an

Pol

Vet ni när Kovaljov är tillbaka från Genève?

Tacksam snarast få bekräftelse om tidpunkt för nästa arbetsgruppsmöte har skjutits upp?

Cabinet

9/1

1994-02-24

HP 1

Departementsrådet Hans Magnusson

UD/Pol 1

L.O. : No

55/071

ga

1994-02-24		
UD	CH	REAL
0	2	EuT

*Material överlämnat
till Jan Krönholm
vid Kanceliet i
Berlin om RW
1994-03-14
clp.*

No

Wallenberg-dokumentation
(1/bil)

Broder,

Från en för oss okänd person har bifogade begäran inkommit om information i anslutning till en bok om Raoul Wallenberg. Vore tacksam för underlag för besvarande - eller ännu hellre att brevet besvaras direkt. Krüger har fått ett uppehållande svar från oss.

Bästa hälsningar

Jan Krönholm

Jan Krönholm

berlin, den 7. Februar 1994

An
Generalkonsulat
Königreich Schweden
Berlin

INK. AMB. KANSLIET BERLIN		
D. Nr. ^{16/14}		
94 -02- 0 8		
AVD. HP	GR. 1	MAL. Wallerb.

*alter, mel
Sto-
J*

Betrifft: Anfrage bezüglich Fall Wallenberg
und neuere Dokumentationen

Vor einigen Tagen habe ich hier das Buch
von Stroebling, Rätsel Wallenberg 1982 anti-
quarisch erhalten können. Hierzu einige Fragen.
^{das} Wurde Wallenberg-Hearing aus dem Jahre 1981
dokumentiert? Neue Daten? Gibt es seit den
Änderungen in Russland neue Erkenntnisse?
Zugang zu den bezüglichen KGB-Archiven und
des Außenministeriums. ^{-e-} Besonders zur Gromyko-
Note vom 6.2.1957. Und zur Akte des Arztes
A.L. Smoltsov vom 17.7.1947. und von Wallenberg.
Belege für den Tod desselben? Ich möchte das
auswerten für meine Arbeit: Staatsmacht und
Gerichtsmedizin - das Beispiel Katyn-Winniza
(geschichtliche Beispiele, auch zum Fall Crabb).
Herzlichen Dank für Ihre Bemühungen.

Freundliche Grüße

W. Krüger

WOLFGANG KRÜGER
Kottbusser Straße 23
10999 Berlin 36
Telefon 030 / 618 61 43

KOPIA TILL:

SB

UM

UMK

KABS

POLCH

BITR POLCH

CH POL 1

POL 1:1

(pol)	AVD P	GR. 2	MÅL Eu ¹
-------	----------	----------	------------------------

aa/ur

AMBASSADEN MOSKVA

1994-02-28

UD STOCKHOLM

FOER POL 1:1

RE WALLENBERG

FORTS.

RE WALLENBERG

FOERSLAGET ATT SKJUTA PAA ARBETSGRUPPSMOETET TILL I APRIL VAR VAEL NAERMAST FOERANLETT AV DET TILLTAENKTA RYSKA ORDFOERANDEBYTET. (TATARINTSEV BORTREST I MITTEN AV MARS P.G.A. MOETE INOM OESTERSJOERAADETS RAM.) SOKOLOV TOG, DAA FOYER RINGDE HONOM IDAG, SJAELV UPP FRAAGAN OM ORDFOERANDEBYTET. HAN SADE, ATT HAN SKULLE LAEMNA UPPDRAGET OCH ATT HAN INTE RAEKNADE MED ATT FUNGERA SOM ORDFOERANDE VID NAESTA ARBETSGRUPPSMOETE. (TROLIGEN SKULLE HAN DOCK FORTSAETTA SOM MEDLEM I ARBETSGRUPPEN.) HAN KUNDE INTE SAEKERT SAEGA, ATT DET VAR BESTAEMT ATT MOETET SKULLE SKJUTAS UPP. DAERVIDLAG HAENVISADE HAN TILL MID:S 2:A EUROPEISKA AVDELNING, SOM JU FOERUTSKICKAT ATT MOETET KAN KOMMA ATT UPPSKJUTAS.

I DET UPPKOMNA LAEGET AER DET KANSKE BAEST ATT REDAN NU BESTAEMMA ETT NYTT DATUM I APRIL FOER NAESTA MOETE, OM DET INTE FINNS STARKA INVAENDNINGAR HAEREMOT FRAAN ER SIDA.

KOVALJOV AATERKOMMER TILL MOSKVA FRAAN MR-KOMMISSIONENS MOETE FOERST DEN 14 MARS.

NOREEN

AMBASSADEN MOSKVA